

Lakihanke 2022

Itä-Suomen yliopiston tutkimusprojekti:

ORTODOKSISEN KIRKON LAKIHANKE

Ortodoksisen kirkon lakihanketta koskeva tutkimusraportti

22.8.2022

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Sisällysluettelo

Saate	1
Esitys laiksi ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta	7
- lakiehdotuksen vertailutaulukko	39
Ehdotus kirkolliskokouksen päätökseksi ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muuttamisesta	67
- kirkkojärjestysehdotuksen vertailu- taulukko	85

Itä-Suomen yliopiston tutkimusprojekti:
ORTODOKSISEN KIRKON LAKIHANKE

Kirkollishallitukselle

Ortodoksisen kirkon lakihanketta koskeva tutkimusraportti

JOHDANTO

Ortodoksisen kirkon vuoden 2021 kirkolliskokous hyväksyi kirkon lakityöryhmän vuonna 2020 antaman ehdotuksen pohjalta osan työryhmän ehdotuksista lainsäädäntöön otettaviksi sekä osan edelleen valmisteltaviksi. Jatkovalmisteluun hyväksytyt ehdotukset käyvät ilmi kirkolliskokouksen päätöksestä.

Kirkolliskokouksen edelleen valmisteltaviksi hyväksytyjen ehdotusten kehittämiseksi kirkollishallitus sopi Itä-Suomen yliopiston kanssa tutkimushankkeesta. Sopimuksen mukaan hankkeen tuloksena on hallituksen esityksen muotoon kirjoitettu asiakirja ortodoksisesta kirkosta annetun lain muutoksista ja perusteltu esitys kirkkojärjestyksen muuttamiseksi.

Itä-Suomen yliopiston hankkeeseen osallistuivat professori, OTT Matti Tolvanen; varatuomari, OTK (ent. valiokuntaneuvos) Peter Saramo; varatuomari, OTK (Chief Compliance Officer) Jukka Karhapää; yliopistotutkija, YTT Talvikki Ahonen sekä yliopisto-opettaja Anu Puustinen.

Projektiryhmä on tutkinut tutkimuskohteeseen kuuluneet ehdotukset oikeudelliselta kannalta ja kanonisen perinteen näkökulmasta sekä tutustunut ortodoksisissa maissa tehtyihin ratkaisuihin. Projektiryhmä perehtyi myös niihin tuomioistuimissa käsiteltyihin tapauksiin, joissa kirkko tai sen seurakunnat ovat olleet kirkkolain voimaantulon jälkeen osapuolena.

Projektiryhmä esitteli luonnoksen raportistaan kirkolliskokouksen 11.6.2022 pitämässä seminaarissa. Seminaarissa saatu palaute on otettu huomioon raportin viimeistelyssä.

Projektiryhmän laatimat, hallituksen esityksen muotoon kirjoitetut asiakirjat ortodoksisesta kirkosta annetun lain muutoksista ja esitys kirkkojärjestyksen muuttamiseksi, ovat ohessa ja sisältävät asiaan kuuluvat perustelut. Virallisiasiakirjoihin tulevien perustelujen lisäksi projektiryhmä esittää toimeksiantajalleen seuraavat, täydentävät huomautukset.

KIRKKOLAIN RAKENNE

Ortodoksisesta kirkosta annettu laki on laadittu kirkon hallinnon alueellista ja toiminnallista järjestelmää kuvaavaksi. Valittu esitystapa ei projektiryhmän käsityksen mukaan kuvaa tarvittavalla selkeydellä ortodoksisen kirkon Suomessa Tomos-asiakirjan perusteella kehittämää hallintomallia, joka sovittaa yhteen ortodoksisen kirkon kanonisen perinteen sekä toisaalta suomalaisen

kansanvaltaisen ja oikeusvaltiollisen perinteen. Tämä esitystavan ongelma on voinut johtaa sekä kirkon sisällä että maallisissa tuomioistuimissa tulkintaongelmiin. Projektiryhmän ehdotuksessa Tomokseen perustuvan hallintomallin kuvausta pyritään selkeyttämään ryhmittämällä toisella tavalla lain oikeusohjeet muuttamatta niiden aineellista sisältöä. Piispojien sekä muun papiston kanoneista johtuvaa erityisasemaa on selkeytetty kokoamalla heitä koskevat oikeusohjeet yhteen kappaleeseen.

PIISPOJEN TYÖOIKEUDELLINEN ASEMA

Projektiryhmä arvioi, että piispojien työoikeudellista asemaa tulee tarkastella heidän kanonisesta tehtävästään käsin. Kanonisen tradition – sekä myös Tomoksen yksiselitteisten määräysten – vuoksi ortodoksista piispaa ei ole mahdollista pitää Suomen lakien mukaan työntekijänä. Tarkemmat perustelut sekä johtopäätökset ja ratkaisuehdotukset löytyvät projektiryhmän ehdotuksesta.

Vastaavasti piispojien asemaa papiston ja kanttoreiden työnhajaajina tulee projektiryhmän mielestä tarkentaa. Piispojien kanoninen suhde jumalanpalveluksia toimittaviin ja sanaa julistaviin pappeihin sekä tähän työhön osallistuviin kanttoreihin on vakiintunut ja myös Suomen lakien kannalta selvä. Samalla kuitenkin papit ja kanttorit ovat seurakuntien (tai muiden tahojen) valitsemia ja näiltä palkan saavia työntekijöitä. Työlainsäädännön kannalta seurakunnan sekä papin tai kanttorin välinen oikeudellinen suhde on ensisijainen. Projektiryhmän ehdotuksessa rajataan kanonisen ja työoikeudellisen ohjausvallan suhdetta tavalla, joka on yhteensopiva sekä kanonien että Suomen lain kanssa.

KANONINEN PÄÄTÖKSENTEKO

Piispainkokouksen ja hiippakuntien piispojien kanoniseen perinteeseen perustuvan päätöksenteon menettelyjä on projektiryhmän mielestä välttämätöntä kehittää. Suomen työoikeuden oikeusturvavaatimusten lisäksi tätä tukee myös ortodoksisissa maissa vallitseva käytäntö. Projektiryhmä ehdottaa, että piispojien päätöksenteko tapahtuu kanoneihin perehtyneen papin tai muun asiantuntijan esittelystä.

Projektiryhmän toimeksiantoon sisältyi myös kirkolliskokousaloite kirkollisten tuomioistuinten palauttamisesta. Projektiryhmä totesi, että varsinaisten kirkollisten tuomioistuinten perustamiselle ei Suomessa ole oikeudellisia eikä poliittisia edellytyksiä. Sen sijaan kanoninen traditio edellyttää määrämuotoista valmistelua tapauksissa, joissa piispa tai piispainkokous voi päättää papin määräaikaista toimituskiellosta tai pappeuden menettämisestä. Myös suomalaisen työoikeuden kannalta olisi tärkeää, että tällaisten tapausten käsittelyssä noudatetaan lakien vaatimaa oikeudenmukaista menettelyä ja kehitetään menettelyn dokumentointia. Projektiryhmä ehdottaa erillisen kanonisen toimikunnan perustamista valmistelemaan piispan tai piispainkokouksen päätöksiä näissä asioissa.

Projektiryhmän lakiehdotukseen sisältyy säännös, jolla määräaikaiseen toimituskieltoon tai pappeuden menettämiseen liittyvät kanonisen päätöksen oikeusvaikutukset saadaan myös työoikeudellisesti tehokkaiksi. Kysymys on siitä, että toimituskielto tai pappeuden menetys

merkitsevät papin työnantajan eli seurakunnan kannalta sitä, että pappi on menettänyt omaan toimintaansa liittyvistä syistä toimiluvan ammattinsa harjoittamiseen. Tilannetta voi rinnastaa esimerkiksi kunnan palkkaaman lääkärin toimiluvan menettämiseen. Lakiehdotuksen mukaan toimituskielto on suoraan lain perusteella lomautusperuste ja pappeuden menetys työsuhteen purkamisperuste.

VAALEIHIN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Projektiryhmä tutki kirkolliskokouksesta tulleet ehdotukset postivaalien mahdollistamisesta sekä valitsijamiesten korvaamisesta kirkolliskokousedustajien vaaleissa seurakunnanvaltuustoilla tai niiden jäsenillä. Projektiryhmä totesi, että postivaalien lisäksi on perusteltua tutkia myös tietotekniikan avulla toteutettavia vaaleja, joihin pätevät samat oikeudelliset kysymyksenasettelut kuin postivaaleihin. Lakiteknisesti on melko ongelmattonta mahdollistaa sellaisen vaalitekniikan käyttö, jota kulloinkin pidetään tarkoituksenmukaisena. Uudistettu järjestely edellyttää vain lähinnä turhien, yksityiskohtaisten säännösten poistamista kirkkolaista ja kirkkojärjestyksestä.

Ehdotus kirkolliskokouksen maallikkoedustajien valinnasta seurakunnanvaltuustojen toimesta osoittautui vaikeaksi toteuttaa. Jos valitsijoina toimivat seurakuntien valtuustot kollektiiveina, vaalituloksen määrittely edellyttäisi monimutkaista ääntenlaskua seurakuntien väkimäärää vastaavien kerrointen avulla. Vaihtoehtoinen tapa, jossa seurakunnanvaltuustojen jäsenet toimivat valitsijamiehinä, osoittautui johtavan käytännössä ristiriitaan demokraattisen edustavuuden vaatimuksen kanssa, koska seurakuntien jäsenmäärät ja valtuustojen koot johtavat siihen, että esimerkiksi lappilaisen valtuutetun ääni olisi yli kaksi kertaa ”arvokkaampi” kuin tamperelaisen ääni.

Projektiryhmän lakiehdotukseen sisältyy säännös kolttien edustajan valinnasta kirkolliskokoukseen sekä seurakunnanvaltuustoon kolttien kyläkokouksessa. Järjestely perustuu kolttien erityisiin olosuhteisiin kulttuuriautonomiaan oikeutettuna alkuperäiskansana.

ERILLISIÄ KYSYMYKSIÄ

Kirkolliskokouksen seminaarissa 11.6.2022 osoitettiin projektiryhmälle eräitä kysymyksiä, joihin vastaaminen ei johtanut uusiin säädösehdotuksiin. Projektiryhmä esittää niistä seuraavat havainnot.

Esittelijöiden ja kanonistien saatavuus. Projektiryhmä pitää tärkeänä seminaarissa esille tuotua huolta siitä, että alkuaikoina voi olla hankalaa rekrytoida riittävä määrä esittelijän tai kanonisen toimikunnan tehtäviin täysin päteviä henkilöitä. Huoli on perusteltu. Projektiryhmä pitää kuitenkin hyväksyttävänä sitä ajatusta, että ongelma korjaantuu ajan kuluessa, kun lisäkoulutusta tarjotaan ja uusien tehtävien perustaminen luo kysyntää lisäkoulutukselle. Projektiryhmän esityksen mukaisesti toimikunnan jäsenten nimittämisessä piispainkokouksella on myös laaja harkintavalta ja esimerkiksi mahdollisuus nimittää toiseen Ekumeenisen patriarkaatin paikalliskirkkoon kuuluva asiantuntija toimikunnan jäseneksi. Kanonisten päätösmenettelyiden formalisointi itsessään vähentää riskiä siitä, että kanonisia päätöksiä voidaan kyseenalaistaa maallisissa tuomioistuimissa prosessia

koskevin väittein. Projektiryhmä huomauttaa lisäksi, että valmistelun alkuaikojen epävarmuuden merkitystä ei tule ylikorostaa, koska aineellinen päätöksenteko säilyy piispojen ja piispainkokouksen vastuulla.

Kolttien yhdenvertaisuus. Projektiryhmä valmisteli ehdotuksensa kolttien kirkolliskokousedustajasta sekä edustajasta seurakunnanvaltuustossa toimeksiantonsa mukaisesti siltä pohjalta, että kolttien edustajan valitsee kolttien kyläkokous. Vaihtoehtona olisi ollut, että edustajan valitsevat kaikki Suomen koltat, tai esimerkiksi kaikki Oulun hiippakunnassa asuvat koltat. Projektiryhmä arvioi, että kolttien oikeus omaan edustajaan (mikä samalla merkitsee yliedustusta suhteessa kolttien väkimäärään) on perusteltua kolttien alkuperäiskansan aseman ja kulttuuriautonomian vuoksi, mikä tarkoittaa perinteisellä koltta-alueella asuvia kolttia. Muualla Suomessa asuvat koltat osallistuvat kirkollisiin vaaleihin asuinpaikallaan.

Palvelukeskus. Kirkon palvelukeskus ei ole viranomainen eikä siitä yleensä olisi tarvetta säätää kirkkolaissa. Projektiryhmä päätyi kuitenkin ehdottamaan säännöksen ottamista lakiin siksi, että palvelukeskuksen johtaja ja lakimies hoitavat varsinaisen tehtävänsä ohella eräitä kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen viranomaistehtäviä, jotka edellyttävät lain tasoista sääntelyä. Sääntely laissa selkeyttää myös sen, ettei palvelukeskukselle voi antaa itsenäisiä viranomaistehtäviä, mutta sen työntekijöitä voidaan määrätä toimimaan kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen viranomaistehtävissä.

Kirkon jäsenyys työsuhteen edellytyksenä. Voimassa olevan kirkkolain 108 § luettelee tyhjentävästi ja perustuslain yhdenvertaisuussäännöksen mukaisesti ne tehtävät, joihin voidaan ottaa vain kirkon jäsen. Lain perusteella annetussa kirkkojärjestyksen 131 §:n 2 momentissa oleva määräys, että palvelukeskuksen johtajan ja lakimiehen on oltava kirkon jäseniä, ei projektiryhmän käsityksen mukaan ole juridisesti kestävä, sillä lain mainitsemia ortodoksiseen uskoon ja kirkon kanoniseen oikeuteen liittyviä esittely- ja asiantuntijatehtäviä ei ole mahdollista pitää keskeisinä osina johtajan ja lakimiehen tehtävien sisällöstä.

Projektiryhmä huomauttaa, että kirkon hallinnon tehtäviä täytettäessä kokemuseräinen tieto kirkon opista ja toiminnasta on sellainen hakijalta toivottava ominaisuus, joka voidaan ottaa huomioon nimitysprosessissa, jos siitä on mainittu hakuilmoituksessa. Vielä suuremmalla syyllä hakuilmoituksissa on mainittava ja valintaprosessissa huomioitava kulloisenkin tehtävän kannalta oleelliset, ortodoksista kirkkoa koskevat erityiset tiedot. Esimerkiksi palvelukeskuksen lakimieheltä toivottavana ominaisuutena on perusteltua mainita esimerkiksi yleisopintojen tasoinen perehtyneisyys kirkon kanoniseen perinteeseen.

Hiippakuntien lukumäärä. Projektiryhmä ei ryhtynyt selvittämään muutosta nykysääntelyyn, jonka mukaan kirkkolaki säätää, että kirkolla on vähintään kolme hiippakuntaa ja kirkkojärjestyksessä määritellään hiippakuntien lukumäärä ja sijainti. Projektiryhmä katsoo, että hiippakuntien lukumäärä on sinänsä vain kirkkojärjestykseen kuuluva kysymys. Projektiryhmä pitää kuitenkin epätarkoituksenmukaisena muuttaa lain säännöstä ilman konkreettista tarvetta. Projektiryhmä esittää kuitenkin harkittavaksi, että autonomisen kirkon piispainkokouksen kanoninen

päätosvaltaisuus voi edellyttää tietyn vähimmäismäärän täysivaltaisia jäseniä.

Ortodoksinen seminaari sekä asuntola. Projektiryhmältä pyydettiin ehdotuksia sellaisen tilanteen varalta, että opiskelijan oikeutta asua seminaarin asuntolassa joudutaan arvioimaan erikseen. Projektiryhmä huomauttaa, että kirkkojärjestyksen 10 luku (135 – 139 §) on lakina voimassa. Kirkkojärjestyksen 136 §:n mukaan seminaarilla on kirkollishallituksen nimittämä johtokunta. Kirkkojärjestyksen 139 §:n mukaan seminaarilla on johtokunnan valmisteleva ja kirkollishallituksen vahvistama ohjesääntö. Ohjesäännössä on määrättävä muun muassa oppilasasuntolan käytöstä.

Projektiryhmä ehdottaa, että kirkkojärjestyksen 136 § tarkistetaan siten, että johtokunnan jäsenenä voi toimia joko hiippakunnan piispa tai apulaispiispa. Tämä antaisi piispainkokoukselle suuremman joustavuuden päättää piispojen tehtävien jaosta. Projektiryhmä ehdottaa, että 135 – 139 §:n säännöksiä päivitetään yliopiston nimen ja opiskelijavalintakriteerien osalta. Teologisten aineiden opettajan asemaa seminaarin johtajana ehdotetaan selkeytettäväksi. Projektiryhmä on lisännyt muutosehdotuksen kirkkojärjestyksestä koskevaan ehdotukseensa.

Kirkon sisäiset opinnot. Vuoden 2014 kirkolliskokous päätti, että kirkkokunnassa tulee ottaa käyttöön papiston täydentävä koulutus, joka suoritetaan virkatehtävien ohessa. Koulutus koski sekä teologisen koulutuksen syventämistä ja harjaantumista soveltamaan koulutusta käytäntöön että seurakuntatyössä tarvittavaa hallinnon, taloudenhoidon ja johtamisen koulutusta. Projektiryhmä toteaa, että kirkolliskokouksen päättämä papiston lisäkoulutus ei itsessään edellytä sääntelyä kirkkolaisissa eikä kirkkojärjestyksessä. Projektiryhmä toteaa lisäksi, että koulutushankkeen nykyisessä vaiheessa lain tai kirkkojärjestyksen tason säätelyyn ei ole edellytyksiä.

Projektiryhmä huomauttaa, että sekä piispan kanoninen ohjausvalta että työnantajan (seurakunnan) työnjohdollinen ohjausvalta sisältävät jo nyt oikeuden vaatia kaikilta työntekijöiltä, että nämä osallistuvat kirkon järjestämään, omaa työtehtävää koskevaan koulutukseen. Työsuhteessa olevalta henkilöltä työnantaja voi vaatia osallistumista koulutukseen, mutta työnantaja ei voi (mahdollisen koeajan jälkeen) tehdä koulutuksen suorittamisesta työsuhteen jatkamisen edellytystä.

Kirkon antaman täydentävän koulutuksen suorittaminen voidaan kuitenkin sisällyttää hakuilmoituksessa mainittaviin valinnan ehtoihin, kun täytetään uutta tehtävää. Työnantajan tätä koskevaa toimivaltaa rajoittaa ainoastaan vaatimus, että vaadittava lisäkoulutus on oleellinen tehtävän luonteen vuoksi sekä vaatimus, että lisäkoulutusehtoja käytetään johdonmukaisesti. Lisäkoulutusvaatimus on perusteltu esimerkiksi silloin, kun tehtävä vaatii pidempää kokemusta ja kykyä toimia esimiehenä. Jotta tällaista vaatimusta voisi ottaa kirkkojärjestykseen yleisenä, muodollisena nimitysehtona johonkin tehtävään, sekä täydentävän koulutuksen sisällön että ne tehtävät, johon täydentävää koulutusta vaaditaan, pitäisi olla ennalta tiedossa ja niin vakiintuneita, että kirkon työntekijät voivat suunnitella omaa uraansa. Mikään ei sen sijaan estä sitä, että tehtävän kannalta oleellisia opintoja mainitaan hakuilmoituksessa toivottavina meriitteinä, joita otetaan huomioon tehtävää täytettäessä.

JATKOTYÖ

Projektiryhmä muistuttaa, että kirkolliskokouksen vuonna 2021 hyväksymät kirkkolain muutosehdotukset eivät ole vielä edenneet hallituksen esitykseksi. Jos vuoden 2022 kirkolliskokous hyväksyy projektiryhmän työn pohjalta uudet ehdotukset, molemmat ehdotukset tulee sovittaa yhteen.

Projektiryhmä toteaa, että vuonna 2006 hyväksytty laki ortodoksisesta kirkosta on muutettu jo neljä kertaa. Sen nojalla annettua kirkkojärjestystä on muutettu kahdeksan kertaa. Kumpikin säännös on jo muutosten johdosta vaikeaselkoinen. Lisäksi laki sisältää edelleen oikeusohjeita, jotka kuuluisivat kirkolliskokouksen hyväksymään kirkkojärjestykseen. Viimeksi mainittuun sisältyy puolestaan yksityiskohtaista hallinnollista sääntelyä, jota tulisi siirtää kirkollishallituksen ohjausvallan piiriin. Seurakuntaudistus on osoittanut, miksi on tärkeää, että kirkko säilyttää päätösvalan sisäisistä asioistaan sekä ketteryyden sopeuttaa toimintaansa eri aikoina vallitseviin olosuhteisiin.

Saatuaan työnsä päätökseen projektiryhmä kunnioittaen luovuttaa raporttinsa kirkollishallitukselle.

22 päivänä elokuuta 2022

Matti Tolvanen

Peter Saramo

Jukka Karhapää

Talvikki Ahonen

Anu Puustinen

Luonnos:

ESITYS

laiksi ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta

[Eduskunnalle]

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä selkeytetään ne ortodoksisen kirkon oppiin perustuvat kanoniset säännöt, jotka lain mukaan kuuluvat ortodoksisen kirkon sisäisen autonomian piiriin. Lain tarkistukset koskevat muun muassa kirkon virkakäsitystä, piispojen toimivaltaa ja työoikeudellista asemaa sekä kanonista esimiehdettä papistoon. Papistoon kohdistuvan ohjausvallan käyttöä ja kurinpidollista menettelyä tarkistetaan vastaamaan nykyistä paremmin suomalaisen yhteiskunnan oikeusturvavaatimuksia.

Kirkon yhteistä hallintoa koskevia säännöksiä tarkistetaan. Kirkollishallituksen toimivaltaa soveltaa lakia ja kirkkojärjestystä sekä antaa näiden toimeenpanon edellyttämiä täydentäviä määräyksiä selkeytetään. Kirkon yhteistä hallintoa varten palkattujen sekä hiippakuntien ja seurakuntien työntekijöiden asema selkeytetään.

Kirkollisia vaaleja koskevat säännökset uudistetaan mahdollistamaan posti- tai elektronista äänestystä. Kirkolliskokouksen kokoonpanoa tarkistetaan varmistamalla kolttien edustus kirkolliskokouksessa.

Lakiehdotus on osa valmisteilla olevaa, ortodoksisesta kirkosta annetun lain kokonaisuudistusta. Lain muutosten yhteydessä on tarkoitus tehdä vastaavat tarkistukset kirkkojärjestykseen.

PERUSTELUT

Yleistä

Nykyinen laki ortodoksisesta kirkosta (jäljempänä ”kirkkolaki”) on vuodelta 2006. Lain voimassaoloaikana kirkon, sekä maan sisäisen muuttoliikkeen myötä erityisesti seurakuntien, jäsenmäärän kehitys on luonut tarpeen uudistaa kirkon sisäistä hallintoa. Uudistusten ja yhdistymisten seurauksena kirkon seurakuntien määrä on vuonna 2022 kymmenen seurakuntaa, kun vuonna 2020 oli 21 seurakuntaa. Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti seurakuntien tavoiteltava lukumäärä on vuonna 2024 seitsemän. Hallinnonuudistuksen myötä mahdollisimman suuri osa seurakuntien hallinnollisista tehtävistä on siirretty kirkon yhteisen hallinnon hoidettavaksi. Kaikilla tasoilla on ilmennyt tarvetta hallinnon keventämiseen ja voimavarojen vapauttamiseen kirkon varsinaisten tehtävien hoitoon.

Voimassa oleva laki on osoittautunut osin liian yksityiskohtaiseksi, sisältäen lukuisia sellaisia vain kirkon sisäiseen organisaatioon vaikuttavia säännöksiä, jotka kuuluvat ennemmin kirkkojärjestyksen tai hallinnollisin määräyksin tapahtuvan sääntelyn piiriin. Toisaalta laissa on aukkoja, jotka koskevat muun muassa kirkon kanonien ja siten kirkon sisäisen autonomian määrittelyä, työntekijöiden oikeusasemaa ja kirkon sisäistä hallintomenettelyä.

Kirkon elämää ohjaavat kanonit

Suomen ortodoksinen kirkko toimii yhtäältä suomalaisena julkisoikeudellisena yhteisönä ja viranomaisena Suomen lakien mukaisesti sekä toisaalta uskonnollisena yhteisönä maailmanlaajuisen ortodoksisen kirkon kanonien ja tradition mukaan. Perustuslain 11 §:ssä taatun uskonnonvapauden perusteella kirkolla on oikeus noudattaa sisäisessä elämässään kanoneja. Julkisen vallan edustajana kirkon on kuitenkin noudatettava maamme perustuslaista johtuvia kansanvaltaisuuden, oikeudenmukaisen menettelyn ja hyvän hallinnon vaatimuksia. Tämä pätee myös silloin, kun kirkko määrittelee kanonien sisältöä ja oikeaa tulkintaa.

Lakiehdotuksella on tarkoitus määritellä aikaisempaa tarkemmin se kirkon kanonisen perinteen aineellinen sisältö, jonka soveltaminen perustuslain 11 §:n mukaan tapahtuu kirkon sisällä. Samalla kuitenkin selkeytetään ne kirkon sisäisen hallintomenettelyn säännökset, jotka johtuvat kirkkoa suomalaisena julkisoikeudellisena yhteisönä velvoittavista oikeudenmukaisen menettelyn ja hyvän hallinnon vaatimuksista.

Ortodoksisen kanonisen perinteen merkitys ja lähteet

Ortodoksisen kirkon kanoninen perinne sääntelee ja ohjaa kirkon elämää ja hallintoa. Perinne määrittelee kirkon sisäisen elämän toimintaa ja toiminnan periaatteita rajoittuen kirkon jäsenistöön. Kanonisen perinteen olemassaolon ja soveltamisen lähtökohtana on pelastusoppi: sen tarkoitus on olla ihmisten ja maailman pelastukseen tähtäävä. Kirkon oppi nähdään yhtäältä kirjallisesti annettuna, toisaalta apostolien opetuksessa eteenpäin siirrettynä.

Ortodoksisen kirkon kanonisen perinteen perusteet sisältyvät pyhiin kirjoituksiin (Raamattuun) sekä pyhään traditioon, joiden asema on niin ikään tunnustettu laissa Suomen ortodoksisesta kirkosta. Kirkko näkee kirjallisen ja suullisen perinteen samanarvoisina. Kanoninen kirjallisuus on syntynyt vuosisatojen kuluessa erilaisiin tilanteisiin, mistä seuraa kokoelmien sisäinen hierarkkisuus. Arvovaltaisimpina pidetään ekumeenisten kirkolliskokousten antamia kanoneja, toiseksi paikallissynodien kanoneja – jotka ohjaavat kirkon elämää suppeammin määrittelemissään kanonisissa rajoissa – ja kolmanneksi pyhien isien kanoneja. Näiden synodaalisesti hyväksytyjen kanonien lisäksi keskeiseen kanoniseen kirjallisuuteen kuuluu niin sanotut apostoliset kirkolliset määräykset, jotka kodifioivat apostolista perinnettä ajalta ennen kanonien muotoutumista.

Raamatun opetuksen perustalta vastuu kirkon elämän ohjaamisesta ja säätämisestä on alusta alkaen kuulunut piispoille. Erityistä painoarvoa on annettu piispojen yhteiselle (synodaaliselle) päätöksenteolle. Kanoninen perinne on ilmaisultaan enimmäkseen spesifistä ja tapauskohtaista. Kanonisen tulkinnan tulee siksi ulottua kirjainta pidemmälle kanoniseen ymmärrykseen, kokonaiskuvaan ja henkeen, jotka ovat yhteydessä muun muassa kirkko- ja virkaoppiin sekä kirkkokäsitykseen. Kanoneihin itseensä sisältyy viitteitä siitä, että tulkinta tulee tehdä tietoisena siitä asiayhteydestä, jossa alkuperäinen periaate on kirjoitettu. Tästä huolimatta kanoninen perinne nähdään sen tulkinta-ajankohdasta riippumattomana ja sitovana.

Piispan kanoninen asema

Piispa on ortodoksisessa perinteessä apostolien tehtävän jatkaja, jonka tehtäviin kuuluu oikean uskon suojeleminen, opettaminen ja kaitsenta. Piispaksi vihkiminen tapahtuu apostolisen seuraannon (suksessio; apostoleista asti juontuva piispojen virkaan vihkimisen ketju) periaatteen mukaisesti, mikä ilmentää viran jatkuvuutta ja kollegiaalisuutta. Jatkumolla on näin historiallinen ilmentymä apostoleista alkaen. Piispoja ja piispuutta käsittelevän kanonisen perinteen tulkinnassa on huomioitava sekä kanonien alkuperäisen ilmaisuajan konteksti että Suomen ortodoksisen kirkon erityispiirteet. Piispojen hiippakunta on ollut maantieteellisesti huomattavan pieni ja vastannut käytännössä nykyajassa kirkkoherrojen hallinnoimaa aluetta. Suomessa, missä maantieteelliset

etäisyydet ovat suuret ja ortodoksisia hiippakuntia vähän, piispat vastaavat huomattavan laajalle levittäytyneestä uskovien laumasta.

Kanoninen traditio ilmaisee piispalta vaadittaviksi ominaisuuksiksi munkkeuden tai leskeyden lisäksi henkilökohtaisia ominaisuuksia, kuten muun muassa erinomaisen käytöksen, omasta hengellisestä voinnista huolenpitämisen, erottelukyvyn armolahjan sekä käyttäytymisen ja tuomitsemisen viisauden niiden ihmisten osalta, jotka on hänen haltuunsa asetettu.

Kanonisen perinteen mukaisesti toisten hiippakuntien piispojen ei tule hallinnollisesti puuttua muiden hiippakuntien toimintaan. Tämä ilmentää myös piispuuden olemusta sakramentaalisen pappisuuden ylimpänä asteena.

Hiippakuntien piispojen vaalin vahvistaminen kuuluu Suomessa piispainkokoukselle. Vasta vahvistamisen jälkeen toimitetaan piispaksi vihkiminen. Suomen ortodoksisen kirkon peruskirjan, eli ekumeenisen patriarkan 6.7.1923 antaman Tomoksen mukaan, Suomen arkkipiispan vaalin vahvistaminen kuuluu ekumeeniselle patriarkaatille.

Tomoksen mukaan arkkipiispan ja piispan vaalin toimittaminen, vihkiminen ja asettaminen tapahtuvat pyhien kanonien ja arkkipiispakunnan asetusten mukaan. Yleisenä periaatteena Tomoksessa todetaan, että piispalla on oikeus yhdessä maallikkojen ja papiston kanssa vapaasti järjestää kirkon olot Suomen lakien vaatimusten mukaan, kunhan ne eivät ole ristiriidassa opin ja kanonien kanssa siten kuin niitä tulkitaan ekumeenisessa patriarkaatissa. Näin jo Tomoksessa otetaan huomioon kansallisen lainsäädännön asema ja merkitys ja Suomen kirkon vapaus sisäisissä asioissaan. Kanonisen perinteen tulkinnan viimesijainen tulkintaoikeus on kuitenkin sidottu Konstantinopolin ekumeeniseen patriarkattiin.

Kanoninen perinne on ohjeellinen myös papiston jäsenten asemalle, muun muassa kelpoisuusehtojen, kuuliaisuusvelvollisuuden ja henkilökohtaista nuhteettomuutta koskevien normien osalta.

Kanonisen perinteen sovittaminen Suomen oloihin

Kanoninen perinne juontaa juurensa varhaisen kirkon sekä Itä-Rooman keisarikunnan käytänteistä. Kanoniselle traditiolle luonteenomaista on hiippakunnan piispan hyvin vahva, lähes itsevaltainen asema. Suomessa ortodoksinen kirkko toimii julkisoikeudellisena yhteisönä. Kirkko toimii myös 'maallisen' lain soveltajana ja sitä velvoittavat kansainväliset ja suomalaiset perusoikeusnormit sekä esimerkiksi myös hallintolainkäytön säännökset. Viimeksi mainituista voidaan mainita erityisesti

päätösten perustelemista, asianosaisten kuulemista sekä lainkäyttäjän esteettömyyttä ja riippumattomuutta koskevat vaatimukset.

Kirkon oikeus soveltaa kanoneja on perustuslain 11 §:n uskonnonvapaussäännöksen perusteella riidaton myös maallisen oikeuden näkökulmasta. Kirkolla on kuitenkin velvollisuus näyttää toteen kanonisen normin olemassaolo ja oikea soveltaminen sekä se, että kirkon sisäisessä menettelyssä on noudatettu perustuslain edellyttämää oikeudenmukaisen menettelyn vaatimusta. Viimeksi mainittu on sellaista perusoikeuksien ydinsisältöä, josta ei voi tehdä poikkeuksia esimerkiksi uskonnonvapauteen viittaamalla.

Suomalaiseen kirkolliseen käytäntöön kuuluu myös kansanvaltainen päätöksenteko, eli maallikoiden vahva osallistuminen kirkon ja seurakuntien omaisuutta, taloutta ja toimintaa koskevissa päätöksissä seurakunnanvaltuustojen sekä kirkolliskokouksen maallikoiden edustajien kautta. Myös kirkkoherrojen vaalit ja muun papiston valinta seurakunnanvaltuustojen kautta on osa suomalaista, kansanvaltaista hallintomallia. Tämä, ortodoksisen maailman yleisestä tavasta poikkeava, suomalainen organisaatiomalli on saanut ekumeenisen patriarkaatin hyväksymisen vuoden 1923 Tomos-asiakirjassa.

Ortodoksisen kanonisuuden sekä suomalaisen kansanvaltaisuuden ja oikeusvaltiollisuuden yhteensovittamisen haaste liittyy päätettävien asioiden luokitteluun. Yhtäältä on uskon ydintä koskevia kanonisia ja dogmaattisia kysymyksiä, jotka kuuluvat piispojen ja piispainkokouksen yksinomaiseen toimivaltaan. Toisaalta on kirkon arkeen kuuluvia kysymyksiä esimerkiksi taloudesta, henkilöstön työsuhteista ja toiminnan järjestämisestä, joissa noudatetaan suomalaista kansanvaltaista päätöksentekoa ja hallintomenettelyä. Kahden päätöksentekotavan yhteensovittamistarpeita esiintyy muun muassa papiston valintaa ja työoikeudellista asemaa koskevissa kysymyksissä.

Lakiehdotuksella ero kahden päätöksentekosäännön, kanonisen ja kansanvaltais-hallinnollisen, tehdään selkeämmäksi muuttamalla lain rakennetta. Piispoja, papistoa ja kanttoreita sekä kirkon yhteistä hallintoa ja seurakuntia koskevat oikeusohjeet kootaan yhteen omiin lukuihinsa. Aineelliset muutokset säädöksiin selitetään esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Tässä lakiehdotuksessa selkeytetään piispojen ja piispainkokouksen toimivaltaa, piispantehtävän työoikeudellinen asemaa, piispainkokouksen oikeus ja velvollisuus alistaa tärkeitä kanonis-dogmaattisia kysymyksiä ekumeeniselle patriarkaatille sekä piispojen kanonista ohjausvaltaa hiippakuntansa papistoon ja kanttoreihin nähden. Lisäksi lakiehdotuksella kehitetään piispojen ja

piispainkokouksen päätöksentekosääntöjä vastaamaan nykyistä paremmin oikeusvaltiollisuuden vaatimusta. Lakiehdotuksella tarkistetaan myös papiston ja kanttoreiden asemaa työtehtävää täytettäessä, suhteessa piispan kanoniseen ja seurakunnan työoikeudelliseen työjohtovaltaan sekä kurinpitomenettelyssä.

Piispan asema

Lakiehdotuksella ilmaistaan nykyistä lakia selvemmin, että piispan tehtävän ytimenä on kirkon sanoman oikeasta opetuksesta ja julistamisesta vastaaminen sekä jumalanpalvelusten ja muiden pyhien toimitusten oikeasta suorittamisesta omassa hiippakunnassaan. Tehtävässään piispa toimii itsenäisesti, eikä hän ole kenenkään ohjauksallisen alainen. Piispa on kuitenkin velvollinen ratkaisemaan periaatteelliset, kirkon oppeja koskevat kysymykset osana laajempaa kirkkoa, eli yhteydessä piispainkokoukseen.

Kirkon esipaimenena arkkipiispa johtaa piispainkokousta ensimmäisenä vertaistensa joukossa. Tomos-asiakirja vahvistaa kuitenkin sen kanonisen säännön, että arkkipiispalla ei ole esimiessuhdetta muihin hiippakuntapiispoihin. Apulaispiispa on tehtävässään piispainkokouksen ja hiippakuntansa piispan alainen.

Piispojen itsenäisyys kaikesta ohjauksesta merkitsee, että ortodoksisen piispan tehtävä ei ole työsuhte kirkkoon tai hiippakuntaan työlainsäädännön merkityksessä, koska alisteisuus työnantajan ohjaukselle on työsuhteen keskeinen edellytys. Kysymyksessä on samankaltainen ainoa laatuaan oleva tehtävä, kuin esimerkiksi tasavallan presidentin tehtävä. Lakiehdotuksen mukaan piispalle suoritetaan ”palkkio” eikä ”palkkaa”, sillä piispalle suoritettu palkkio on käsitteellisesti piispan elannon turvaamista hänen hoitaessaan kanonista tehtävää, eikä vastike työsuorituksesta. Palkkion perusteista säädetään kirkkojärjestyksessä. Lakiehdotuksella ei ole tarkoitusta muuttaa nykyistä järjestelmää, jossa palkkion määrästä päättää kirkollishallituksen kollegio erityiskokoonpanossaan eli kokoonpanossa, jossa jäseninä ovat vain kirkolliskokouksen valitsevat asiantuntijajäsenet.

Piispojen poikkeuksellisesta työoikeudellisesta asemasta seuraa myös tarve järjestää piispoille lailla ne muut etuudet, jotka muille kansalaisille turvataan työlainsäädännön kautta. Lakiehdotuksen mukaan kirkollishallitus vahvistaa piispainkokouksen esityksestä määräykset, jotka koskevat piispojen lomaoikeuden, vakuutusturvan, työterveydenhuollon ja vastaavien etuuksien järjestämistä.

Tomos-asiakirja vahvistaa sen kanonisen säännön, että ”kanonisesti istuimellensa asetetut arkkipiispa ja piispat pysyvät niissä elinikänsä, elleivät vapaaehtoisesti niistä luovu tai kanonisesti joutu niistä pois”. Lakiehdotuksella selkeytetään, että piispainkokous voi piispan pyynnöstä

vapauttaa tämän tehtäviensä hoitamisesta. Arkkipiispan tulee kuitenkin pyytää vapautusta tehtävästään ensin ekumeeniselta patriarkaatilta. Piispainkokous päättää arkkipiispan ja muun hiippakuntapiispan vapautuksen ajankohdasta. Säännös koskee ensisijaisesti tapauksia, joissa piispa pyytää vapautusta eläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös sen varalta, että piispa tulee esimerkiksi sairauden tai korkean iän seurauksena kyvyttömäksi hoitamaan tehtävänsä. Tällaisessa tapauksessa piispainkokous, ilmoitettuaan asiasta ensin ekumeeniselle patriarkaatille, vapauttaa hänet tehtäviensä hoitamisesta. Kirkkojärjestykseen on tarkoitus ottaa täydentävät säännökset noudatettavasta menettelystä ja päätöksen edellyttämästä selvityksestä. Velvollisuus ilmoittaa ekumeeniselle patriarkaatille etukäteen piispan työkyvyttömyydestä johtuvasta vapautusta koskevasta asiasta ehdotetaan lisättäväksi lakiin asianomaisen oikeusturvan sekä vapautuspäätöksen periaatteellisen merkityksen vuoksi.

Tomos-asiakirja vahvistaa sen säännön, että piispan erottaminen on kanoninen prosessi, jonka ratkaisee viime kädessä ekumeenisen patriarkaatin pyhä synodi. Äärimmäisen harvinaisesta asiasta ei esitetä otettavaksi säännöstä suomalaiseen lakiin. Kanoninen erottaminen merkitsisi joka tapauksessa Suomen lain mukaan kyvyttömyyttä hoitaa piispan tehtävää.

Piispainkokous

Ehdotuksen mukaan kirkkolain piispainkokousta koskevat säännökset pysyvät pääosin ennallaan pienin stilistisin tarkennuksin. Säännösten siirto kirkon yhteistä hallintoa koskevasta 3 luvusta uuteen, piispoja ja papistoa sekä kanttoreita koskevaan 2 lukuun vastaa lakiehdotuksen tarkoitusta eriyttää toisistaan hengellisiä sekä yleishallinnon asioita koskevia oikeusohjeita.

Lakiin ehdotetaan liitettäväksi uusi 6 f §:n 4 momentti, jonka mukaan piispainkokous päättäessään kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeasta tulkinnasta pyytää tarvittaessa ekumeenisen patriarkaatin ohjeellista lausuntoa. Säännös vastaa Tomos-asiakirjan mukaista velvoitetta varmistaa, että kirkon opin ja kanonien tulkinta Suomessa vastaa ekumeenisen patriarkaatin tulkintaa. Käsiteltäessä yksittäistä henkilöä tai yhteisöä koskevaa asiaa, piispainkokous toimii suomalaisena julkisoikeudellisena lainkäyttäjänä. Tällaisissa tapauksissa lausuntopyyntö patriarkanistuimelle koskee yleistä tulkintaohjetta, yksittäisen ratkaisun jäädessä piispainkokouksen tehtäväksi.

Piispan ja piispainkokouksen päätösten valmistelu

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 g §, jonka mukaan piispa ja piispainkokous tekevät päätöksensä esittelystä, jollei tämä ole asian vähäisyyden vuoksi ilmeisen tarpeetonta. Säännöksen tavoitteena on parantaa piispojen ja piispainkokouksen päätösten läpinäkyvyyttä ja asianosaisten oikeusturvaa varmistamalla, että päätöksissä dokumentoidaan entistä paremmin päätökseen johtaneet tosiseikat, sovelletut kanoniset ja oikeudelliset säännöt sekä muut perustelut. Esittelijänä toimii piispainkokouksen nimittämä henkilö.

Kirkkojärjestyksessä on tarkoitus säätää esittelijöiden kelpoisuudesta sekä menettelysäännöistä, jotka soveltuvin osin vastaavat julkishallinnon esittelymenettelyä. Kirkkojärjestyksen uuden säännöksen mukaan piispainkokous nimeää viideksi vuodeksi kerrallaan useita esittelijöitä, joista kolme olisivat papiston jäseniä kustakin hiippakunnasta, jotka pääsääntöisesti toimivat oman piispansa esittelijänä. Piispainkokous nimittää myös yhden juristin koulutuksen saaneen esittelijän ja se voi nimittää muiden ammattien edustajia esittelijöiksi harkintansa mukaan.

Nimityspäätöksessä piispainkokous määrää myös esittelijöiden työnjaosta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 §, jonka mukaan piispainkokouksen avuksi perustetaan pysyvä kanoninen toimikunta. Toimikunta valmistelee piispainkokoukselle tai hiippakunnan piispalle päätökset, jotka koskevat papin tai diakonin toimituskieltoa tai pappeuden menettämistä. Säännöksen tavoitteena on parantaa oikeusvarmuutta kehittämällä asioiden tosiseikaston, sovellettavien kanonisten ja oikeusohjeiden ja perustelujen kuvauksen laatua asioissa, joilla on erityisen suuri merkitys asianosaisten elämälle. Toimikunnan päätösehdotus ei ole piispaa tai piispainkokousta sitova, vaan päätös säilyy kanonien edellyttämällä tavalla piispan tai piispojen vastuulla. Kanonisen toimikunnan valmistelu parantaa asianosaisten oikeusturvaa myös sitä kautta, että eriytetään toisistaan hallinto-oikeudelliset, lainmukaiseen menettelyyn liittyvät kysymykset sekä vain kirkon sisäisesti ratkaistavat kanonisen tradition kysymykset. Tarpeelliset menettelysäännöt lisätään kirkkojärjestykseen. Tavoitteena on, että oikeusvarmuus kirkon kurinpidollisissa menettelyissä vastaa julkishallinnon vaatimuksia.

Kanoninen toimikunta voisi lisäksi valmistella tai antaa lausuntoja muista toimialansa asioista, jos piispainkokous tai hiippakunnan piispa tätä pyytää.

Papiston ja kanttorien valinta

Pappeus on ortodoksisessa kirkossa sakramentti. Pappeuden edellytyksiin luetaan kanonisessa perinteessä vähintään 30 vuoden ikä (diakoneilla 25 vuotta), miessukupuoli sekä tarvittavat

hengelliset ominaisuudet ja teologinen koulutus. Pappuden esteiksi katsotaan muun muassa vaikeat ruumiilliset vammat, mielenterveysongelmat ja hiljattainen kääntymys ortodoksiseen uskoon. Vihityn aviollinen status on sikäli merkittävä, että diakoniksi tai papiksi vihitty ei voi enää astua avioliiton sakramenttiin. Vihitty ei voi toimia tehtävissä, jotka ovat ristiriidassa hänen papilliseen virkaansa liittyvän aseman ja tehtävän kanssa. Kanonisesti vihitty pappi ei voi erota eikä siten vapaaehtoisesti luopua papillisesta asemastaan. Hän voi kuitenkin anoa piispainkokoukselta oikeutta pappudesta luopumiseen. Hänet voidaan myös asettaa piispainkokouksen päätöksellä toimituskieltoon tai lopullisesti kanonisesti riisua pappudesta syistä, jotka liittyvät kanonisiin tai kirkollisen hierarkian rikkomuksiin. Näissä tilanteissa kanoninen normi ja sen oikea soveltaminen on päätöksentekijän osoitettava.

Myös papiston ja kanttorien asema edellyttää kanonisen ja suomalaisen kansanvallan sekä oikeusvaltiollisuuden yhteensovittamista. Ortodoksisissa maissa yleensä hiippakunnan piispa määrää papin johonkin seurakuntaan ilman velvollisuutta kuulla pappia tai seurakuntalaisia. Suomessa seurakunnat valitsevat pappinsa ja kanttorinsa niistä hakijoista, jotka hiippakunnan piispa on pannut ehdolle. Kanttorit ovat teologisen korkeakoulutuksen saaneita kirkkomuusikoita. Kanttoreiden keskeinen asema kirkon jumalanpalveluselämässä ja seurakunnan toiminnassa merkitsee, että kanttorin valintaan vaikuttavat useat niistä kysymyksistä, jotka vaikuttavat myös papin valintaprosessiin.

Hakijoiden ehdollepano papin tai kanttorin tehtävään on juridisesti hallinnollinen päätöstilanne. Hakijoiden ansiovertailun tulee perustua objektiivisiin, mitattavissa oleviin tekijöihin, kuten opintojen laajuuteen ja arvosanoihin sekä kokemuksen pituuteen. Kanonisessa katsannossa kysymys on ehdokkaan valinnasta toimittamaan piispan edustajana pyhiä toimituksia ja saarnaamaan piispan vastuulla kirkon sanomaa. Tässä katsannossa piispan tulee arvioida ehdokkaat kokonaisvaltaisesti, ottaen huomioon myös heidän henkilökohtaisia, vain piispan omien havaintojen perusteella tarkasteltavia ominaisuuksia, kuten henkistä kypsyyttä, empatiakykyä ja hurskautta. Papeiksi ja kanttoreiksi opiskelevat ovat ortodoksisessa kirkossa vuosia jatkuvan seurannan kohteena. Valintaprosessissa piispa pyrkii olemaan objektiivinen, mutta kokonaisvaltaiseen, omiin havaintoihin perustuva ehdollepano on vaikea dokumentoida ja voi olla altis hallintovalituksille.

Edellä kuvatun kanonisen ja oikeudellisen päätöksenteon jännitteen helpottamiseksi kirkkolain säännöstä ehdollepanosta papin, diakonin ja kanttorin tehtävään ehdotetaan muutettavaksi. Eesityksen mukaan hiippakunnan piispa on velvollinen asettamaan ehdolle, samoin kuten nytkin, kolme ansiokkainta hakijaa. Ehdotetun säännöksen mukaan muut tehtävän kelpoisuusehdot

täyttävät hakijat voivat pyynnöstään asettua lisäehdokkaina seurakunnan jäsenten tai seurakunnanvaltuuston harkittaviksi. Piispa veloitetaan antamaan ehdokkaista ja mahdollisista lisäehdokkaista lausunto, joka julkaistaan ennen vaalia. Seurakunnanvaltuuston, tai kirkkoherraa valittaessa seurakuntalaisten, tehtäväksi jää valinnan tekeminen.

Ehdotettu järjestely jossain määrin kaventaa piispan kanonista toimivaltaa. Piispa ei ehdotuksen mukaan voi jättää valintaprosessin ulkopuolelle muodolliset kelpoisuusehdot täyttävää ehdokasta, jos tämä haluaa asettua lisäehdokkaaksi. Piispan tulee nykyistä avoimemmin selittää syynsä ehdokkaiden arviointiin. Tähän voi liittyä myös yksittäisen ehdokkaan henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevia seikkoja. Hakijan, jota piispa ei ole asettanut varsinaiseksi ehdokkaaksi, mutta pyytää tulla otetuksi valinnassa huomioon lisäehdokkaana, on katsottava antaneensa suostumuksensa häntä koskevan, mahdollisesti kriittisen piispan lausunnon julkaisemiseen. Ehdollepanoon voivat yleisten hallinto-oikeudellisten periaatteiden mukaan vaikuttaa vain sellaiset seikat, jotka voidaan ilmaista julkisesti. Pappisehdokkaan kanoniseen kelpoisuuteen tai hakijan työoikeudellisesti oleellisiin syihin liittyvät perusteet olla valitsematta ehdokasta, tulee ilmoittaa ehdokasarviossa riittävän selvästi. Harvinaisia, hakijan intymiteettisuojan piiriin kuuluvia perusteluja, on mahdollista tehdä tiettäväksi asianmukaista hienotunteisuutta noudattaen. Pappisehdokkaan, siis papintoimen muodolliset kelpoisuusehdot täyttävän, mutta vihkimystä vailla olevan ehdokkaan ollessa kysymyksessä, piispan tulee arviossa ottaa kantaa siihen, onko hän valmis vihkimään ehdokkaan papiksi tämän tullessa valituksi papin toimeen. Valinnan tekee seurakunta tai seurakuntalaiset piispan arvion ja perustelut saatuaan.

Papiston jäsenen ja kanttorin työoikeudellinen asema

Lakiehdotuksella selkeytetään oikeutta työoikeudellisen ohjauksen käyttämiseen papistoon ja kanttoreihin nähden. Lakiehdotuksen mukaan yleinen ohjausvalta kuuluu kulloisellekin työnantajalle, eli yleensä papin tai kanttorin seurakunnalle. Hiippakunnan piispa kuitenkin johtaa, ohjaa ja valvoo papistoa ja kanttoreita kirkon sanoman oikeaa opetusta ja julistamista sekä jumalanpalvelusten ja muiden pyhien toimitusten oikeaa suorittamista koskevissa asioissa.

Kun puhutaan ortodoksisen kirkon ja seurakuntien työntekijöiden - erityisesti papin - oikeuksista ja velvollisuuksista, on lähdettävä siitä, että ortodoksinen kirkko tai sen seurakunta on työnantajan asemassa osapuolten välisessä oikeussuhteessa. Tätä oikeussuhdetta sääntelee lähtökohtaisesti yleinen työlainsäädäntö, esimerkiksi työsopimuslaki sekä muun muassa työaikalaki, vuosilomalaki, yhdenvertaisuuslaki, laki yksityisyyden suojasta työelämässä ja työehtosopimuslaki, joita myös

ortodoksisen kirkon on noudatettava. Kanoninen perinne ei vapauta tästä noudattamisvelvollisuudesta kirkkoa ja seurakuntia.

Papiston kanonisten rikkeiden käsittely

Kirkkolain säännöksiin papiston kanonisten rikkeiden seuraamuksista, eli määräaikaisesta toimituskiellosta ja pappeuden menetyksestä, ehdotetaan lisättäväksi säännös päätöksen valmistelusta perustettavassa kanonisessa toimikunnassa. Säännöksen tavoitteena on parantaa oikeusvarmuutta kehittämällä asioiden tosiseikaston, sovellettavien kanonisten ja oikeusohjeiden sekä perustelujen dokumentoinnin laatua.

Kirkkojärjestykseen on tarkoitus lisätä säännökset muun muassa kanonisen toimikunnan jäsenten kelpoisuudesta. Toimikuntaan on tarkoitus nimittää kanoniseen traditioon perehtyneitä papiston jäseniä tai päteviä maallikoita. Ehdotus tehdään tietoisena siitä, että Suomessa on vain vähän kanoniseen traditioon perehtyneitä henkilöitä. Tavoitteena on, että kanonisen perinteen opetusta lisätään korkeakouluissa ja kirkon omissa opinnoissa. Uudistusta seuraavina vuosina joudutaan hyväksymään se, että joidenkin kanonisen toimikunnan jäsenillä voi olla tarve hankkia lisää asiantuntemusta kanonisesta oikeudesta heidän käsitellessään konkreettisia tapauksia. Voi myös olla tarvetta valita toimikunnan jäseniä Suomen ulkopuolelta muista ekumeenisen patriarkaatin alaisista paikalliskirkkoista, huolehtien samalla tarpeellisista kielipalveluista. Koska kanoninen toimikunta toimii valmisteluelimenä, eikä päätöksiä tekevänä elimenä, ratkaisuvallan ollessa piispainkokouksella tai hiippakunnan piispalla kuten tähänkin asti, uudistusta voi pitää toteuttamiskelpoisena välittömästi.

Kirkkojärjestyksessä tullaan säätämään, että asianomaista tulee varoittaa ja oikaista kanonisista rikkeistä ennen kuin niitä voi pitää siten toistuvina ja vakavina, että toimituskielto tai pappeuden menetys voi tulla kysymykseen. Kirkkojärjestykseen otetaan myös menettelytapaa koskevia säännöksiä, joilla varmistetaan asianomaisen oikeus tulla kuulluksi omassa asiassa ja käyttää avustajaa, sekä todistelusta ja kanonisen toimikunnan päätösehdotuksen perustelemisesta. Toimikunnan prosessuaalisen esteettömyyden varmistamiseksi kirkkojärjestyksessä on tarkoitus säätää, että toimikuntaan valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään viisi jäsentä, toimikunnan tehdessä yleensä päätöksensä puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä kahden jäsenen kokoonpanossa. Kanonisen toimikunnan päätösehdotus ei ole piispaa tai piispainkokousta sitova, vaan kanonisten seuraamusten langettaminen kuuluu piispan tai piispainkokouksen kanoniseen toimivaltaan.

Lakiehdotuksen mukaan hiippakunnan piispa voi erityisen painavasta syystä määrätä papin tai diakonin väliaikaiseen toimituskieltoon välittömästi, kunnes asia on ratkaistu. Säännös on tarkoitettu poikkeuksellisia tilanteita varten, jossa papiston jäsentä syytetään niin vakavasta rikkeestä, että hänen jatkaminen tehtävässään asian selvittämisen aikana olisi vastoin kirkon hyvää järjestystä.

Edellä kuvatun kanonisen menettelyn lisäksi seurakunta tai papin muu työnantaja voi muiden kuin kanonisten rikkeiden vuoksi ryhtyä työsopimuslain mukaisiin toimiin, eli työsuhteen irtisanomiseen tai purkamiseen työoikeuden yleisten säännösten perusteella.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan papiston jäsenen toimituskielto rinnastetaan työsopimuslain muihin lomautusperusteisiin ja pappeuden menetys työsuhteen purkamisperusteisiin. Säännös on tarpeellinen sen vuoksi, että papin työnantaja, yleensä seurakunta, on piispasta tai piispainkokouksesta erillinen oikeudellinen toimija. Seurakunnalle papin toimituskielto tai pappeuden menettäminen merkitsee, että työntekijä on menettänyt toimilupansa harjoittaa sitä ammattia, jota varten hänet on palkattu. Kummankin seuraamuksen edellytyksenä oleva toistuva ja vakava velvollisuuksien rikkominen on myös työsopimuslain mukaan peruste työsuhteen purkamiselle. Ei kuitenkaan olisi tarkoituksenmukaista, että kanonisessa menettelyssä osoitetut rikkeet jouduttaisiin käsittelemään uudelleen työoikeudellisena asiana.

Vaaleja koskevat uudistukset

Kirkkolakiin ehdotetaan lisättäväksi yleissäännös (5 a §), joka mahdollistaa halutessa vaalien järjestämisen postivaaleina tai tietotekniikan avustuksella. Päätöksen käytettävästä menettelystä tekee ylimpänä vaaliviranomaisena toimiva kirkollishallitus. Laista poistetaan vaalimenettelyn yksityiskohtia koskeva sääntely, joka on nyt postivaalien tai tietotekniikka-avusteisten vaalien esteenä. Vastaavat, tekniikkaneutraalit säännökset on tarkoitus lisätä kirkkojärjestykseen. Kirkkojärjestyksessä tullaan säätämään myös kirkollishallituksen velvollisuudesta varmistaa sellaisten kirkon jäsenten äänioikeuden toteutuminen, jotka syystä tai toisesta eivät voi äänestää uusilla äänestystavoilla.

Kirkolliskokouksen kokoonpano

Kirkolliskokouksen kokoonpanoa ehdotetaan muutettavan siten, että kirkolliskokouksen 18 maallikkojen edustajasta yksi on kolttien kyläkokouksen valitsema edustaja.

Kolttien edustaja kirkolliskokouksessa ja seurakunnan toimielimissä

Vuoden 2021 kirkolliskokouksessa päätettiin, että kolttille on kirkkolaililla turvattava edustus kirkolliskokouksessa ja seurakunnan hallinnossa. Kirkolliskokouksen päätös koskee koltta-alueella, eli Inarin kunnan Näämön, Nellimin ja Keväjärven alueilla asuvia koltia, joista valtaosa on ortodoksisen kirkon jäseniä. Kolttien keskuudessa ovat vanhastaan toimineet asianhoidon elimenä kyläkokous eli sidjsobbar, joka on kolttalain (253/1995) mukaan kolttien keskeinen asianhoidon toimielin luottamusmiehen ja koltthaneuvoston rinnalla. Kyläkokouksiin saavat osallistua vain asianomaisessa kylässä asuvat koltat, sekä kyläkokouksen niin päättäessä, muutkin henkilöt. Kyläkokouksia on nykyisin kaksi, joista toinen toimii Näämön alueella ja toinen Nellimin-Keväjärven alueella.

Lakiehdotuksen mukaan kolttien edustaja kirkolliskokouksessa sekä seurakunnanvaltuustossa valitaan suljetulla lippuäänestyksellä kolttien kyläkokouksissa. Valituksi tulee henkilö, joka on saanut eniten ääniä kummankin kylän vaalitulokset yhteen laskien. Vaalitapa poikkeaa muutoin noudatettavasta kirkolliskokouksen maallikkojäsenten sekä seurakunnanvaltuuston jäsenten vaalitavasta. Vaalitapa vastaa parhaiten kolttien kulttuurisen itsehallinnon mallia ja paikallisia erityisolosuhteita. Kirkkojärjestykseen otetaan säännös, jonka mukaan kolttien kyläkokouksessa äänioikeuden omaava henkilö ei voi äänestää valittaessa hiippakunnan maallikkoedustajaa kirkolliskokoukseen eikä seurakunnanvaltuuston jäsenen yleisessä vaalissa. Lakiin ehdotetaan lisäksi lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan koltta-alueella kattavan seurakunnan seurakunnanvaltuuston yhden jäsenen on edustettava koltia.

Hallintoa koskevat uudistukset

Lakiehdotuksella tarkennetaan kirkollishallituksen toimivaltaa koskevaa säännöstä siten, että piispojen kanoniseen toimivaltaan kuuluvat kysymykset on rajattu kirkollishallituksen yleishallintoa koskevan toimivallan ulkopuolelle. Lain kirkollishallituksen tehtävien kuvaukseen lisätään säännöksestä puuttunut keskeisin tehtävä, eli kirkolliskokouksen päätösten toimeenpano. Lakiin lisätään säännös kirkollishallituksen oikeudesta siirtää toimivaltaansa kuuluvan asian ratkaisu jaostolleen tai piispalle tai alaiselleen työntekijälle. Delegointioikeus on tarkoitus säännellä tarkemmin kirkkojärjestyksessä ja kirkkohallituksen työjärjestyksessä. Lakiin lisätään säännös kirkollishallituksen oikeudesta antaa muita kirkon toimielimiä sekä seurakuntia velvoittavia määräyksiä kirkkolain ja kirkkojärjestyksen toimeenpanosta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös kirkon palvelukeskuksesta, jota ei voimassa olevassa laissa mainita. Laissa kuitenkin on säännöksiä palvelukeskuksen johtajasta ja lakimiehestä. Kirkon palvelukeskus nimensä mukaisesti ei ole julkista valtaa käyttävä viranomainen, vaan kirkon

toimielimille ja seurakunnille taloushallinnon, väestökirjanpidon sekä asiantuntijapalveluja tarjoava palvelulaitos. Palvelukeskuksen eräitä työntekijöitä, esimerkiksi johtajaa ja lakimiestä, voidaan kuitenkin määrätä hoitamaan kirkollishallituksen virkamiestehtäviä. Näissä tapauksissa työntekijä toimii kirkollishallituksen eikä palvelukeskuksen edustajana.

Kielilain soveltamista koskevaa kirkkolain säännöstä ehdotetaan päivitettäväksi siten, että seurakuntien kielellistä jaotusta ei enää vahvisteta määrävuosin vaan vain seurakunnan kielellisen aseman muuttuessa. Kirkon kaikki seurakunnat ovat hallinnollisesti suomenkielisiä. Säännöllisiä ruotsinkielisiä palveluksia ja palveluita järjestetään Helsingin ja Turun seurakunnan sekä Vaasan kappeliseurakunnan kirkoissa ja toimipisteissä. Muunkielisiä jumalanpalveluksia, toimituksia ja muuta toimintaa järjestetään kaikissa seurakunnissa niiden voimavarojen ja seurakuntalaisten tarpeiden mukaan.

Poikkeusoloja koskeva sääntely

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös kirkon sisäisestä päätöksenteosta silloin, kun Suomi on joutunut valmiuslain tarkoittamiin poikkeusoloihin. Kirkollishallitus valtuutetaan kutsumaan kirkolliskokouksen koolle hyväksi katsomaansa paikkaan. Jos kirkolliskokous ei voi kokoontua, kirkollishallituksella on valta antaa vuodeksi kerrallaan väliaikaisia määräyksiä kirkon ja seurakunnan hallinnon ja omaisuuden turvaamiseksi. Väliaikaiset määräykset alistetaan kirkolliskokoukselle, kun se voi taas kokoontua.

Esityksen valmistelu

Lakiehdotus perustuu ortodoksisen kirkon sisäisen työryhmän mietintöön, joka annettiin vuoden 2021 kirkolliskokoukselle. Kirkolliskokous päätti jatkaa valmistelua Itä-Suomen yliopiston hallinnoimana tutkimusprojektina. [Tutkimusprojektin tulokset käsiteltiin vuoden 2022 kirkolliskokouksessa.]

Ortodoksista kirkkoa koskeva lainsäädäntö muissa maissa

Euroopan unionin jäsenvaltioista julkisoikeudellisen aseman omaava ortodoksinen kirkko on Suomen lisäksi olemassa Kreikassa, Kyproksella, Bulgariassa ja Romaniassa. Tämän lisäksi ortodoksisen kirkon suhdetta valtioon on nimenomaisesti säännelty ainakin Itävallassa, Unkarissa, Puolassa ja Tsekin tasavallassa. Näissä valtioissa ortodoksisen kirkon järjestysmuoto on perinteinen, piispojen ja piispainkokouksen toimivaltaisuuteen perustuva. Suomessa sovellettua, maallikoiden

osallistumista kirkon hallintoon ja myös piispojen ja pappien valintaan sisältävää mallia ei tunneta muissa maissa.

Esityksen perusoikeusvaikutukset

Kuten edellä kirkon kanoneja koskevassa esityksessä todettiin, kirkon sisäinen itsehallinto perustuu perustuslain 11 §:n tunnustamaan uskonnon ja omantunnon vapauteen. Ortodoksisen kirkon virkakäsitys ja järjestäytymismuoto edellyttävät uskonnonvapauden yhteensovittamista muun muassa perustuslain 6 §:n mukaisen yhdenvertaisuuden perusoikeuden kanssa. Nyt esillä oleva ehdotus ei muuta vallitsevaa perusoikeustilannetta.

Lakiehdotuksen tarkoituksena on kuitenkin edistää perustuslain 21 §:ssä tarkoitetun oikeudenmukaiseen menettelyyn toteutumista kirkon sisäisessä lainkäytössä kehittämällä piispojen ja piispaikokouksen hallintomenettelyä varsinkin kirkon työntekijöiden oikeusturvaan vaikuttavissa asioissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5 §. Pykälään lisätään uusi 3 momentti kirkollishallituksen oikeudesta antaa kirkon seurakunnille ja toimielimille määräyksiä kirkkolain ja kirkkojärjestyksen toimeenpanosta.

Suurin osa kirkollishallituksen määräyksistä ovat kirkollishallituksen yleiseen toimivaltaan kuuluvia hallinnon sisäisiä määräyksiä. Joissakin asioissa, esimerkiksi vaaleja koskevien yksityiskohtaisten säännösten tapauksessa, määräyksen sivuvaikutukset voivat vaikuttaa kirkon jäsenten tai muiden lakiin tai kirkkojärjestykseen perustuvien oikeuksien toteutumiseen. Kun perustuslain 80 §:n 2 momentti vaatii, että säännösten antaminen voidaan delegoida vain lailla, kirkkolakiin on perusteltua ottaa säännös kirkollishallituksen valtuudesta antaa määräyksiä.

5 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan kirkkokunnan yleisten vaalien eli kirkolliskokousedustajien, seurakunnanvaltuustojen jäsenten sekä kirkkoherran vaalien vaalitivasta, enemmistövaalit, suhteelliset vaalit tai muu vaalitapa, säädetään kirkkolaissa. Vaalien muusta menettelystä sekä vaalialuejaosta säädetään kirkkojärjestyksessä. Äänioikeusikärajana säilyy 16 vuotta. Kirkollishallitus valtuutetaan antamaan tarpeelliset määräykset vaalien toimeenpanosta vaaliohjeena.

Pykälä on yleissäännös, joka mahdollistaa nykyisten 13 – 19 §:n siirtämisen kirkkojärjestykseen tai kirkollishallituksen määräykseen. Kolttien edustajan valinta kirkolliskokoukseen tapahtuu kolttien kyläkokouksessa eikä siihen sovelleta 5a §:n yleisiä vaaleja koskevaa säännöstä.

2 luku. Uudistettuun 2 lukuun ehdotetaan kerättäväksi lain piispoja, papistoa ja kanttoreita koskevat oikeusohjeet, jotka ovat nyt hajautettuina muissa luvuissa.

6 §. Säännös vastaa nykyisen lain 6 ja 39 §:n säännöksiä hiippakunnan piispan tehtävistä. Ehdotuksen mukaan säännös painottaa nykyistä lakia selvemmin hiippakunnan piispan vastuuta kirkon julistuksesta ja palveluksista. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti piispan velvollisuudesta alistaa dogmaattiset ja kanoniset kysymykset piispainkokoukselle.

Säännöksestä poistetaan maininta piispan toimivallasta päättää papiston ja kanttoreiden työsuhteita koskevista asioista. Lain uuteen 9 d §:ään otettavan säännöksen mukaan papiston ja kanttoreiden työnantaja, yleensä seurakunta, käyttää työnantajalle kuuluvaa toimivaltaa, pois lukien piispalle kuuluva toimivalta ohjata kirkon opetusta ja palvelusten toimittamista koskevaa papiston ja kanttorien työtä.

6 a §. Ehdotettu säännös vastaa nykyisen lain 6 §:n säännöstä hiippakuntajaosta.

6 b §. Ehdotettu säännös vastaa nykyisen lain 29 §:n säännöstä arkkipiispasta. Säännöksen 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tarkentava säännös siitä, että myös apulaispiispa voidaan nimittää arkkipiispan sijaiseksi tämän hiippakuntaa koskevissa tehtävissä.

6 c §. Säännös vastaa nykyisen lain 40 §:n säännöstä apulaispiispasta.

6 d §. Säännös vastaa nykyisen lain 42 §:n säännöstä piispan vaalista.

6 e §. Säännös vastaa nykyisen lain 25 ja 27 §:n säännöksiä piispainkokouksesta. Säännösten yhdistämisen johdosta 4 momentissa oleva numeroviittaus edelliseen momenttiin on tarkistettava.

6 f §. Säännös vastaa nykyisen lain 26 §:n säännöstä piispainkokouksen tehtävistä pienin stilistisin korjauksin.

Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi vallitsevaa käytäntöä vastaava säännös siitä, että piispainkokous voi tarvittaessa pyytää ekumeeniselta patriarkaatile lausunnon kanonista perinnettä tai kirkon dogmeja koskevasta kysymyksestä. Patriarkaatin lausunto on Tomos-asiakirjan mukaan ohjeellinen piispainkokoukselle. Säännökseen ehdotettu ”tarvittaessa”-sana ilmaisee sen, että piispainkokouksen tulee harkita, onko sen käsiteltävänä oleva kanoninen tai dogmaattinen kysymys,

sillä tavalla uusi tai sen ratkaisu siten vakiintumaton, että kysymyksen alistaminen patriarkan istuimelle on tarpeen yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi.

6 g §. Ehdotetun uuden 6 g §:n mukaan piispa ja piispainkokous tekevät päätöksensä esittelystä. Uudistuksen perustelut ovat esityksen yleisperusteluissa.

7 §. Ehdotetulla uudella 7 §:llä luodaan piispainkokouksen yhteyteen kanoninen toimikunta. Perustelut ovat yleisperusteluissa.

8 – 8 b §. Uuden väliotsikon 'Piispan tehtävän oikeudellinen asema' alle ehdotetaan lisättäväksi kolme uutta pykälää, 8 § piispan tehtävän kanonisesta luonteesta, 8 a § piispantehtävän jatkumisesta sekä 8 b § piispan palkkiosta ja muista etuuksista. Perustelut ovat yleisperusteluissa.

9 §. Uuden väliotsikon 'Papisto ja kanttorit' alle ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 § papistoon vihkimisestä sekä kelpoisuudesta työsuhteeseen. Säännöksen 1 momentti selventää, että papistoon vihkeminen on hiippakunnan piispan toimivallassa oleva, kanoninen ratkaisu. Tekstin muotoilulla otetaan huomioon, että piispa vihkii tehtäviinsä pappien ja diakonien lisäksi myös niin sanottuun alempaan papistoon kuuluvat lukijat ja alidiakonit. Koska viimeksi mainitut eivät käytä itsenäistä toimivaltaa, niistä ei säädetä tarkemmin kirkkolaisissa. Itse vihkimistoimen piispa voi kuitenkin antaa apulaispiispan suoritettavaksi. Säännöksen 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus kirkkojärjestyksessä (132 §) jo olevaan säännökseen siitä, että työsuhteeseen nimitettävältä papilta tai diakonilta edellytetään kanonisen vihkimisen lisäksi säädetty, muodollinen koulutus. Kanttoreiden osalta 3 momentti sisältää vastaavan viittauksen kirkkojärjestyksen 133 §:ään. Säännöksen täydentäminen on tarpeen sen selventämiseksi, että sellainen henkilö, jonka piispa on vihkinyt pappeteen tai siunannut toimimaan kanttorina henkilön kokemuksen ja itseopiskelun kautta hankkimansa tiedon perusteella, ei kuitenkaan täytä työsuhteen kelpoisuusehtoja.

9 a §. Säännös vastaa nykyisen lain 109:ää §.

9 b §. Säännös vastaa nykyisen lain 110:ää §.

9 c §. Säännös vastaa nykyisen lain 62 ja 63 §:iä. Säännös ehdotetaan muutettavaksi siten, että piispa asettaa ehdokkaaksi papin tai kanttorin tehtävään kuten nyt, enintään kolme ansiokkainta ja sopivinta hakijaa. Muut kelpoisuusehdot täyttävät tehtävän hakijat voivat pyynnöstään asettua lisäehdokkaiksi. Laista ehdotetaan kumottavaksi nyt 62 §:ssä oleva säännös, jonka mukaan seurakunnan jäsenet voivat ehdottaa piispalle kirkkoherran vaalissa lisäehdokkaan asettamista. Piispa antaa hakijoista lausunnon ja asettaa heidät ansiovertailun osoittamaan järjestykseen. Piispan

lausunto ehdokkaista ja mahdollisista lisäehdokkaista julkaistaan ennen vaalia. Valintamenettelyyn yksityiskohdat ehdotetaan siirrettäväksi kirkkojärjestykseen.

9 d §. Ehdotetussa uudessa säännöksessä selvennetään, että papiston jäsenen ja kanttorin työnantajana on hänet valinnut ja hänelle palkan maksava seurakunta tai muu taho. Poikkeuksena työnantajan yleisestä ohjausvallasta ehdotetaan säädettäväksi, että hiippakunnan piispalla on ohjausvalta kanonisten, evankeliumin julistamista ja palvelusten toimittamista koskevissa asioissa.

9 e §. Ehdotettu uusi 9 e § vastaa nykyisen lain 111 §. Papiston jäsenen määräaikaista toimituskieltoa tai pappeuden menettämistä koskevaan menettelyyn ehdotetaan lisättäväksi pakollinen valmistelu perustettavassa kanonisessa toimikunnassa. Perustelut ovat yleisperusteluissa. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan hiippakunnan piispa voi poikkeustapauksissa määrätä papin tai diakonin määräaikaiseen toimituskieltoon välittömästi. Perustelut ovat yleisperusteluissa.

9 f §. Ehdotetun uuden säännöksen tarkoituksena on selventää, että kanoninen toimituskielto tai pappeuden menetys ovat perusteita lomauttaa pappi tai diakoni tai purkaa hänen työsuhteensa. Perustelut ovat yleisperusteluissa.

3 luku. Luvun otsikko on muutettu osana lain rakenteen muutosta.

10 §. Säännös vastaa nykyisen lain 2 luvun, eli 6 – 9 §:n säännöksiä.

10 a §. Ehdotettu säännös vastaa nykyisen lain 10 §:n säännöstä siten muutettuna, että kirkolliskokouksen maallikkojen edustajista yksi edustaisi kolttia.

11 §. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi vaalitapaa koskeva virke, jota korvaa uuden 5 a §:n säännös.

13 §. Säännökseen yhdistetään nyt 14 §:ssä oleva säännös kanttorien edustajien vaalista. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi vaalimenettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt, jotka on tarkoitus siirtää kirkkojärjestykseen sekä kirkollishallituksen vaalia varten antamaan vaaliohjeeseen.

14 §. Uudistettuun 14 §:ään ehdotetaan otettavaksi nykyisen 16 - 19 §:n keskeinen sisältö. Vaalimenettelyä koskeva yksityiskohtainen sääntely ehdotetaan siirrettäväksi kirkkojärjestykseen sekä kirkollishallituksen vaaliohjeeseen.

15 §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös kolttien edustajan valitsemisesta kolttien kyläkokouksessa. Perustelut ovat yleisperusteluissa.

30 §. Säännös vastaa nykyisen lain 33 §:ää sillä lisäyksellä, että kirkollishallituksen tehtävänä mainitaan kirkolliskokouksen päätösten toimeenpano. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi maininta kirkollishallituksen oikeudesta antaa alaisilleen toimielimille sekä seurakunnille määräyksiä kirkkolain ja kirkkojärjestyksen toimeenpanosta. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi myös virke kirkollishallituksen oikeudesta hyväksyä itselleen työjärjestys.

31 §. Ehdotettu säännös vastaa nykyisen lain 30 §:n 1 momenttia sekä 31 ja 32 §.

32 §. Ehdotettu säännös vastaa nykyisen lain 31 §:n 2 momenttia sekä 34 ja 35 §.

33 §. Uuden väliotsikon 'Kirkollishallinnon työntekijät' alle ehdotetaan lisättäväksi lakiin uusi 33 §, joka luo juridisen pohjan kirkon palvelukeskukselle sekä viittaus kirkkojärjestykseen, jossa on tarkoitus säätää kirkollishallinnon työntekijöistä.

53 §. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan seurakunnanvaltuuston vaalialueella lähinnä eniten ääniä saanut vaalikelpoinen henkilö voidaan kutsua korvaamaan myös tilapäisesti estynyttä varsinaista jäsentä.

55 a §. Uudessa 55 a §:ssä on säännös kolttien edustajan vaalista seurakunnanvaltuustoon. Menettely on sama kuin kolttien kirkolliskokousedustajan vaalia koskevassa 15 §:ssä. Säännöksen tarkoittama seurakunta – nyt Pohjois-Suomen seurakunta – ilmaistaan laissa yleisluontoisesti, koska seurakuntajako on kirkkolain mukaan kirkollishallituksen toimivallassa, jota ei haluta rajoittaa sitomalla yhden seurakunnan asemaa lakiin.

58 §. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan kolttialueen kattaman seurakunnan seurakunnanneuvoston yhden jäsenen on edustettava kolttia. Tämän henkilön valitsee seurakunnanvaltuusto samalla tavalla kuin muut seurakunnanneuvoston jäsenet. Säännöksen tarkoituksena on, että seurakunnanvaltuuston jäsenet keskustelemalla keskenään sekä kolttialueen edustajien kanssa valitsevat neuvostoon yhden sellaisen jäsenen, joka on äänioikeutettu kolttien kyläkokouksessa.

97 §. Kielilain soveltamista koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi yleisperusteluissa kerrotulla tavalla.

109 §. Uuteen 109 §:ään ehdotetaan otettavaksi säännös kirkon hallinnosta valmiuslain tarkoittamissa poikkeusoloissa. Kirkollishallitus valtuutetaan määräämään kirkolliskokouksen kokoontumispaikka sekä – jos kirkolliskokous ei voi kokoontua – antamaan enintään vuodeksi kerrallaan määräykset kirkon ja seurakuntien talouden ja toiminnan järjestämisestä.

Kirkkojärjestykseen otetaan täydentävät säännökset päätösvaltaisuudesta poikkeusoloissa sekä kriisivalmiudesta.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan,
että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki
ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ortodoksisesta kirkosta annetun lain, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna lailla 1183/2019, 10 §:n edellä oleva väliotsikko, 16 – 19 §, 25 – 29 §, 34 – 36 §, lain 5 luku ja 39 – 43 §, 62 – 63 §, sekä 109 – 111 §;

muutetaan lain 2 luvun otsikko, 6 §, 7 §, 8 §, 9 §, 3 luvun otsikko, 10 §, 11 §, 13 – 15 §, 30 – 33 §, 53 §, 58 § ja 97 §,

lisätään lakiin 5 §:n 3 momentti, uusi 5 a §, 6 §:n eteen uusi väliotsikko, 6 a – 6 e § ja 6 e §:n eteen uusi väliotsikko, 6 f – 6 g § ja 6 g §:n eteen uusi väliotsikko, 8 §:n eteen uusi väliotsikko, 8 a – 8 b §, 9 §:n eteen uusi väliotsikko, 9 a – 9 f §, 10 a § ja sen eteen väliotsikko, 33 §:n eteen väliotsikko, 55 a §, sekä 109 §
seuraavasti:

5 §

Kirkkojärjestys

...

Kirkollishallitus voi antaa kirkon seurakunnille ja toimielimille ohjeita tämän lain ja kirkkojärjestyksen toimeenpanosta.

5a §

Kirkolliset vaalit

Tämän lain mukaan toimitettavien yleisten vaalien vaalitavasta säädetään tässä laissa. Vaalimenettelystä sekä vaalialuejaosta määrätään kirkkojärjestyksessä. Vaalit voidaan järjestää postiaänestyksenä tai tietotekniikan sovellusta käyttäen.

Äänioikeus yleisissä vaaleissa on seurakuntien jäsenillä, jotka ovat täyttäneet 16 vuotta. Kirkollishallitus antaa vaalien toimeenpanosta tarpeelliset määräykset (*vaaliohje*).

2 luku

Piispat, papisto ja kanttorit

Piispan tehtävä

6 §

Piispa

Kirkon perusyksikkö on hiippakunta, jota johtaa piispa. Hiippakunnan piispa on hiippakuntansa esipaimen, joka johtaa hiippakuntaa kirkon perinteen ja ortodoksisen kirkon kanonien sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan.

Piispa vastaa hiippakunnassaan kirkon sanoman oikeasta opetuksesta ja julistamisesta sekä jumalanpalvelusten ja muiden pyhien toimitusten oikeasta suorittamisesta. Piispan tehtävänä on lisäksi ohjata ja valvoa seurakuntien, luostarien sekä papiston ja kanttorien toimintaa siten kuin kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetään.

Kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeata tulkintaa koskevan kysymyksen piispan tulee alistaa piispainkokouksen päätettäväksi.

Piispan kanonisesta ohjausvallasta hiippakunnan seurakuntien papistoon ja kanttoreihin säädetään tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä.

6 a §

Hiippakuntajako

Kirkko muodostuu kolmesta tai useammasta hiippakunnasta, joita kutakin johtaa hiippakunnan piispa. Yksi piispoista on arkkipiispa.

Hiippakuntajaosta säädetään kirkkojärjestyksessä.

6 b §

Arkkipiispa

Arkkipiispa on kirkon esipaimen, jonka tehtävänä on johtaa arkkipiispakuntaa yhdessä kirkolliskokouksen, piispainkokouksen ja kirkollishallituksen kanssa kirkon perinteen ja kanonien sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan.

Arkkipiispan ollessa estynyt tai tehtävän ollessa avoinna sijaisena toimii virkaiältään vanhin hiippakunnan piispa. Piispainkokous voi kuitenkin määrätä apulaispiispan hoitamaan sijaisena arkkipiispan hiippakuntaa koskevat tehtävät.

6 c §

Apulaispiispa

Kirkossa voi olla yksi tai useampi apulaispiispa.

Apulaispiispan tehtävänä on avustaa sen hiippakunnan piispaa, jonka avustajaksi hänet määrätään. Apulaispiispan tehtävistä ja sijoituspaikasta määrää piispainkokous.

6 d §

Piispan vaali

Piispan valitsee kirkolliskokous.

Kirkolliskokouksen jäsenillä on oikeus esittää ehdokkaita piispan vaaliin. Ehdokkaaksi esittäminen edellyttää asianomaisen suostumusta.

Piispainkokous asettaa esitetyistä henkilöistä ehdokkaiksi ansiokkaimmat ja tehtävään sopivimmat.

Piispa valitaan salaisella vaalilla. Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi. Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas.

Piispainkokous

6 e §

Piispainkokouksen jäsenet

Piispainkokouksen jäseniä ovat hiippakuntien piispat.

Piispainkokous on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä.

Jos piispainkokouksen päätösvaltaisuuden saavuttamiseksi on tarpeen, puheenjohtaja kutsuu lisäjäseneksi apulaispiispan ja tarvittaessa eläkkeellä olevan piispan.

Jos päätösvaltaisuutta ei saavuteta 3 momentin mukaisella menettelyllä, puheenjohtaja pyytää ekumeenista patriarkkaa määräämään toisen ortodoksisen kirkon piispan tai piispoja lisäjäseniksi.

6 f §

Piispainkokouksen tehtävät

Piispainkokous käsittelee kirkon hengellisiä asioita 1 §:n säännöksen mukaisesti.

Piispainkokouksen tehtävänä on:

- 1) vahvistaa hiippakunnan piispan ja apulaispiispan vaali;
- 2) kanonisesti asettaa virkaan ja vihkiä piispat;
- 3) hyväksyä kirkollisissa toimituksissa käytettävät kirjat;
- 4) vastata kirkon ulkomaansuhteista;
- 5) antaa lausuntoja kirkolliskokoukselle ja kirkollishallitukselle;
- 6) päättää hiippakunnan piispan esityksestä papin tai diakonin määräämisestä toimituskieltoon yli kuudeksi kuukaudeksi sekä pappeuden menettämisestä ja palauttamisesta;
- 7) päättää niistä muista asioista, jotka kirkon kanonien sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan kuuluvat sen toimivaltaan.

Piispainkokous valvoo, että kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen päätökset ovat kirkon dogmien ja kanonien mukaisia. Jos piispainkokous katsoo päätöksen olevan ristiriidassa kirkon dogmien tai kanonien kanssa, asia on viipymättä saatettava päätöksen tehneen uudelleen käsiteltäväksi.

Päätäessään kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeasta tulkinnasta piispainkokous voi pyytää tarvittaessa ekumeenisen patriarkaatin ohjeellista lausuntoa.

Piispan ja piispainkokouksen päätöksenteko

6 g §

Esittely

Piispa ja piispainkokous tekevät päätöksensä esittelystä, jollei tämä ole asian vähäisyyden vuoksi ilmeisen tarpeetonta.

Piispainkokous nimittää esittelijät. Kirkkojärjestyksessä säädetään esittelijän kelpoisuudesta ja tehtävistä.

Esittelijä valmistelee piispan tai piispainkokouksen päätöstä varten esittelymuistion, joka sisältää selostuksen päätettävästä asiasta ja siihen sovellettavista lain, dogmien tai kanonien säännöksistä sekä päätösehdotuksen. Piispa tai piispainkokous voi hyväksyä päätösehdotuksen tai

tehdä siitä poikkeavan päätöksen tahi määrätä asian uudelleen valmisteltavaksi. Esittelijä varmistaa allekirjoituksellaan piispan tai piispainkokouksen päätöksen.

7 §

Kanoninen toimikunta

Piispainkokouksen apuna on kanoninen toimikunta, jonka puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän jäseniä piispainkokous nimittää viideksi vuodeksi kerrallaan.

Kanoninen toimikunta valmistelee piispainkokoukselle tai hiippakunnan piispalle päätökset, jotka koskevat papin tai diakonin toimituskieltoa tai pappouden menettämistä.

Piispainkokouksen tai hiippakunnan piispan pyynnöstä kanoninen toimikunta valmistelee päätöksiä tai antaa lausuntoja kirkon kanonien soveltamisesta muissa kuin 2 momentissa mainituissa asioissa.

Toimikunnan toiminnasta ja sen jäsenten kelpoisuudesta säädetään kirkkojärjestyksessä.

Piispan tehtävän oikeudellinen asema

8 §

Piispan tehtävän kanoninen luonne

Piispan tehtävä perustuu kanoniseen valintaan ja vihkimiseen. Hiippakunnan piispa on tehtävässään itsenäinen. Häntä sitoo kuitenkin velvollisuus toimia osana piispainkokouksen ja maailman ortodoksisten piispojen päätöksentekoa kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeasta tulkinnasta.

Apulaispiispa on tehtävässään piispainkokouksen ja hiippakuntansa piispan alainen.

8 a §

Piispan tehtävän jatkuminen

Piispan tehtävä on elinaikainen.

Piispainkokous voi piispan pyynnöstä vapauttaa tämän tehtäviensä hoitamisesta. Arkkipiispan tulee kuitenkin pyytää vapautusta tehtävästään ensin ekumeeniselta patriarkaatilta. Piispainkokous päättää vapautuksen ajankohdasta.

Piispan tultua pysyvästi estyneeksi hoitamasta tehtävänsä piispainkokous, ilmoitettuaan asiasta ekumeeniselle patriarkaatille, vapauttaa hänet tehtäviensä hoitamisesta.

8 b §

Piispan palkkio ja muut etuudet

Piispalle suoritettavan palkkion ja muiden etuuksien perusteista säädetään kirkkojärjestyksessä.

Piispainkokouksen esityksestä kirkollishallitus vahvistaa määräykset, jotka koskevat piispojen loma-oikeuden, vakuutusturvan, työterveydenhuollon ja muiden ei-rahallisten etuuksien järjestämistä.

Papisto ja kanttorit

9 §

Papistoon vihkiminen sekä papiston jäsenen ja kanttorin kelpoisuus kirkon tai seurakunnan työsuhteeseen

Hiippakunnan piispa tai hänen määräyksestään apulaispiispa vihkii kanonisesti papiston eri asteen tehtäviin. Hiippakunnan piispa päättää henkilön kelpoisuudesta vihittäväksi kirkon kanonien ja perinteen mukaisesti.

Kirkon tai seurakunnan työsuhteessa papin ja diakonin tehtävässä olevalla tulee olla papin tai diakonin vihkimyksen lisäksi kirkkojärjestyksessä säädetty koulutus.

Kelpoisuudesta kanttorin tehtävään säädetään kirkkojärjestyksessä.

9 a §

Papin, diakonin ja kanttorin yleiset velvollisuudet

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa opettaa, liittää saarnaansa tai levittää mielipiteitä, jotka ovat vastoin kirkon tunnustusta tai kanonista rakennetta. Heidän on käyttäydyttävä työtehtävissään ja niiden ulkopuolella asemansa edellyttämällä tavalla.

9 b §

Vaitiolovelvollisuus

Pappi ei saa todistajana eikä muuten ilmaista, mitä hänelle on synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa uskottu, eikä henkilöä, joka on hänelle siinä uskoutunut.

Jos joku synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa ilmaisee yleisen lain mukaan ilmi annettavan rikoksen olevan hankkeessa, papin on kehotettava häntä ilmoittamaan asiasta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Jollei hän suostu siihen, papin on annettava asiasta viranomaisille tietoa sen verran kuin on mahdollista asianomaisen suoraan tai välillisesti tulematta ilmi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään papista, koskee myös piispaa ja soveltuvin osin diakonia.

9 c §

Seurakunnan papiston ja kanttorin valinta

Seurakunnan kirkkoherran valitsevat salaisella vaalilla seurakunnan äänioikeutetut jäsenet. Muun papin, diakonin sekä kanttorin valitsee seurakunnanvaltuusto.

Hiippakunnan piispa suorittaa ehdokasasettelun hakuajan päätyttyä. Piispa asettaa ehdolle enintään kolme ansiokkainta ehdokasta arvojärjestyksessä. Muut kelpoisuusehdot täyttävät hakijat voivat pyynnöstään olla lisäehdokkaina seurakunnan tai seurakunnanvaltuuston suorittamassa vaalissa. Piispan lausunto ehdokkaista ja lisäehdokkaista on julkaistava ennen vaalia.

Vaalimenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

9 d §

Papiston jäsenen ja kanttorin työoikeudellinen asema

Papiston jäsenen ja kanttorin työsuhteessa työnantajana on seurakunta tai muu hänet valinnut tai nimittänyt sekä hänelle palkan tai muuta vastiketta maksava taho.

Hiippakunnan piispa johtaa, ohjaa ja valvoo papiston jäseniä ja kanttoreita kirkon sanoman oikeaa opetusta ja julistamista sekä jumalanpalvelusten ja muiden pyhien toimitusten oikeaa suorittamista koskevissa asioissa.

Muissa kuin 2 momentissa mainituissa asioissa johto- ja ohjausvalta kuuluu papiston jäsenen tai kanttorin työnantajalle.

9 e §

Toimituskielto ja pappeuden menettäminen

Jos pappi tai diakoni toistuvasti ja vakavasti toimii vastoin 9 a §:ssä säädettyjä velvollisuuksia, hiippakunnan piispa voi määrätä hänet enintään kuuden kuukauden mittaiseen toimituskieltoon. Kuutta kuukautta pitemmästä toimituskiellosta päättää piispainkokous.

Jos papin tai diakonin 1 momentin mukainen toiminta tai velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen osoittaa hänet kanonisesti sopimattomaksi pappeuteen, piispainkokous voi määrätä pappeuden menetetyksi.

Piispan tai piispainkokouksen 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös tehdään 7 §:ssä tarkoitetun kanonisen toimikunnan esittelystä.

Erityisen painavasta syystä hiippakunnan piispa voi 3 momentin säännöksen estämättä määrätä papin tai diakonin väliaikaiseen toimituskieltoon välittömästi, kunnes asia on ratkaistu.

9 f §

Toimituskiellon ja pappeuden menettämisen vaikutus työsuhteeseen

Piispan tai piispainkokouksen päätös toimituskiellosta katsotaan työsopimuslain (55/2001) 5 luvun 2 §:n tarkoittamaksi perusteeksi lomauttaa papin tai diakonin työsuhteessa oleva henkilö.

Piispainkokouksen päätös pappeuden menettämisestä katsotaan työsopimuslain 8 luvun 1 §:n tarkoittamaksi perusteeksi purkaa papin tai diakonin työsuhde.

3 luku

Kirkon hallinto

10 §

Kirkon hallinnollinen jako

Kirkko jakaantuu hiippakuntiin ja seurakuntiin. Hiippakunnassa voi lisäksi olla luostareita. Seurakunnasta voidaan erottaa alue kappeliseurakunnaksi.

Seurakuntajaosta, luostareista ja kappeliseurakunnista seurakuntien yhteistoiminnasta säädetään kirkkojärjestyksessä.

Kirkolliskokous

10 a §

Kokoonpano

Kirkolliskokouksen jäseniä ovat:

- 1) hiippakuntien piispat ja apulaispiispat;
- 2) yksitoista papiston edustajaa;
- 3) kolme kanttorien edustajaa; sekä
- 4) kahdeksantoista maallikkojen edustajaa, joista yksi edustaa kolttia.

11 §

Jäsenten vaalit ja toimikausi

Kirkolliskokouksen jäsenten vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta. Jäsenten toimikausi alkaa vaalia seuraavan kesäkuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.

13 §

Papiston ja kanttoreiden edustajien valinta

Papiston ja kanttoreiden edustajat valitaan erillisillä salaisilla vaaleilla vaalialueittain, siten, että kustakin hiippakunnasta valitaan vähintään yksi papiston ja yksi kanttoreiden edustaja.

14 §

Maallikoiden edustajien valinta

Seitsemäntoista maallikoiden edustajan vaalissa noudatetaan epäsuoraa vaalitapaa. Seurakuntien valitsevat valitsijamiehet valitsevat vaalialueensa kirkolliskokousedustajat.

Seurakunnanvaltuustot päättävät ehdokkaiden asettamisesta. Henkilö voidaan asettaa ehdokkaaksi sillä vaalialueella, johon kuuluvan seurakunnan tai luostarin jäsen hän on.

Seurakunnanvaltuustot valitsevat maallikoiden edustajien valitsijamiehet ja heidän varamiehensä. Vaalissa ehdokkaana olevaa ei voi valita valitsijamieheksi. Seurakunnasta valittavien valitsijamiesten lukumäärä määräytyy sen mukaan, kuin seurakunnassa on ollut jäseniä vaalivuotta edeltäneen vuoden alussa.

15 §

Kolttien edustajan valinta

Kolttien edustaja valitaan suljetulla lippuäänestyksellä kolttalain (253/1995) 42 §:n tarkoittamissa kolttien kyläkokouksissa. Valituksi tulee henkilö, joka on saanut eniten ääniä kummankin kylän vaalitulokset yhteen laskien.

Oikeus äänestää on 16 vuotta täyttäneellä kylässä vakituisesti asuvalla koltalla, joka on kirkon jäsen.

Kolttien kyläkokouksessa äänioikeutettu henkilö ei voi olla valitsijamies eikä ehdokas toisen vaalialueen maallikkoedustajan vaalissa.

Kirkollishallitus

30 §

Tehtävät

Kirkollishallituksen tehtävänä on huolehtia kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanosta sekä hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa, siltä osin, kuin se ei kuulu piispan tai piispainkokouksen toimivaltaan. Kirkollishallitus valvoo kirkon etua, edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä.

Kirkollishallitus voi antaa alaisilleen kirkon toimielimille sekä seurakunnille ohjeita ja määräyksiä tämän lain ja kirkkojärjestyksen soveltamisesta. Kirkollishallitus hyväksyy itselleen työjärjestyksen.

31 §

Kokoonpano

Kirkollishallituksen jäseniä ovat:

- 1) arkkipiispa;
- 2) muut hiippakuntien piispat; sekä
- 3) kirkolliskokouksen valitsevat neljä kirkollishallinnon asiantuntijajäsentä.

Kirkolliskokous valitsee toimikaudekseen kirkollishallituksen asiantuntijajäseneksi neljä ortodoksisesta kristillisestä vakaumuksesta tunnettua, täysivaltaista kirkon jäsentä. Asiantuntijajäsenistä yhden tulee olla papin toimeen kelpoinen pappi ja yhden tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut. Valintamenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

32 §

Päätösvaltaisuus ja toimivallan siirto

Kirkollishallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on enemmän kuin puolet jäsenistä.

Käsiteltäessä piispan tehtävästä suoritettavaa etuutta tai kirkkoa tahi seurakuntaa työmarkkina-asioissa edustavan työntekijän palvelussuhteen ehtoja koskevaa asiaa, asian käsittelyyn kirkollishallituksessa osallistuvat vain kirkollishallinnon asiantuntijajäsenet.

Kirkollishallituksen työjärjestyksessä voidaan määrätä asioiden siirtämisestä kirkollishallituksen jaoston, piispan tai kirkollishallituksen työntekijän ratkaistavaksi.

33 §

Kirkollishallinnon työntekijät

Kirkollishallituksen alaisuudessa on Kirkon palvelukeskus, joka hoitaa kirkon ja seurakuntien väestökirjanpitoa ja taloushallintoa sen mukaan, kun on säädetty tai sovittu, sekä tarjoaa kirkon ja seurakuntien tarvitsemia asiantuntijapalveluja. Kirkon palvelukeskuksen tehtävistä säädetään kirkkojärjestyksessä.

Kirkollishallinnon työntekijöistä säädetään kirkkojärjestyksessä.

Seurakunnanvaltuusto

53 §

Kokoonpano

Seurakunnanvaltuuston jäseniä ovat:

- 1) kirkkoherra; ja
- 2) neljäksi kalenterivuodeksi valitut jäsenet.

Seurakunnanvaltuustossa on jäseniä vähintään 9 ja enintään 21. Jäsenten lukumäärä määräytyy seurakunnan jäsenmäärän mukaan kirkkojärjestyksessä säädetyllä tavalla.

Jos jäsen on estynyt tai jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, puheenjohtajan on kutsuttava hänen tilalleen kyseessä olevalla vaalialueella lähinnä eniten ääniä saanut vaalikelpoinen henkilö.

55 a §

Kolttien edustaja seurakunnanvaltuustossa

Poiketen 48 – 55 §:n säännöksestä, sen seurakunnan valtuustoon, jossa kolttalain (253/1995) 2 §:n tarkoittama koltta-alue sijaitsee, valitsee yhden jäsenen kolttien kyläkokous. Vaalissa noudatetaan 15 §:ssä säädettyä, kolttien kirkolliskokousedustajan vaalitapaa.

58 §

Kokoonpano

Seurakunnanneuvoston jäseniä ovat:

- 1) kirkkoherra;
- 2) pääkirkon isännöitsijä; sekä
- 3) vähintään neljä seurakunnanvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä.

Sen seurakunnan, jossa kolttalain (253/1995) 2 §:n tarkoittama koltta-alue sijaitsee, yhden seurakunnanneuvoston jäsenen tulee edustaa kolttia.

Jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, seurakunnanvaltuuston on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi jäsen.

Seurakuntaan päätoimisessa työsopimussuhteessa olevat papit, diakonit ja kanttorit voivat valita keskuudestaan edustajan, jolla on puheoikeus seurakunnanneuvoston kokouksessa.

97 §

Kielellisiä oikeuksia koskevien säännösten soveltaminen ja seurakunnan kieli

Kirkollishallinnossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä kielilaisissa (423/2003) säädetään. Mitä kielilaisissa säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvin osin kirkon viranomaisia, ja mitä kunnallisista viranomaisista, koskee vastaavasti soveltuvin osin seurakunnan viranomaisia.

Jos seurakunnan suomen- ja ruotsinkielisten jäsenten osuus jäsenistä muuttuu siten, että seurakunnan kielellinen asema 1 momentin mukaan muuttuu, kirkollishallituksen tulee määrätä uudelleen seurakunnan kielellinen asema suomen- tai ruotsinkieliseksi tai kaksikieliseksi suomen- tai ruotsinkielisellä enemmistöllä.

Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään saamen kielilaisissa (1086/2003).

Jumalanpalveluksia, kirkollisia toimituksia ja muuta toimintaa järjestetään seurakunnan voimavarojen ja tarpeen mukaan seurakuntalaisten käyttämällä kielillä.

109 §

Poikkeusolot

Jos valtioneuvoston asetuksella säädetään valmiuslain (1552/2011) mukaisten toimivaltuuksien soveltamisen aloittamisesta poikkeusoloissa, kirkollishallitus voi kutsua kirkolliskokouksen koolle määräämäänsä paikkaan.

Jos kirkolliskokous ei voi kokoontua poikkeusolojen vallitessa, kirkollishallituksella on oikeus tehdä kirkolliskokouksen puolesta esityksiä ja antaa lausuntoja valtioneuvostolle. Lisäksi kirkollishallituksella on oikeus antaa enintään vuoden määräajaksi väliaikainen määräys:

- 1) kirkon toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion soveltamisesta siihen asti, kunnes kirkolliskokous on asiasta päättänyt;
- 2) seurakuntien hallinnosta, niiden omaisuuden suojelemisesta ja muista poikkeusolojen vaatimista toimenpiteistä;
- 3) seurakuntavaalien siirtämisestä;
- 4) seurakunnanvaltuuston toimivallan väliaikaisesta siirtämisestä kirkkoherralle.

Kirkollishallituksen 2 momentin nojalla antama väliaikainen määräys on saatettava kirkolliskokouksen käsiteltäväksi heti, kun se voi kokoontua. Kirkolliskokous voi jättää määräyksen voimaan, muuttaa määräystä tai kumota määräyksen.

Tämä laki tulee voimaan
päivänä kuuta 20 .

Laki ortodoksisesta kirkosta

Voimassa oleva laki	Ehdotus
5 § <i>Kirkkojärjestys</i>	<p style="text-align: center;">Laki ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta</p> <p>Eduskunnan päätöksen mukaisesti <i>kumotaan</i> ortodoksisesta kirkosta annetun lain, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna lailla 1183/2019, 10 §:n edellä oleva väliotsikko, 16 – 19 §, 25 – 29 §, 34 – 36 §, lain 5 luku ja 39 – 43 §, 62 – 63 §, sekä 109 – 111 §;</p> <p><i>muutetaan</i> lain 2 luvun otsikko, 6 §, 7 §, 8 §, 9 §, 3 luvun otsikko, 10 §, 11 §, 13 – 15 §, 30 – 33 §, 53 §, 58 § ja 97 §,</p> <p><i>lisätään</i> lakiin 5 §:n 3 momentti, uusi 5 a §, 6 §:n eteen uusi väliotsikko, 6 a – 6 e § ja 6 e §:n eteen uusi väliotsikko, 6 f – 6 g § ja 6 g §:n eteen uusi väliotsikko, 8 §:n eteen uusi väliotsikko, 8 a – 8 b §, 9 §:n eteen uusi väliotsikko, 9 a – 9 f §, 10 a § ja sen eteen väliotsikko, 33 §:n eteen väliotsikko, 55 a §, sekä 109 §</p> <p><i>seuraavasti:</i></p> <p style="text-align: center;">5 § <i>Kirkkojärjestys</i></p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p>Kirkon toiminnasta ja hallinnosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä, jonka antaa kirkolliskokous.</p> <p>Kirkkojärjestys julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.</p>	<p><i>1 ja 2 mom. kuten voimassa oleva laki.</i></p> <p><u>Kirkollishallitus voi antaa kirkon seurakunnille ja toimielimille ohjeita tämän lain ja kirkkojärjestyksen toimeenpanosta.</u></p>
	<p>5a § (uusi)</p> <p><i>Kirkolliset vaalit</i></p> <p>Tämän lain mukaan toimitettavien yleisten vaalien menettelystä sekä vaalialuejaosta määrätään kirkkojärjestyksessä. Vaaleissa noudatetaan suhteellista vaalitapaa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Vaalit voidaan järjestää postiaänestyksenä tai tietotekniikan sovellusta käyttäen.</p> <p>Äänioikeus yleisissä vaaleissa on seurakuntien jäsenillä, jotka ovat täyttäneet 16 vuotta.</p> <p>Kirkollishallitus antaa vaalien toimeenpanosta tarpeelliset määräykset (<i>vaaliohje</i>).</p>
<p>2 luku</p> <p>Kirkon hallinnollinen jako</p> <p>6 §</p> <p><i>Hiippakunta</i></p> <p>Kirkon perusyksikkö on hiippakunta.</p> <p>Kirkko muodostuu kolmesta tai useammasta hiippakunnasta, joita kutakin johtaa hiippakunnan piispa. Yksi piispoista on arkkipiispa.</p>	<p>2 luku</p> <p>Piispat, papisto ja kanttorit</p> <p><i>Piispan tehtävä</i></p> <p>6 § (<i>nyk. 6 ja 39 §</i>)</p> <p><i>Piispa</i></p> <p>Kirkon perusyksikkö on hiippakunta, jota johtaa piispa. Hiippakunnan piispa on hiippakuntansa esipaimen, joka johtaa hiippakuntaa kirkon perinteen ja ortodoksisen kirkon muiden sääntöjen sekä</p>

Voimassa oleva laki
Hiippakuntajaosta säädetään
tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Ehdotus
tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan.
Piispa vastaa hiippakunnassaan kirkon sanoman oikeasta opetuksesta ja julistamisesta sekä jumalanpalvelusten ja muiden pyhien toimitusten oikeasta suorittamisesta. Piispan tehtävänä on lisäksi ohjata ja valvoa seurakuntien, luostarien sekä papiston ja kanttorien toimintaa siten kuin kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetään.

Kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeata tulkintaa koskevan kysymyksen piispan tulee alistaa piispainkokouksen päätettäväksi.

Piispan kanonisesta ohjausvallasta hiippakunnan seurakuntien papistoon ja kanttoreihin säädetään tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä.

6 a § (nyk. 6 §)

Hiippakuntajako

Kirkko muodostuu kolmesta tai useammasta hiippakunnasta, joita kutakin johtaa hiippakunnan piispa. Yksi piispoista on arkkipiispa.

Hiippakuntajaosta säädetään kirkkojärjestyksessä.

6 b § (nyk 29 §; 2 mom muutettu)

Arkkipiispa

Arkkipiispa on kirkon esipaimen, jonka tehtävänä on johtaa arkkipiispakuntaa yhdessä kirkolliskokouksen, piispainkokouksen ja kirkollishallituksen kanssa kirkon perinteen ja ortodoksisen

kirkon muiden sääntöjen sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan.

Arkkipiispan ollessa estynyt tai tehtävän ollessa avoinna sijaisena toimii virkaiältään vanhin hiippakunnan piispa.

Piispainkokous voi kuitenkin määrätä apulaispiispan hoitamaan sijaisena arkkipiispan hiippakuntaa koskevat tehtävät.

6 c § (nyk 40 §)

Apulaispiispa

Kirkossa voi olla yksi tai useampi apulaispiispa.

Apulaispiispan tehtävänä on avustaa sen hiippakunnan piispaa, jonka avustajaksi hänet määrätään. Apulaispiispan tehtävistä ja sijoituspaikasta määrää piispainkokous.

6 d § (nyk 42 §)

Piispan vaali

Piispan valitsee kirkolliskokous.

Kirkolliskokouksen jäsenillä on oikeus esittää ehdokkaita piispan vaaliin.

Ehdokkaaksi esittäminen edellyttää asianomaisen suostumusta.

Piispainkokous asettaa esitetyistä henkilöistä ehdokkaiksi ansiokkaimmat ja tehtävään sopivimmat.

Piispa valitaan salaisella vaalilla.

Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta.

Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi.

Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas.

Piispainkokous

6 e § (nyk. 25 ja 27 §)

Piispainkokouksen jäsenet

Piispainkokouksen jäseniä ovat hiippakuntien piispat.

Piispainkokous on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä.

Jos piispainkokouksen päätösvaltaisuuden saavuttamiseksi on tarpeen, puheenjohtaja kutsuu lisäjäseneksi apulaispiispan ja tarvittaessa eläkkeellä olevan piispan.

Jos päätösvaltaisuutta ei saavuteta 3 momentin mukaisella menettelyllä, puheenjohtaja pyytää ekumeenista patriarkkaa määräämään toisen ortodoksisen kirkon piispan tai piispoja lisäjäseniksi.

6 f § (nyk 26 §; 1 mom muutettu; uusi 4 mom lisätty)

Piispainkokouksen tehtävät

Piispainkokous käsittelee kirkon hengellisiä asioita 1 §:n säännöksen mukaisesti.

Piispainkokouksen tehtävänä on:

1) vahvistaa hiippakunnan piispan ja apulaispiispan vaali;

2) kanonisesti asettaa virkaan ja vihkiä piispat;

3) hyväksyä kirkollisissa toimituksissa käytettävät kirjat;

4) vastata kirkon ulkomaansuhteista;

5) antaa lausuntoja

kirkolliskokoukselle ja kirkollishallitukselle;

6) päättää hiippakunnan piispan esityksestä papin tai diakonin määräämisestä toimituskieltoon yli kuudeksi kuukaudeksi sekä pappeuden menettämisestä ja palauttamisesta;

7) päättää niistä muista asioista, jotka kirkon kanonien sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan kuuluvat sen toimivaltaan.

Piispainkokous valvoo, että kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen päätökset ovat kirkon dogmien ja kanonien mukaisia. Jos piispainkokous katsoo päätöksen olevan ristiriidassa kirkon dogmien tai kanonien kanssa, asia on viipymättä saatettava päätöksen tehneen uudelleen käsiteltäväksi.

Päätäessään kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeasta tulkinnasta piispainkokous voi pyytää tarvittaessa ekumeenisen patriarkaatin ohjeellista lausuntoa.

*Piispan ja piispainkokouksen päätöksenteko
(uusi)*

6 g § (uusi)

Esittely

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Piispa ja piispainkokous tekevät päätöksensä esittelystä, jollei tämä ole asian vähäisyyden vuoksi ilmeisen tarpeetonta.

Piispainkokous nimittää esittelijät. Kirkkojärjestyksessä säädetään esittelijän kelpoisuudesta ja tehtävistä.

Esittelijä valmistelee piispan tai piispainkokouksen päätöstä varten esittelymuistion, joka sisältää selostuksen päätettävästä asiasta ja siihen sovellettavista lain, dogmien tai kanonien säännöksistä sekä päätösehdotuksen. Piispa tai piispainkokous voi hyväksyä päätösehdotuksen tai tehdä siitä poikkeavan päätöksen tahi määrätä asian uudelleen valmisteltavaksi. Esittelijä varmistaa allekirjoituksellaan piispan tai piispainkokouksen päätöksen.

(Nykyinen 7 § siirretty 10 §:ään.)

7 § (uusi)

Kanoninen toimikunta

Piispainkokouksen apuna on kanoninen toimikunta, jonka puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän jäseniä piispainkokous nimittää viideksi vuodeksi kerrallaan.

Kanoninen toimikunta valmistelee piispainkokoukselle tai hiippakunnan piispalle päätökset, jotka koskevat papin tai diakonin toimituskieltoa tai pappeuden menettämistä.

Piispainkokouksen tai hiippakunnan piispan pyynnöstä kanoninen toimikunta valmistelee päätöksiä tai antaa lausuntoja

Voimassa oleva laki

(Nykyinen 8 § siiretty 10:ään.)

Ehdotus

kirkon kanonien soveltamisesta muissa kuin 2 momentissa mainituissa asioissa.

Toimikunnan toiminnasta ja sen jäsenten kelpoisuudesta säädetään kirkkojärjestyksessä.

Piispan tehtävän oikeudellinen asema (uusi)

8 § (uusi)

Piispan tehtävän kanoninen luonne

Piispan tehtävä perustuu kanoniseen valintaan ja vihkimiseen. Hiippakunnan piispa on tehtävässään itsenäinen. Häntä sitoo kuitenkin velvollisuus toimia osana piispainkokouksen ja maailmanlaajuisen ortodoksian piispojen päätöksentekoa kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen oikeasta tulkinnasta.

Apulaispiispa on tehtävässään piispainkokouksen ja hiippakuntansa piispan alainen.

8 a § (uusi)

Piispan tehtävän jatkuminen

Piispan tehtävä on elinaikainen.

Piispainkokous voi piispan pyynnöstä vapauttaa tämän tehtäviensä hoitamisesta. Arkkipiispan tulee kuitenkin pyytää vapautusta tehtävästään ensin ekumeeniselta patriarkaatilta. Piispainkokous päättää vapautuksen ajankohdasta.

Piispan tultua pysyvästi estyneeksi hoitamasta tehtävänsä piispainkokous, ilmoitettuaan asiasta ekumeeniselle

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p>(Nykyinen 9 § siirretty 10 §:ään)</p>	<p>patriarkaatile, vapauttaa hänet tehtäviensä hoitamisesta.</p> <p style="text-align: center;">8 b § <i>(uusi)</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Piispan palkkio ja muut etuudet</i></p> <p>Piispalle suoritettavan palkkion ja muiden etuuksien perusteista säädetään kirkkojärjestyksessä.</p> <p>Piispainkokouksen esityksestä kirkollishallitus vahvistaa määräykset, jotka koskevat piispojen lomaoikeuden, vakuutusturvan, työterveydenhuollon ja muiden ei-rahallisten etuuksien järjestämistä.</p> <p style="text-align: center;"><i>Papisto ja kanttorit</i></p> <p style="text-align: center;">9 § <i>(uusi)</i></p> <p><i>Papistoon vihkiminen sekä papiston jäsenen ja kanttorin kelpoisuus kirkon tai seurakunnan työsuhteeseen</i></p> <p>Hiippakunnan piispa tai hänen määräyksestään apulaispiispa vihkii kanonisesti papiston eri asteen tehtäviin. Hiippakunnan piispa päättää henkilön kelpoisuudesta vihittäväksi kirkon kanonien ja perinteen mukaisesti.</p> <p>Kirkon tai seurakunnan työsuhteessa papin ja diakonin tehtävässä olevalla tulee olla papin tai diakonin vihkimyksen lisäksi kirkkojärjestyksessä säädetty koulutus.</p> <p>Kelpoisuudesta kanttorin tehtävään säädetään kirkkojärjestyksessä.</p>

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 a § (nyk. 109 §)

*Papin, diakonin ja kanttorin yleiset
velvollisuudet*

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa opettaa, liittää saarnaansa tai levittää mielipiteitä, jotka ovat vastoin kirkon tunnustusta tai kanonista rakennetta. Heidän on käyttydyttävä työtehtävissään ja niiden ulkopuolella asemansa edellyttämällä tavalla.

9 b § (nyk. 110 §)

Vaitiolovelvollisuus

Pappi ei saa todistajana eikä muuten ilmaista, mitä hänelle on synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa uskottu, eikä henkilöä, joka on hänelle siinä uskoutunut.

Jos joku synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa ilmaisee yleisen lain mukaan ilmi annettavan rikoksen olevan hankkeessa, papin on kehotettava häntä ilmoittamaan asiasta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Jollei hän suostu siihen, papin on annettava asiasta viranomaisille tietoa sen verran kuin on mahdollista asianomaisen suoraan tai välillisesti tulematta ilmi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään papista, koskee myös piispaa ja soveltuvin osin diakonia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 c § (nyk. 62 ja 63 § muutettuina)
Seurakunnan papiston ja kanttorin valinta
Seurakunnan kirkkoherran valitsevat salaisella vaalilla seurakunnan äänioikeutetut jäsenet. Muun papin, diakonin sekä kanttorin valitsee seurakunnanvaltuusto.

Hiippakunnan piispa suorittaa ehdokasasettelun hakuajan päätyttyä. Piispa asettaa ehdolle enintään kolme ansiokkainta ehdokasta arvojärjestyksessä. Muut kelpoisuusehdot täyttävät hakijat voivat pyynnöstään olla lisäehdokkaina seurakunnan tai seurakunnanvaltuuston suorittamassa vaalissa. Piispan lausunto ehdokkaista ja lisäehdokkaista on julkaistava ennen vaalia.

Vaalimenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

9 d § (uusi)

Papiston jäsenen ja kanttorin työoikeudellinen asema

Papiston jäsenen ja kanttorin työsuhteessa työnantajana on seurakunta tai muu hänet valinnut tai nimittänyt sekä hänelle palkan tai muuta vastiketta maksava taho.

Hiippakunnan piispa johtaa, ohjaa ja valvoo papiston jäseniä ja kanttoreita kirkon sanoman oikeaa opetusta ja julistamista sekä jumalanpalvelusten ja muiden pyhien

toimitusten oikeaa suorittamista koskevissa asioissa.

Muissa kuin 2 momentissa mainituissa asioissa johto- ja ohjausvalta kuuluu papiston jäsenen tai kanttorin työnantajalle.

9 e § (nyk. III § muutettuna)

Toimituskielto ja pappeuden menettäminen

Jos pappi tai diakoni toistuvasti ja vakavasti toimii vastoin 9 a §:ssä säädettyjä velvollisuuksia, hiippakunnan piispa voi määrätä hänet enintään kuuden kuukauden mittaiseen toimituskieltoon. Kuutta kuukautta pitemmästä toimituskiellosta päättää piispainkokous.

Jos papin tai diakonin 1 momentin mukainen toiminta tai velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen osoittaa hänet kanonisesti sopimattomaksi pappeuteen, piispainkokous voi määrätä pappeuden menetetyksi.

Piispan tai piispainkokouksen 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös tehdään 7 §:ssä tarkoitetun kanonisen toimikunnan esittelystä.

Erityisen painavasta syystä hiippakunnan piispa voi 3 momentin säännöksen estämättä määrätä papin tai diakonin väliaikaiseen toimituskieltoon välittömästi, kunnes asia on ratkaistu.

9 f § (uusi)

Toimituskiellon ja pappeuden menettämisen

Voimassa oleva laki	Ehdotus <i>vaikutus työsuhteeseen</i>
<p style="text-align: center;">3 luku</p> <p style="text-align: center;">Kirkon yhteinen hallinto</p> <p style="text-align: center;">7 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Seurakunnat ja luostarit</i></p> <p>Hiippakunnat jakaantuvat seurakuntiin. Seurakuntajaon tulee noudattaa kuntajakoa siten, että kukin kunta on kokonaisuudessaan saman seurakunnan alueella.</p> <p>Seurakunnan alueen muuttamisesta, seurakunnan jakamisesta alueellisesti, seurakunnan lakkauttamisesta sekä uuden seurakunnan perustamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.</p> <p>Hiippakuntiin voi kuulua seurakuntien lisäksi luostareita. Luostarin perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.</p> <p style="text-align: center;">8 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Seurakuntien yhteistoiminta</i></p> <p>Seurakunnat voivat tehdä sopimuksia</p>	<p>Piispan tai piispainkokouksen päätös toimituskiellosta katsotaan työsopimuslain (55/2001) 5 luvun 2 §:n tarkoittamaksi perusteeksi lomauttaa papin tai diakonin työsuhteessa oleva henkilö.</p> <p>Piispainkokouksen päätös pappeuden menettämisestä katsotaan työsopimuslain 8 luvun 1 §:n tarkoittamaksi perusteeksi purkaa papin tai diakonin työsuhde.</p> <p style="text-align: center;">3 luku</p> <p style="text-align: center;">Kirkon hallinto (<i>otsikko muutettu</i>)</p> <p style="text-align: center;">10 § (<i>korvaa nyk. 2 luvun, 6 – 9 §</i>)</p> <p style="text-align: center;"><i>Kirkon hallinnollinen jako</i></p> <p>Kirkko jakaantuu hiippakuntiin ja seurakuntiin. Hiippakunnassa voi lisäksi olla luostareita. Seurakunnasta voidaan erottaa alue kappeliseurakunnaksi.</p> <p>Seurakuntajaosta, luostareista ja kappeliseurakunnista seurakuntien yhteistoiminnasta säädetään kirkkojärjestyksessä.</p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p>tehtäviensä hoitamisesta yhteisesti.</p> <p>Seurakunta voi sopimuksen perusteella hoitaa tehtävän myös toisen seurakunnan puolesta. Sopimuksessa voidaan määrätä, että viimeksi mainittu seurakunta saa valita luottamustoimeensa vaalikelpoisia jäseniä tehtävää hoitavan seurakunnan asianomaiseen toimielimeen.</p> <p>Seurakuntien yhteistoiminnasta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.</p>	
<p style="text-align: center;">9 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kappeliseurakunnat</i></p> <p>Seurakunnasta voidaan erottaa alue kappeliseurakunnaksi. Kappeliseurakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä kappeliseurakunnan alueen muuttamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.</p> <p>Kappeliseurakunnan perustamisesta, toiminnasta ja hallinnosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Kirkolliskokous</i></p> <p style="text-align: center;">10 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kokoonpano</i></p> <p>Kirkolliskokouksen jäseniä ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hiippakuntien piispat ja apulaispiispat; 2) yksitoista papiston edustajaa; 3) kolme kanttorien edustajaa; sekä 4) kahdeksantoista maallikkojen edustajaa. 	<p style="text-align: center;"><i>Kirkolliskokous</i></p> <p style="text-align: center;">10 a § (nyk. 10 § muut.)</p> <p style="text-align: center;"><i>Kokoonpano</i></p> <p>Kirkolliskokouksen jäseniä ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hiippakuntien piispat ja apulaispiispat; 2) yksitoista papiston edustajaa; 3) kolme kanttorien edustajaa; sekä 4) kahdeksantoista maallikkojen edustajaa, <u>joista yksi edustaa koltia.</u>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p style="text-align: center;">11 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Jäsenten valinta ja toimikausi</i></p> <p>Kirkolliskokouksen jäsenten vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta. Papiston, kanttoreiden ja maallikoiden edustajat valitaan erillisillä salaisilla vaaleilla vaalialueittain.</p> <p>Jäsenten toimikausi alkaa vaalia seuraavan kesäkuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta</p>	<p style="text-align: center;">11 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Jäsenten vaalit ja toimikausi</i></p> <p>Kirkolliskokouksen jäsenten vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta. Jäsenten toimikausi alkaa vaalia seuraavan kesäkuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.</p>
<p style="text-align: center;">13 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Papiston edustajien vaalit</i></p> <p>Papiston edustajien vaaleissa kukin hiippakunta jakautuu yhteen tai useampaan vaalialueeseen sen mukaan kuin kirkkojärjestyksessä säädetään.</p> <p>Papiston edustajia valitaan kustakin hiippakunnasta samassa suhteessa kuin hiippakunnassa on vaalivuotta edeltäneen vuoden lopussa vaalikelpoisia pappeja ja diakoneja. Jokaisesta hiippakunnasta valitaan kuitenkin vähintään yksi edustaja. Jos hiippakunnassa on useampi kuin yksi vaalialue, edustajien lukumäärä jakautuu näiden kesken papiston lukumäärän suhteessa.</p> <p>Vaaleissa valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet, kuitenkin siten että jokaiselta vaalialueelta vähintään puolet valituista on päätoimisessa palvelussuhteessa kirkkoon tai seurakuntaan papin tai diakonin tehtävässä.</p>	<p style="text-align: center;">13 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Papiston ja kanttoreiden edustajien valinta</i></p> <p style="text-align: center;"><u>Papiston ja kanttoreiden edustajat valitaan erillisillä salaisilla vaaleilla vaalialueittain, siten, että kustakin hiippakunnasta valitaan vähintään yksi papiston ja yksi kanttoreiden edustaja.</u></p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p style="text-align: center;"><i>14 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Kanttorien edustajien vaalit</i></p> <p>Kanttorien edustajien vaaleissa vaalialueena on hiippakunta. Kustakin hiippakunnasta valitaan yksi kanttorien edustaja.</p> <p>Vaaleissa valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet.</p>	<p style="text-align: center;">14 §</p> <p style="text-align: center;"><u><i>Maallikoiden edustajien valinta</i></u></p> <p style="text-align: center;"><u><i>Seitsemäntoista maallikoiden edustajan vaalissa noudatetaan epäsuoraa vaalitapaa. Seurakuntien valitsevat valitsijamiehet valitsevat vaalialueensa kirkolliskokousedustajat.</i></u></p> <p style="text-align: center;"><u><i>Seurakunnanvaltuustot päättävät ehdokkaiden asettamisesta. Henkilö voidaan asettaa ehdokkaaksi sillä vaalialueella, johon kuuluvan seurakunnan tai luostarin jäsen hän on.</i></u></p> <p style="text-align: center;"><u><i>Seurakunnanvaltuustot valitsevat maallikoiden edustajien valitsijamiehet ja heidän varamiehensä. Vaalissa ehdokkaana olevaa ei voi valita valitsijamieheksi. Seurakunnasta valittavien valitsijamiesten lukumäärä määräytyy sen mukaan, kuin seurakunnassa on ollut jäseniä vaalivuotta edeltäneen vuoden alussa.</i></u></p>
<p style="text-align: center;"><u><i>15 §</i></u></p> <p style="text-align: center;"><i>Äänestäminen papiston ja kanttorien edustajien vaaleissa</i></p> <p>Papiston ja kanttorien edustajien vaaleissa äänestetään vaalokokouksessa tai toimittamalla ennen vaalitoimitusta suljettu äänestyslippu sen seurakunnan kirkkoherranvirastolle, jossa vaalikokous pidetään. Kukin äänioikeutettu äänestää sillä vaalialueella, johon hän kuuluu.</p> <p>Jokainen äänioikeutettu voi äänestää enintään sitä määrää vaalialueelle kuuluvia</p>	<p style="text-align: center;">15 § (<i>uusi</i>)</p> <p style="text-align: center;"><i>Kolttien edustajan valinta</i></p> <p>Kolttien edustaja valitaan suljetulla lippuäänestyksellä kolttalain (253/1995) 42 §:n tarkoittamissa kolttien kyläkokouksissa. Valituksi tulee henkilö, joka on saanut eniten ääniä kummankin kylän vaalitulokset yhteen laskien.</p> <p>Oikeus äänestää on 16 vuotta täyttäneellä kylässä vakituisesti asuvalla koltalla, joka on kirkon jäsen.</p> <p>Kolttien kyläkokouksessa</p>

<p style="text-align: center;">Voimassa oleva laki</p>	<p style="text-align: center;">Ehdotus</p>
<p>vaalikelpoisia henkilöitä kuin vaalialueelta valitaan edustajia.</p> <p style="text-align: center;">16 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Ehdokkaiden asettaminen ja valitsijamiesten valinta maallikkojen edustajien vaalissa</i></p> <p>Seurakunnilla on oikeus ehdokkaiden asettamiseen maallikkojen edustajien vaalissa.</p> <p>Seurakunnanvaltuusto päättää ehdokkaiden asettamisesta.</p> <p>Seurakunnanvaltuuston on toimitettava ehdokasluettelonsa kirkollishallitukselle, joka vahvistaa vaalialueen ehdokasluettelon.</p> <p>Seurakunnanvaltuustot valitsevat maallikkojen edustajien valitsijamiehet ja heidän varamiehensä. Seurakunnasta valittavien valitsijamiesten lukumäärä määräytyy kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetyllä tavalla sen mukaan, kuin seurakunnassa on ollut jäseniä vaalivuotta edeltäneen vuoden alussa.</p> <p>Henkilö voidaan valita ehdokkaaksi tai valitsijamieheksi sillä vaalialueella, johon kuuluvan seurakunnan tai luostarin jäsen hän on.</p>	<p>äänioikeutettu henkilö ei voi olla valitsijamies eikä ehdokas toisen vaalialueen maallikkoedustajan vaalissa.</p> <p>(16 – 19 § kumotaan ja korvataan kirkkojärjestyksen säännöksellä sekä kirkollishallituksen vaaliohjeella.)</p>
<p style="text-align: center;">17 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Maallikkojen edustajien vaali</i></p> <p>Maallikkojen edustajien vaaleissa kukin hiippakunta jakautuu yhteen tai useampaan vaalialueeseen sen mukaan kuin kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetään.</p>	

Voimassa oleva laki

Jos seurakunnan jäsenmäärä ylittää 10 000, se muodostaa oman vaalialueensa.

Maallikkojen edustajien paikkojen jako vaalialueiden kesken määräytyy siinä suhteessa kuin vaalialueen seurakunnissa on ollut jäseniä vaalivuotta edeltäneen vuoden alussa.

Jokainen valitsijamies voi äänestää sitä määrää ehdokkaita kuin vaalialueelta valitaan edustajia.

Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet.

18 §

Vaalin tuloksen vahvistaminen

Kirkollishallitus vahvistaa kirkolliskokouksen jäsenten vaalin tuloksen.

19 §

Varajäsenen määrääminen

Jos kirkolliskokouksen jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi kyseiseltä vaalialueelta valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä saaneen ehdokkaan (varajäsen). Papiston edustajien varajäsentä kutsuttaessa otetaan kuitenkin huomioon, mitä 13 §:n 3 momentissa säädetään. Jos jäsen on muutoin estynyt saapumasta kirkolliskokoukseen, puheenjohtaja kutsuu varajäsenen hänen sijaansa kokouksen ajaksi.

25 – 29 §

Ehdotus

Piispainkokousta ja arkkipiispaa koskevat §:t

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p style="text-align: center;"><i>Kirkollishallitus</i></p> <p style="text-align: center;">30 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kokoonpano</i></p> <p>Kirkollishallituksen jäseniä ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arkkipiispa; 2) muut hiippakuntien piispat; sekä 3) kirkolliskokouksen neljäksi <p>kalenterivuodeksi valitsemat neljä kirkollishallinnon asiantuntijajäsentä.</p> <p style="color: red;">Käsiteltäessä piispan, palvelukeskuksen johtajan, palvelukeskuksen lakimiehen tai muun sellaisen työntekijän, jonka tehtävänä on edustaa työnantajaa kirkon ja seurakuntien työntekijöiden palvelussuhteen ehtoja koskevissa asioissa, palvelussuhteen ehtoja koskevaa asiaa, asian käsittelyyn kirkollishallituksessa osallistuvat vain 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut kirkollishallinnon asiantuntijajäsenet.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Kirkollishallitus (§-järjestys muutettu)</i></p> <p style="text-align: center;">30 § (nyk 33 § muutettuna)</p> <p style="text-align: center;"><i>Tehtävät</i></p> <p>Kirkollishallituksen tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa, <u>siltä osin, kuin se ei kuulu piispan tai piispainkokouksen toimivaltaan.</u> Kirkollishallitus valvoo kirkon etua, edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä.</p> <p style="text-align: center;"><u>Kirkollishallitus voi antaa alaisilleen kirkon toimielimille sekä seurakunnille ohjeita ja määräyksiä tämän lain ja kirkkojärjestyksen soveltamisesta.</u> <u>Kirkollishallitus hyväksyy itselleen työjärjestyksen.</u></p>
<p style="text-align: center;">31 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Asiantuntijajäsenten vaalikelpoisuus</i></p> <p>Kirkollishallituksen asiantuntijajäseneksi voidaan valita ortodoksisesta kristillisestä vakaumuksesta tunnettu kirkon jäsen, joka ei ole vajaavaltainen.</p> <p>Asiantuntijajäsenistä yhden tulee olla papin toimeen kelpoinen pappi ja yhden tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut.</p>	<p style="text-align: center;">31 § (nyk. 30 §:n 1 mom sekä 31-32 §)</p> <p style="text-align: center;"><i>Kokoonpano</i></p> <p>Kirkollishallituksen jäseniä ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arkkipiispa; 2) muut hiippakuntien piispat; sekä 3) kirkolliskokouksen valitsemat neljä <p>kirkollishallinnon asiantuntijajäsentä.</p> <p style="text-align: center;"><u>Kirkolliskokous valitsee toimikaudekseen kirkollishallituksen asiantuntijajäseneksi neljä ortodoksisesta kristillisestä vakaumuksesta tunnettua,</u></p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p data-bbox="501 562 560 595" style="text-align: center;"><u>32 §</u></p> <p data-bbox="268 616 791 701" style="text-align: center;"><i>Kirkollishallituksen asiantuntijajäsenten vaali</i></p> <p data-bbox="240 725 815 1473">Kirkolliskokous valitsee kirkollishallituksen asiantuntijajäsenet toimikaudekseen. Kukin jäsen valitaan erikseen salaisella vaalilla, jollei kirkolliskokous ole valittavasta jäsenestä yksimielinen. Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi. Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas.</p> <p data-bbox="240 1498 778 1641">Kullekin jäsenelle valitaan erikseen samanlaista menettelyä noudattaen henkilökohtainen varajäsen.</p>	<p data-bbox="847 190 1417 501"><u>täysivaltaista kirkon jäsentä.</u> <u>Asiantuntijajäsenistä yhden tulee olla papin toimeen kelpoinen pappi ja yhden tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut.</u> <u>Valintamenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.</u></p> <p data-bbox="948 562 1326 595" style="text-align: center;">32 § (nyk. 31.2 §, 34 ja 35 §)</p> <p data-bbox="895 616 1378 649" style="text-align: center;"><i>Päätösvaltaisuus ja toimivallan siirto</i></p> <p data-bbox="847 674 1422 759">Kirkollishallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on enemmän kuin puolet jäsenistä.</p> <p data-bbox="847 784 1422 1144">Käsiteltäessä piispan tehtävästä suoritettavaa etuutta tai kirkkoa tahi seurakuntaa työmarkkina-asioissa edustavan työntekijän palvelussuhteen ehtoja koskevaa asiaa, asian käsittelyyn kirkollishallituksessa osallistuvat vain kirkollishallinnon asiantuntijajäsenet.</p> <p data-bbox="847 1169 1406 1417">Kirkollishallituksen työjärjestyksessä voidaan määrätä asioiden siirtämisestä kirkollishallituksen jaoston, piispan tai kirkollishallituksen työntekijän ratkaistavaksi.</p>
<p data-bbox="501 1704 560 1738" style="text-align: center;">33 §</p> <p data-bbox="472 1758 588 1792" style="text-align: center;"><i>Tehtävät</i></p> <p data-bbox="240 1816 767 1960">Kirkollishallituksen tehtävänä on, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä:</p>	<p data-bbox="1062 1704 1206 1738" style="text-align: center;">33 § (uusi)</p> <p data-bbox="943 1758 1331 1792" style="text-align: center;"><i>Kirkollishallinnon työntekijät</i></p> <p data-bbox="847 1816 1417 2007">Kirkollishallituksen alaisuudessa on Kirkon palvelukeskus, joka hoitaa kirkon ja seurakuntien väestökirjanpitoa ja taloushallintoa sen mukaan, kun on säädetty</p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p>1) hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa;</p> <p>2) antaa kirkolta pyydyt lausunnot, jollei lausunnon antaminen ole säädetty kirkolliskokouksen tehtäväksi;</p> <p>3) valmistella asiat kirkolliskokoukselle;</p> <p>4) huolehtia kirkolliskokouksen päätösten täytäntöönpanosta;</p> <p>5) ohjata ja valvoa kirkolliskokouksen sen yhteyteen perustamien toimielinten työtä;</p> <p>6) valvoa kirkon ja seurakuntien etua työmarkkina-asioissa, ohjata kirkon ja seurakuntien työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkaa, neuvotella ja sopia kirkon ja seurakuntien puolesta niiden työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista työehtosopimuslaissa (436/1946) säädettyssä järjestyksessä sekä neuvotella ja sopia kirkon ja seurakuntien puolesta piispojen, palvelukeskuksen johtajan, palvelukeskuksen lakimiehen ja muiden sellaisten työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista, joiden tehtävänä on edustaa työnantajaa kirkon ja seurakuntien työntekijöiden palvelussuhteen ehtoja koskevilla asioilla;</p> <p>7) huolehtia kirkollishallitukselle 73 ja 74 §:n mukaan kuuluvista kirkonkirjojen pitämiseen liittyvistä tehtävistä;</p> <p>8) määrätä kirkon yhteisistä kolehdeista;</p>	<p>tai sovittu, sekä tarjoaa kirkon ja seurakuntien tarvitsemia asiantuntijapalveluja. Kirkon palvelukeskuksen tehtävistä säädetään kirkkojärjestyksessä.</p> <p>Kirkollishallinnon työntekijöistä säädetään kirkkojärjestyksessä.</p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p>9) hoitaa ne tehtävät, jotka eivät kuulu kirkon muulle viranomaiselle.</p> <p>Kirkollishallitus valvoo kirkon etua, edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä</p>	
<p style="text-align: center;">34 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Päätösvaltaisuus</i></p> <p>Kirkollishallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on enemmän kuin puolet jäsenistä.</p>	<p>(34 § kumotaan, sisältö siirretty 32 §:ään)</p>
<p style="text-align: center;">35 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Toimivallan käyttäminen</i></p> <p>Kirkollishallitukselle kuuluvat asiat ratkaisevat sen mukaan kuin kirkollishallituksen työjärjestyksessä määrätään:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirkollishallitus istunnossaan; 2) kirkollishallituksen jaosto; 3) piispa; tai 4) kirkollishallituksen työntekijä, <p>jonka ratkaistavaksi asia on määrätty.</p> <p>Kirkollishallituksen jaostojen kokoonpanosta ja päätösvaltaisuudesta määrätään työjärjestyksessä.</p>	<p>(35 § kumotaan, sisältö siirretty 32 §:ään)</p>
<p style="text-align: center;">36 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kirkollishallitusta koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset</i></p> <p>Kirkollishallituksen työskentelystä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä ja määrätään tarkemmin kirkollishallituksen itselleen vahvistamassa työjärjestyksessä.</p>	<p>(36 § kumotaan, sisältö siirretty 30 §:ään)</p>

<p style="text-align: center;">Voimassa oleva laki 5 luku</p>	<p style="text-align: center;">Ehdotus (5 luku kumotaan, sisältö siirretty uuteen 2 lukuun)</p>
<p style="text-align: center;">Hiippakuntahallinto (39 – 43 §)</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Seurakunnanvaltuusto</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Seurakunnanvaltuusto</i></p>
<p style="text-align: center;">53 §</p>	<p style="text-align: center;">53 §</p>
<p style="text-align: center;"><i>Kokoonpano</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Kokoonpano</i></p>
<p>Seurakunnanvaltuuston jäseniä ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirkkoherra; ja 2) neljäksi kalenterivuodeksi valitut jäsenet. 	<p>Seurakunnanvaltuuston jäseniä ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirkkoherra; ja 2) neljäksi kalenterivuodeksi valitut jäsenet.
<p>Seurakunnanvaltuustossa on jäseniä vähintään 9 ja enintään 21. Jäsenten lukumäärä määräytyy seurakunnan jäsenmäärän mukaan kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetyllä tavalla.</p>	<p>Seurakunnanvaltuustossa on jäseniä vähintään 9 ja enintään 21. Jäsenten lukumäärä määräytyy seurakunnan jäsenmäärän mukaan kirkkojärjestyksessä <u>[poist]</u> säädetyllä tavalla.</p>
<p>Jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, puheenjohtajan on kutsuttava hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi kyseessä olevalla vaalialueella lähinnä eniten ääniä saanut vaalikelpoinen henkilö.</p>	<p>Jos <u>jäsen on estynyt tai jos</u> jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, puheenjohtajan on kutsuttava hänen tilalleen kyseessä olevalla vaalialueella lähinnä eniten ääniä saanut vaalikelpoinen henkilö.</p>
	<p style="text-align: center;">55 a § (<i>uusi</i>)</p> <p style="text-align: center;"><i>Kolttien edustaja seurakunnanvaltuustossa</i></p> <p>Poiketen 48 – 55 §:n säännöksestä, sen seurakunnan valtuustoon, jossa kolttalain (253/1995) 2 §:n tarkoittama koltta-alue sijaitsee, valitsee yhden jäsenen kolttien kyläkokous. Vaalissa noudatetaan 15 §:ssä säädettyä, kolttien kirkolliskokousedustajan vaalitapaa.</p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p data-bbox="501 248 560 282">58 §</p> <p data-bbox="443 300 612 333"><i>Kokoonpano</i></p> <p data-bbox="317 409 788 443">Seurakunnanneuvoston jäseniä ovat:</p> <ol data-bbox="319 465 711 607" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="319 465 512 499">1) kirkkoherra; <li data-bbox="319 521 711 555">2) pääkirkon isännöitsijä; sekä <li data-bbox="319 577 549 611">3) vähintään neljä <p data-bbox="240 633 766 719">seurakunnanvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä.</p> <p data-bbox="240 741 794 938">Jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, seurakunnanvaltuuston on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi jäsen.</p> <p data-bbox="240 960 794 1211">Seurakuntaan päätoimisessa työsopimussuhteessa olevat papit, diakonit ja kanttorit voivat valita keskuudestaan edustajan, jolla on puheoikeus seurakunnanneuvoston kokouksessa.</p>	<p data-bbox="1107 248 1166 282">58 §</p> <p data-bbox="1050 300 1219 333"><i>Kokoonpano</i></p> <p data-bbox="924 356 1394 389">Seurakunnanneuvoston jäseniä ovat:</p> <ol data-bbox="925 412 1318 553" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="925 412 1118 445">1) kirkkoherra; <li data-bbox="925 468 1318 501">2) pääkirkon isännöitsijä; sekä <li data-bbox="925 524 1155 557">3) vähintään neljä <p data-bbox="847 580 1372 665">seurakunnanvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä.</p> <p data-bbox="847 687 1372 884"><u>Sen seurakunnan, jossa kolttalain (253/1995) 2 §:n tarkoittama kolttala-alue sijaitsee, yhden seurakunnanneuvoston jäsenen tulee edustaa kolttia.</u></p> <p data-bbox="847 907 1401 1104">Jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, seurakunnanvaltuuston on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi jäsen.</p> <p data-bbox="847 1126 1401 1377">Seurakuntaan päätoimisessa työsopimussuhteessa olevat papit, diakonit ja kanttorit voivat valita keskuudestaan edustajan, jolla on puheoikeus seurakunnanneuvoston kokouksessa.</p>
<p data-bbox="501 1440 560 1473">62 §</p> <p data-bbox="403 1491 655 1525"><i>Kirkkoherran vaali</i></p> <p data-bbox="240 1547 804 1632">Kirkkoherran valitsevat salaisella vaalilla seurakunnan äänioikeutetut jäsenet.</p> <p data-bbox="240 1655 783 1906">Hiippakunnan piispa suorittaa ehdokasasettelun hakuajan päätyttyä. Piispan on asetettava ehdolle enintään kolme ansiokkainta ja tehtävään sopivinta ehdokasta.</p> <p data-bbox="319 1928 788 1962">Vähintään kymmenellä seurakunnan</p>	<p data-bbox="847 1449 1410 1534"><i>(62 § kumotaan ja siirretään 9 c §:ään sekä kirkkojärjestykseen.)</i></p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
<p>äänioikeutetulla jäsenellä on oikeus esittää lisäehdokasta, joka on hakenut tehtävään ja antanut lisäehdokkuuteensa kirjallisen suostumuksensa. Esitys on tehtävä kirjallisesti hiippakunnan piispalle vähintään kymmenen päivää ennen vaalia. Piispalla on oikeus hyväksyä tai hylätä lisäehdokas.</p> <p>Jokainen äänioikeutettu voi äänestää yhtä ehdolle asetettua tai lisäehdokasta. Lisäehdokasta äänestänyt voi lisäksi äänestää yhtä ehdolle asetettua. Jos lisäehdokasta kannattaa yli puolet äänestäjistä, hän tulee valituksi tehtävään. Muussa tapauksessa valituksi tulee se, joka saa enemmistön annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, valituksi tulee ylemmällä vaalisijalla oleva ehdokas.</p>	
<p style="text-align: center;">63 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Papin, diakonin ja kanttorin valinta</i></p> <p>Seurakunnan muun papin kuin kirkkoherran, diakonin ja kanttorin valitsee seurakunnanvaltuusto.</p> <p>Hiippakunnan piispa suorittaa ehdokasasettelun hakuajan päätyttyä. Piispan on asetettava ehdolle enintään kolme ansiokkainta ja tehtävään sopivinta ehdokasta.</p> <p>Jokainen seurakunnanvaltuuston jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Valituksi tulee se, joka saa eniten ääniä. Jos äänet menevät tasan, valituksi tulee ylemmällä vaalisijalla</p>	<p>(63 § kumotaan ja siirretään 9 c §:ään sekä kirkkojärjestykseen.)</p>

Voimassa oleva laki oleva ehdokas.	Ehdotus
<p style="text-align: center;">97 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kielellisiä oikeuksia koskevien säännösten soveltaminen ja seurakunnan kieli</i></p> <p>Kirkollishallinnossa noudatetaan soveltuvuin osin, mitä kielilaisissa (423/2003) säädetään. Mitä kielilaisissa säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvuin osin kirkon viranomaisia, ja mitä kunnallisista viranomaisista, koskee vastaavasti soveltuvuin osin seurakunnan viranomaisia.</p> <p>Kirkollishallitus määrää joka viides vuosi edellisen kalenterivuoden lopussa seurakunnan jäseniksi merkittyjen kielellisen jakauman perusteella, mitkä seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja mitkä kaksikielisiä. Seurakunta on kaksikielinen, kun suomen- tai ruotsinkielinen vähemmistö on niin suuri, että kunta vastaavasti kielilain säännösten mukaan olisi kaksikielinen.</p> <p>Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään saamen kielilaisissa (1086/2003).</p> <p>Jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa järjestetään tarpeen mukaan myös muulla kuin seurakunnan kielellä.</p>	<p style="text-align: center;">97 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kielellisiä oikeuksia koskevien säännösten soveltaminen ja seurakunnan kieli</i></p> <p>Kirkollishallinnossa noudatetaan soveltuvuin osin, mitä kielilaisissa (423/2003) säädetään. Mitä kielilaisissa säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvuin osin kirkon viranomaisia, ja mitä kunnallisista viranomaisista, koskee vastaavasti soveltuvuin osin seurakunnan viranomaisia.</p> <p style="text-align: center;"><u>Jos seurakunnan suomen- ja ruotsinkielisten jäsenten osuus jäsenistä muuttuu siten, että seurakunnan kielellinen asema 1 momentin mukaan muuttuu, kirkollishallituksen tulee määrätä uudelleen seurakunnan kielellinen asema suomen- tai ruotsinkieliseksi tahi kaksikieliseksi suomen- taikka ruotsinkielisellä enemmistöllä.</u></p> <p>Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään saamen kielilaisissa (1086/2003).</p> <p>Jumalanpalveluksia, kirkollisia toimituksia ja muuta toimintaa järjestetään <u>seurakunnan voimavarojen ja tarpeen mukaan seurakuntalaisten käyttämillä kielillä.</u></p>
<p style="text-align: center;">109 – 111 §</p>	<p>109 – 111 §:n sisältö on siirretty 9 a, 9 b ja 9 e §:ään.</p> <p style="text-align: center;">109 § (<i>uusi</i>) <i>Poikkeusolot</i></p> <p>Jos valtioneuvoston asetuksella säädetään valmiuslain (1552/2011)</p>

Voimassa oleva laki	Ehdotus
	<p>mukaisten toimivaltuuksien soveltamisen aloittamisesta poikkeusoloissa, kirkollishallitus voi kutsua kirkolliskokouksen koolle määräämäänsä paikkaan.</p> <p> Jos kirkolliskokous ei voi kokoontua poikkeusolojen vallitessa, kirkollishallituksella on oikeus tehdä kirkolliskokouksen puolesta esityksiä ja antaa lausuntoja valtioneuvostolle. Lisäksi kirkollishallituksella on oikeus antaa enintään vuoden määräajaksi väliaikainen määräys:</p> <ul style="list-style-type: none">1) kirkon toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion soveltamisesta siihen asti, kunnes kirkolliskokous on asiasta päättänyt;2) seurakuntien hallinnosta, niiden omaisuuden suojelemisesta ja muista poikkeusolojen vaatimista toimenpiteistä;3) seurakuntavaalien siirtämisestä;4) seurakunnanvaltuuston toimivallan väliaikaisesta siirtämisestä kirkkoherralle. <p> Kirkollishallituksen 2 momentin nojalla antama väliaikainen määräys on saatettava kirkolliskokouksen käsiteltäväksi heti, kun se voi kokoontua. Kirkolliskokous voi jättää määräyksen voimaan, muuttaa määräystä tai kumota määräyksen.</p>

Ehdotus
kirkolliskokouksen päätökseksi ortodoksisen kirkon
kirkkojärjestyksen muuttamisesta

{Kirkolliskokoukselle}

EHDOTUKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotus pitää sisällään ne ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muutokset, jotka johtuvat ehdotetusta ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta. Nämä muutokset koskevat lakiehdotuksessa olevien säännösten toimeenpanoa. Vaalien toimeenpanon yksityiskohtia koskevia kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännöksiä yksinkertaistetaan ja osin korvataan kirkollishallituksen vaaliohjeilla, mikä helpottaisi postivaalien tai tietotekniikan avulla toteutettavien vaalien järjestämistä, jos niihin päätetään ryhtyä. Kirkkojärjestykseen ehdotetaan tehtäväksi pieniä teknisiä tarkistuksia. Perustelut aineellisille muutoksille on otettu lakiehdotukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

19 a §. Kirkkojärjestyksen kolmanteen lukuun ehdotetaan lisättäväksi väliotsikko sekä uusi 19 a §, jonka mukaan kirkollishallitus antaa määräyksellään kaikkia kirkollisia vaaleja varten vaaliohjeen, jossa määrätään vaalimenettelystä – perinteiset vaalit, postivaalit, tietotekniikalla toteutetut vaalit tai näiden yhdistelmä. Vaalitekniikkaa koskeva yksityiskohtainen sääntely ehdotetaan siirrettäväksi kirkkojärjestyksestä kirkollishallituksen vaalikohtaisiin ohjeisiin, jotka näin voidaan sopeuttaa vaaleissa käytettävään vaalitapaan ja muuttuvaan tekniikkaan. Kirkollishallitus nimeää muut kuin seurakuntien vaaleissa toimivat vaalilautakunnat tai toimitsijat. Kirkollishallitus saa valtuudet ulkoistaa tietotekniikan avulla toteutettavien vaalien teknisen toimeenpanon luotettavalle ja ammattitaitoiselle yhteisölle tai yritykselle. Kirkollishallituksen vaaliohjeissa on oltava määräys siitä, miten äänestävät ne kirkon jäsenet, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää tietotekniikkaa. Mahdolliset ratkaisut voivat olla esimerkiksi postiäänän mahdollistaminen toissijaisena äänestystapana tai salassapitovelvollisen vaaliavustajien määrääminen syöttämään äänestäjän tahdon mukainen ääni tietojärjestelmään.

Kirkolliskokousedustajien vaali. Kirkolliskokousedustajien vaaleja koskevat kirkkojärjestyksen säännökset (nyt 20–34 §) ehdotetaan kerättäväksi oman väliotsikon alle ja säännösten keskinäistä järjestystä ehdotetaan tarkistettavaksi selkeyden lisäämiseksi. Vaalitekniisiä yksityiskohtia sisältävät säännökset ehdotetaan kumottaviksi ja korvattaviksi kirkollishallituksen vaaliohjeilla.

20 §. Säännös vastaa nykyisen kirkkojärjestyksen 21 §:ää.

21 §. Säännös vastaa nykyisen kirkkojärjestyksen 23 §:ää.

22 §. Säännös vastaa nykyisen kirkkojärjestyksen 20 §:ää.

Nykyisen kirkkojärjestyksen 22, 24 ja 25 § ehdotetaan kumottaviksi ja korvattaviksi kirkollishallituksen vaaliohjeilla.

26 §. Säännös vastaa nykyisen kirkkojärjestyksen 27 §:ää. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi maininta vaalipaikasta, jota ei tarvita posti- tai tietotekniikka-avusteisissa vaaleissa. Perinteisiä vaaleja varten kirkollishallituksen vaaliohjeessa määrätään vaalipaikka. Uudeksi vaalialueeksi ehdotetaan lisättäväksi kolttala-alueen vaalialue, johon sovelletaan kirkkolaisissa ja kirkkojärjestyksessä erityistä vaalitapaa.

27 §. Säännös vastaa nykyisen kirkkojärjestyksen 26 §:ää. Säännöksen 2 momentin sanamuotoa tiedottamisesta ja määräajoista ehdotetaan tarkistettaviksi.

30 §. Uusi 30 § korvaa nykyiset 30–34 §. Vaalimenettelyn yksityiskohdat ehdotetaan siirrettäväksi kirkollishallituksen vaaliohjeisiin.

31 §. Uusi 31 § sisältää kolttien kirkolliskokousedustajan vaalissa noudatettavan poikkeavan menettelyn. Ehdokkaan voivat asettaa kaksi äänioikeutettua kolttia kaksi viikkoa ennen vaalikokousta. Vaali toimitetaan kahdessa kolttien kyläkokouksessa erikseen tai, jos kyläkokoukset niin päättävät, yhteisessä kyläkokouksessa. Kyläkokous on kolttalain mukaan päätösvaltainen, kun paikalla on 10 täysi-ikäistä kylässä vakituisesti asuvaa kolttia tai heidän aviopuolisoaan. Kirkolliskokousedustajan vaaleissa saavat kuitenkin äänestää 16 vuotta täyttäneet kylässä asuvat koltat, jotka ovat kirkon jäseniä. Kolttien kyläkokouksen päätösvaltaisuus määräytyy kolttalain säännöksen mukaisesti, mutta lain mukaan päätösvaltaisessa kokouksessa voivat äänestää ne, joilla on kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaan äänioikeus. Kolttien kirkolliskokousedustajan vaalin edellytyksenä on siten (1) että laillisesti koolle kutsutussa kolttien kyläkokouksessa on saapuvilla vähintään kymmenen täysi-ikäistä kylässä vakituisesti asuvaa kolttia tai heidän aviopuolisoaan, joiden ei kuitenkaan tarvitse olla ortodoksisen kirkon jäseniä sekä (2) että sanotussa kokouksessa

saavat äänestää kirkolliskokousedustajaa kaikki halukkaat 16 vuotta täyttäneet kylässä asuvat koltat, jotka ovat kirkon jäseniä.

Nykyisen kirkkojärjestyksen 32–34 §:t ehdotetaan kumottaviksi ja korvattaviksi kirkollishallituksen vaaliohjeilla.

48 a §. Ehdotetun uuden säännöksen mukaan piispainkokous nimeää viideksi vuodeksi kerrallaan esittelijöitä. Näistä kolme olisivat papiston jäseniä, yksi kustakin hiippakunnasta, jotka pääsääntöisesti toimivat oman piispansa esittelijänä. Näiden lisäksi piispainkokous voi nimittää esittelijöiksi muita papiston jäseniä. Piispainkokous nimittää myös yhden juristin koulutuksen saaneen esittelijän ja se voi nimittää muiden ammattien edustajia esittelijöiksi harkintansa mukaan. Nimityspäätöksessä piispainkokous määrää myös esittelijöiden työnjaosta.

48 b §. Ehdotettu uusi säännös määrittelee esittelijän tehtävät ja vastuut samankaltaisiksi kuin julkishallinnossa yleensä.

48 c §. Ehdotettu uusi säännös koskee lain uudistuksen myötä perustettavan kanonisen toimikunnan kokoonpanoa, päätösvaltaisuutta sekä jäsenten kelpoisuusehtoja.

Toimikunnan päätehtävänä on valmistella hiippakunnan piispalle tai piispainkokoukselle päätökset, jotka koskevat papiston jäsenen kanonista kelvollisuutta tehtävänsä. Koska toimikunta on valmisteleva, eikä päätöksiä tekevä toimielin, toimikunnan jäsenten kelpoisuusehdot ehdotetaan määriteltäväksi niin, että piispainkokouksella on mahdollisimman laaja ja vapaa harkintavalta toimikuntaa nimittäessään. Kelpoisuusehdoksi ehdotettu riittävä perehtyneisyys ortodoksisen kirkon kanoniseen perinteeseen johtuu siitä, että toimikunnan aloittaessa toimintaansa perinteeseen syvästi perehtyneitä ehdokkaita voi olla vaikeaa löytää. Säännöksen sanamuodon mukaan kelpoisuus toimikunnan jäseneksi ei edellytä työsuhdetta kirkkoon tai seurakuntaan eikä esimerkiksi Suomen kansalaisuutta. Ortodoksisen kirkon jäsenyys on kuitenkin perusteltu kelpoisuusehto, koska tehtävä on kirkkolain 108 §:ssä tarkoitettu kirkon kanoniseen oikeuteen liittyvä esittelytehtävä.

Toimikunnan jäsenten lukumäärä ehdotetaan mitoitettavaksi niin, että toimikunnan päätösvaltaisuus on aina turvattu estetilanteiden varalta. Ajatuksena on, että toimikunta toimisi yleensä puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä kahden jäsenen kokoonpanossa. Oikeusvarmuuden turvaamiseksi toimikunnan tulee itse laatia itselleen säännöt jäsenten vuorottelusta ja sijaantulojärjestyksestä. Käsiteltävien asioiden luonteesta johtuen, piispalle tai piispainkokoukselle päätösehdotuksen laativan toimikunnan kokoonpanon muodostavien jäsenten pitää yleensä osallistua asiaa koskevaan menettelyyn sen alusta saakka.

48 d §. Ehdotetussa uudessa 48 d §:ssä luodaan menettelytapasääntö, joka pelkistetysti vastaa hallinto-oikeudellisen prosessin vähimmäisvaatimuksia tilanteissa, joissa päätetään julkisen sektorin työntekijän työsuhteen jatkosta. Säännöksen 1 momentissa korostetaan, että toimikunnan toimeksianto rajoittuu papiston jäsenen kanonisen kelpoisuuden tutkimiseen. Muut kuin kanonisiin syihin perustuvat työsuhteen päättymisen perusteet tulee seurakunnan tai muun työnantajan tutkia työsopimuslain mukaan. Säännöksen mukaan toimikunta voi kuulla henkilötodistajia. Toimikunta ei kuitenkaan ole tuomioistuin, johon todistajaa voidaan velvoittaa tulemaan, eikä kuulemiseen liity rikosoikeudellisesti sanktioitua totuusvelvollisuutta. Kanonisen perinteen mukaisesti piispa tai piispainkokous on velvoitettu asian määrämuotoiseen valmisteluun, mutta on vapaa tekemään itse oikeaksi katsomansa päätöksen.

Kirkkolaissa mainittu mahdollisuus, että hiippakunnan piispa tai piispainkokous pyytää kanoniselta toimikunnalta lausuntoja, ei edellytä sääntelyä kirkkojärjestyksessä, vaan toimikunnan jäsenet voivat sopia lausunnon valmistelutavasta keskenään.

49 §. Säännöstä edeltävää väliotsikkoa ”kirkollishallitus” ehdotetaan laajennettavaksi muotoon ”kirkon hallinto”, sillä kirkollishallinnon alaiselle palvelukeskukselle lisätään tähän asti puuttunut oikeusperusta kirkkolakiin ja kirkkojärjestykseen. 49 §:n säännökseen on koottu nykyisen kirkkojärjestyksen 49–51 §:n säännökset.

50 §. Ehdotetulla uudella säännöksellä säädetään palvelukeskuksen rakenteesta. Säännöksessä mainittuja johtajaa, lakimiestä, taloustoimistoa ja keskusrekisteriä ymmärretään palvelukeskuksen pysyvinä ydintehtävinä. Muiden toimintojen luomisesta ja lakkauttamisesta päättää kirkollishallitus palvelukeskuksen ohjesäännön kautta.

Johtajan ja lakimiehen tehtävien kelpoisuusehtoja koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi nykyisestä 131 §:stä tähän pykälään. Kirkkojärjestyksessä nyt oleva vaatimus johtajan ja lakimiehen kuulumisesta ortodoksiseen kirkkoon ehdotetaan kumottavaksi, sillä kummankaan tehtävät eivät välttämättä ole sellaisia kirkon ydintehtäviä, jotka kirkkolain 108 §:n mukaan voivat suorittaa vain kirkon jäsen. Lainkohdassa mainittu ”kirkon kanoniseen oikeuteen liittyvä esittelytehtävä” ei ole sellainen keskeinen osa lakimiehen työtehtäviä, jotta jäsenyysvaatimus olisi perusteltu. Lakimiehen tehtävää seuraavan kerran täytettäessä, ortodoksisen kanonisen oikeuden tuntemus sekä kyky toimia esittelijänä myös kanonista oikeutta koskevissa asioissa, on kuitenkin mahdollista mainita hakuilmoituksessa toivottavana lisäpätevyytensä, joka otetaan huomioon tehtävää täytettäessä.

Muiden kuin johtajan ja lakimiehen tehtävien osalta ehdotetaan, että kirkollishallitus voi sopeuttaa eri tehtävien kelpoisuusehtoja, jos esimerkiksi tekniikan edistyminen tätä edellyttää.

Kirkollishallitus nimittää palvelukeskuksen johtajan, lakimiehen sekä ne muut työntekijät, joiden nimittämisoikeuden kirkollishallitus varaa ohjesäännössä itselleen. Käytännössä kysymykseen tulevat esimies- ja vaativat asiantuntijatehtävät. Muun henkilöstön nimittää palvelukeskuksen johtaja.

63 §. Säädöksestä on poistettava ainoan momentin 5 ja 6 kohdat kirkkolain uuden 9 d §:n tullessa hyväksytyksi. Ehdotetun lakimuutoksen mukaan hiippakunnan piispalla on ohjausvalta pappeihin kirkon sanomaa ja jumalanpalvelusten toimittamista koskevissa asioissa, mutta seurakunta tai muu työnantaja käyttää työsopimuslain tarkoittamaa ohjausvaltaa muissa asioissa. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi maininta piispan tehtävästä vihkiä pappeuden asteisiin. Säännöksen kohtaan pappien ja kanttorien tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta lisätään sana ”tarvittaessa”, mikä tarkoittaa, että esimerkiksi lyhytaikaiset papin tai kanttorin sairaus- tai muut poissaolot eivät vaadi heti piispan toimenpiteitä.

67 a §. Kirkkolakiin ehdotetun uuden 8 a §:n edellyttämä menettelytapasäännös. Koskee piispan eroamista.

67 b §. Kirkkolakiin ehdotetun uuden 8 b §:n edellyttämä menettelytapasäännös. Koskee piispan eirahamääräisiä etuisuuksia.

82 §. Säännöksen 5 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siksi, että kirkollishallitukselle ehdotetaan annettavan toimivalta päättää yleisten vaalien toteutustavasta sekä antaa vaaliohjeessa määräyksiä. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti kolttien edustajan vaalista seurakunnanvaltuustoon. Menettely on sama kuin kolttien kirkolliskokousedustajan vaalissa.

Nykyisen kirkkojärjestyksen 83–86 § ehdotetaan kumottaviksi ja korvattaviksi kirkollishallituksen vaaliohjeilla.

94 §. Säännöksen 1 momentin 1 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi maininta seurakunnan yleisestä johtamisesta, joka ei vastaa kirkkolain säännöstä.

100 §. Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi ne muutokset, jotka johtuvat ehdotetuista kirkkolain muutoksista. Lakiehdotuksen mukaan kirkkoherran vaalissa otetaan huomioon ehdolle pantujen hakijoiden lisäksi myös lisäehdokkaana sellaiset kelpoisuusehdot täyttävät hakijat, jotka ovat tätä pyytäneet. Säännös ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että teknisiä säännöksiä siirretään kirkkojärjestyksestä kirkollishallituksen vaaliohjeisiin.

101 §. Pykälän säännös ehdotetaan tarkistettavaksi 100 §:n muutoksen vuoksi.

135 §. Säännös ehdotetaan tarkistettavaksi yliopiston nimen muututtua. Lisäksi ehdotetaan kielellisiä tarkistuksia.

136 §. Säännös ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että ortodoksisen seminaarin johtokunnan jäsenenä ja puheenjohtajana toimii piispainkokouksen tehtävään nimittämä piispa, joko hiippakunnan piispa tai apulaispiispa. Seminaarin johtajan nimike korjataan 137 §:ään ehdotetun muutoksen vuoksi.

137 §. Säännöksen sanamuoto ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että teologisten aineiden opettajan asema seminaarin johtajana selkeytetään.

138 §. Seminaarin opiskelijaksi hyväksymistä koskeva säännös ehdotetaan päivitettäväksi nykyistä käytäntöä vastaavaksi.

139 §. Säännös ehdotetaan päivitettäväksi yliopiston nimen osalta.

144 §. Uusi poikkeusoloja koskeva säännös sisältää ehdotetun kirkkolain vastaavan 109 §:n tulkintaohjeen, jonka mukaan säännönmukaisten luottamusmieselinten toiminnan keskeyttäminen ja niiden toimivallan siirtäminen muille on aina viimesijainen keino. Ensisijaisesti tulee pyrkiä jatkamaan normaalia toimintaa, menettelytapoja tarvittaessa sopeuttamalla. Säännöksen 2 momentissa veloitetaan kirkollishallitus, hiippakunnat ja seurakunnat varautumaan ennalta poikkeusoloihin.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan,
että kirkolliskokous hyväksyy seuraavan päätöksen:

Kirkolliskokouksen päätös Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muuttamisesta

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti

kumotaan ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna kirkolliskokouksen päätöksellä 24.11.2021/1176, 24 ja 25 §, 32 – 34 §, 83 – 86 § ja 131 §; *muutetaan* sen 20 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 21 §, 22 §, 26 §, 27 §, 30 §, 31 §, 49 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 50 §, 51 §, 63 §, 82 §, 94 §:n 1 momentin 1) kohta, 100 §, 101 § sekä 135 – 139 §; sekä

lisätään kirkkojärjestykseen 19 a § ja sen edellä väliotsikko, 48 a § ja sen edellä väliotsikko, 48 b – 48 d §, 67 a ja 67 b § ja 144 §,

seuraavasti:

Kirkollisia vaaleja koskevat yleiset säännökset

19 a §

Vaalimenettely

Kirkollishallitus päättää kussakin vaaleissa noudatettavasta menettelystä, joka voi olla lippuäänestys, postivaalit tai vaali tietotekniikan avulla tai näiden yhdistelmä. Kaikissa vaalitavoissa on varmistettava vaalisalaisuuden säilyminen sekä äänestäjien yhdenvertaisen äänioikeuden toteutuminen. Kirkollishallitus antaa ohjeet vaalien toimittamisesta (*vaaliohje*).

Kirkolliskokousedustajien vaaleja varten kirkollishallitus määrää tarvittavat vaalilautakunnat tai vaalitoimitsijat.

Tietotekniikan avulla toteutettavissa vaaleissa kirkollishallitus voi uskoa vaalin teknisen toteutuksen myös yhteisölle tai yritykselle, joka kykenee vaalit toimittamaan. Tietotekniikalla toteutettujen vaalien tuloksen vahvistaa kirkollishallituksen tai seurakunnanvaltuuston asettama vaalilautakunta tai vaalitoimitsija.

Kirkollishallituksen vaaliohjeissa määrätään, miten äänestävät sellaiset äänioikeutetut, joiden ei ole mahdollista äänestää tietotekniikan avulla.

Kirkolliskokousedustajien vaali

20 §

Papiston edustajien vaalin vaalialueet

Papiston edustajien vaalin vaalialueet ovat seuraavat:

- 1) Kuopion ja Karjalan hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat Kuopion ja Karjalan hiippakunnan seurakunnat;
- 2) Helsingin hiippakunnassa Helsingin I vaalialue, johon kuuluu Helsingin seurakunta ja Helsingin II vaalialue, johon kuuluvat Helsingin hiippakunnan muut seurakunnat; sekä
- 3) Oulun hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat Oulun hiippakunnan seurakunnat. Luostarit kuuluvat siihen vaalialueeseen, jonka alueella ne sijaitsevat.

21 §

Papiston ja kanttorien edustajien vaalin vaalikelpoisten ja äänioikeutettujen luettelo

Hiippakunnan piispa vahvistaa vaalia edeltävän vuoden viimeisenä päivänä vaalialueittain papiston ja kanttorien ortodoksisesta kirkosta annetun lain 12 §:n mukaan vaalikelpoisten ja äänioikeutettujen luettelon. Luettelo on toimitettava viipymättä kirkollishallitukselle.

Papistoon ja kanttoreihin kuuluva kirkon jäsen voi olla vain yhden vaalialueen luetteloon merkittynä.

22 §

Kirkollishallituksen päätökset papiston ja kanttorien edustajien vaalista

Kirkollishallitus määrää päätöksellään papiston ja kanttorien kirkolliskokousedustajien vaalit toimitettavaksi vaalivuonna viimeistään maaliskuun 31 päivänä. Samalla kirkollishallitus määrää kultakin vaalialueelta valittavien edustajien lukumäärän sekä vaaleissa noudatettavan menettelyn.

Kirkollishallituksen 1 momentin mukainen päätös on ilmoitettava papiston jäsenille ja kanttoreille viimeistään tammikuun 15. päivänä. Ilmoitukseen on liitettävä äänestysohjeet, vaalikelpoisten ja äänioikeutettujen luettelo sekä postivaaleissa myös äänestyslippu, vaalikuori, lähetelomake ja lähetekuori.

26 §

Maallikkojen edustajien vaalin vaalialueet

Maallikkojen edustajien vaalialueet ovat seuraavat:

- 1) Helsingin hiippakunnan I vaalialue, johon kuuluu Helsingin seurakunta, ja Helsingin hiippakunnan II vaalialue, johon kuuluvat Kaakkois-Suomen ja Turun seurakunnat;
- 2) Kuopion ja Karjalan hiippakunnan I vaalialue, johon kuuluvat Jyväskylän, Kuopion ja Saimaan seurakunnat sekä Valamon ja Lintulan luostarit ja Karjalan hiippakunnan II vaalialue, johon kuuluvat Joensuun ja Taipaleen seurakunnat; sekä
- 3) Oulun hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat Tampereen ja Pohjois-Suomen seurakunnat.
- 4) Koltta-alueen vaalialue, jonka rajat määritellään kolttalaissa (253/1995).

27 §

Kirkollishallituksen päätökset maallikkojen edustajien vaalista

Kirkollishallitus määrää päätöksellään maallikkojen kirkolliskokouksen edustajien vaalin toimitettavaksi vaalivuonna viimeistään maaliskuun 31. päivänä. Samalla kirkollishallitus määrää

kultakin vaalialueelta valittavien edustajien lukumäärän sekä vaaleissa noudatettavan menettelyn. Jos vaali toimitetaan vaalilipuin, kirkollishallitus määrää myös vaalipaikat.

Kirkollishallituksen 1 momentin mukaisesta päätöksestä on tiedotettava seurakunnille ja kirkkokunnan julkaisuissa sekä muutoin kirkollishallituksen päättämällä tavalla viimeistään tammikuun 15. päivänä. Vastaava ilmoitus on annettava kolttien kyläkokouksille.

30 §

Vaalimenettely

Kirkollishallituksen vaaliohjeessa määrätään vaalimenettelystä, joko valitsijamieskokouksessa, postivaalina tai tietotekniikan sovellusta käyttäen.

Vaalin toimeenpanon suorittaa kullakin vaalialueella kirkollishallituksen määräämä vaalilautakunta tai vaalitoimitsija.

31 §

Kolttien edustajan vaali

Kirkollishallitus toimittaa kolttien kyläkokoukselle luettelon kolttien edustajan vaaleissa äänioikeutetuista ja vaalikelpoisista henkilöistä viimeistään helmikuun 28 päivänä. Nämä henkilöt eivät ole äänioikeutettuja eikä vaalikelpoisia muilla vaalialueilla.

Ehdokkaan kolttien edustajan vaalissa voivat asettaa kaksi äänioikeutettua kolttia viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä kolttien kyläkokousta, jossa valinta tehdään. Ehdokkaiden vaalikelpoisuus todetaan kyläkokouksessa.

Vaali toimitetaan umpilipuin, jolle äänestäjä merkitsee yhden vaalikelpoiseksi todetun ehdokkaan nimen. Vaalilippu, jossa on muu merkintä, hylätään.

Vaalin tulos ilmoitetaan kirkollishallitukselle, joka laskee yhteen kyläkokousten vaalien tulokset. Valituksi tulee henkilö, joka on saanut eniten ääniä kummankin kylän vaalitulokset yhteen laskien. Jos äänet menevät vaalissa tasan, asia ratkaistaan saman äänimäärän saaneiden kesken arvalla.

Esittely ja kanoninen toimikunta

48 a §

Piispan ja piispainkokouksen esittelijät

Piispainkokous nimittää viideksi vuodeksi kerrallaan tarvittavan määrän esittelijöitä. Esittelijöiksi on nimitettävä vähintään yksi papin toimeen kelpoinen henkilö kustakin hiippakunnasta. Lisäksi piispainkokous nimittää esittelijäksi vähintään yhden tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneen henkilön. Piispainkokous voi lisäksi nimittää talouden, rakennustekniikan tai muun alan esittelijäksi henkilön, jolla on alan koulutus.

Piispainkokous voi nimittää tiettyä tehtävää varten ylimääräisiä esittelijöitä, joilla tulee olla 1 momentin mukainen kelpoisuus esittelijän tehtävään.

Piispan esittelijänä toimii ensisijaisesti piispan hiippakunnasta nimetty papin toimeen kelpoinen esittelijä tai asian luonteen mukaan lakimiesesittelijä tai muu esittelijä. Piispainkokouksen esittelijöiden työnjaosta määrätään esittelijöiden nimityspäätöksessä.

48 b §

Esittelijän tehtävät

Sen lisäksi, mitä ortodoksisesta kirkosta annetussa laissa säädetään, esittelijä vastaa asian käsittelystä, selvittämisestä, asianosaisten kuulemisesta sekä ratkaisun muotoa ja perustelemista koskevien normien soveltamisesta ortodoksisesta kirkosta annetun lain, hallintolain (434/2003) ja muiden sovellettavien säännösten mukaan.

Esittelijä varmistaa nimenkirjoituksellaan päätöksen oikeellisuuden ja voi liittää siihen eriävän mielipiteen. Esittelijä huolehtii asiaa koskevan aineiston tallentamisesta kirkollishallituksen määräämään arkistoon.

48 c §

Kanoninen toimikunta

Piispainkokous nimittää viideksi vuodeksi kerrallaan kanonisen toimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä vähintään kaksi ja enintään viisi muuta jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan molempien ollessa estyneitä, puheenjohtajana toimii iältään vanhin toimikunnan jäsen.

Kanoninen toimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi muuta jäsentä ovat paikalla. Toimikunta hyväksyy itselleen työjärjestyksen, jossa määrätään jäsenten vuorottelusta.

Kanonisen toimikunnan jäseneksi on kelpoinen ortodoksisen kirkon jäsen, joka on perehtynyt kirkon kanoniseen perinteeseen.

48 d §

Menettely kanonisessa toimikunnassa

Kanoninen toimikunta tutkii hiippakunnan piispan tai piispainkokouksen puolesta, onko papiston jäsen siten toistuvasti ja vakavasti rikkonut velvollisuuksiaan, että hänet on katsottava kanonisesti sopimattomana toimimaan papiston jäsenenä ja määrättävä määräaikaiseen toimituskieltoon tai menettämään pappautensa. Valmistellessaan hiippakunnan piispan tai piispainkokouksen päätöstä kanoninen toimikunta noudattaa soveltuvin osin hallintolain (434/2003) menettelyä koskevia säännöksiä.

Kanoninen toimikunta aloittaa 1 momentissa tarkoitetun asian valmistelun hiippakunnan piispan tai piispainkokouksen määräyksestä. Määräyksestä tulee käydä ilmi, että asianomaisen epäillään toistuvasti ja vakavasti rikkoneen velvollisuuksiaan ja hänelle on varoituksella annettu mahdollisuus korjata menettelynsä, jollei kysymyksessä ole niin vakava rikkomus, ettei asianomaista voida kohtuudella pitää oikeutettuna jatkamaan papillisissa tehtävissä.

Kanoninen toimikunta lähettää piispan tai piispainkokouksen määräyksen liitteineen asianomaiselle ja kehottaa tätä antamaan vastineensa toimikunnan asettaman kohtuullisen määräajan sisällä.

Asianomaiselle on ilmoitettava oikeuksistaan menettelyssä. Asianomaisella on oikeus niin halutessaan tulla henkilökohtaisesti kuulluksi, käyttää valitsemaansa avustajaa, tutustua häntä vastaan esitettyyn näyttöön ja antaa siitä lausuntonsa sekä esittää oma näyttönsä. Todistajia kuultaessa asianomaisella on oikeus olla läsnä ja esittää kysymyksiä.

Kanoninen toimikunta valmistelee piispan tai piispainkokouksen päätöstä varten esittelymuistion, joka sisältää selostuksen asiasta ja siihen sovellettavista kirkon kanonien säännöksistä sekä päätösehdotuksen. Piispa tai piispainkokous voi hyväksyä päätösehdotuksen tai tehdä siitä poikkeavan päätöksen tahi määrätä asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kirkon hallinto

49 §

Kirkollishallitus

Kirkollishallituksen puheenjohtajana toimii arkkipiispa.

Kirkollishallitus kokoontuu tarvittaessa arkkipiispan kutsusta. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka.

Kirkollishallitus hyväksyy itselleen työjärjestyksen. Työjärjestyksessä voidaan määrätä asioiden siirtämisestä kirkollishallituksen jaoston, piispan tai kirkollishallituksen työntekijän ratkaistavaksi. Työjärjestyksessä voidaan määrätä kirkollishallitukseen kuulumattomien puheoikeudesta kirkollishallituksen kokouksissa.

50 §

Kirkon palvelukeskus

Kirkon palvelukeskuksessa on johtaja, lakimies, taloustoimisto ja keskusrekisteri sekä ohjesäännössä määrätyt muut yksiköt ja tehtävät.

Palvelukeskuksen johtajalla tulee olla tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Palvelukeskuksen lakimiehellä tulee olla oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto. Palvelukeskuksen muiden tehtävien kelpoisuusehdoista määrätään palvelukeskuksen ohjesäännössä.

Kirkollishallitus vahvistaa kirkon palvelukeskuksen ohjesäännön sekä nimittää palvelukeskuksen johtajan ja lakimiehen sekä ohjesäännössä erikseen nimetyt muut työntekijät. Muut työntekijät nimittää palvelukeskuksen johtaja.

51 §

Palvelukeskuksen suoritteet

Palvelukeskuksen johtaja ja lakimies sekä ohjesäännössä erikseen nimetyt muut työntekijät voidaan määrätä toimimaan 48 a §:ssä tarkoitettuina esittelijöinä sekä suorittamaan kirkollishallituksen määräämät muut tehtävät.

Palvelukeskuksen seurakunnille ja muille tahoille tarjoamista palveluista sekä näistä perittävistä vastikkeista määrätään ohjesäännössä.

63 §

Hiippakunnan piispa

Hiippakunnan piispan tehtävänä on hiippakunnassaan

- 1) vaalia kirkon ykseyttä ja valvoa, että kirkon oppia esitetään puhtaasti ja väärentämättä;
- 2) edistää kirkon tehtävän toteutumista;
- 3) suorittaa tarvittavat vihkimiset pappeuden asteisiin;
- 4) valvoa, että papiston jäsenet ja kanttorit täyttävät ortodoksisesta kirkosta annetun lain 109 §:n mukaiset velvollisuutensa;

5) edistää hyvää työyhteyttä seurakunnissa, tukea ja ohjata seurakuntien työntekijöitä heidän työssään;

6) huolehtia tarvittaessa kirkkoherran, papin, diakonin ja kanttorin tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta;

7) edistää seurakuntien talouden, hallinnon ja yhteistyön tarkoituksenmukaista hoitamista sekä valvoa, että näissä toimissa noudatetaan voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä;

8) suorittaa ne tehtävät ja päättää ne asiat, jotka ortodoksisen kirkon kanonien, ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen mukaan hänelle kuuluvat.

67 a §

Piispan tehtävän päätyminen

Arkkipiispan saatua ekumeeniselta patriarkalta vapautuksen tehtävänsä hoidosta tai muun piispan pyydettyä piispainkokoukselta vapautusta, piispainkokous vahvistaa vapautuksen päivämäärän ja päättää piispan tehtävien tilapäisestä hoitamisesta uuden piispan asettamiseen saakka. Piispainkokous ilmoittaa päätöksestään kirkollishallitukselle, joka ryhtyy 64 §:ssä säädettyihin toimiin.

Piispan tultua pysyvästi estyneeksi hoitamasta tehtävänsä piispainkokous ilmoittaa asiasta ekumeeniselle patriarkaatile sekä päättää piispan tehtävien tilapäisestä hoitamisesta uuden piispan asettamiseen saakka. Päätöksensä pohjaksi piispainkokous hankkii tarpeelliseksi katsomansa selvityksen esteen laadusta ja pysyvyydestä.

67 b §

Piispan etuudet

Piispainkokouksen esityksestä kirkollishallitus vahvistaa talousarvion asettamisessa rajoissa määräykset, jotka koskevat piispojen loma-oikeuden, vakuutusturvan, työterveydenhuollon ja muiden ei-rahallisten etuuksien järjestämistä. Etuuksien tulee vastata julkishallinnon ylempien toimihenkilöiden etuuksia.

Piispan vuosiloman ja virkavapauden hyväksyy piispainkokous.

82 §

Seurakunnanvaltuuston vaali

Seurakunnanvaltuuston vaalit aloitetaan marraskuun ensimmäisenä sunnuntaina ja päätetään viimeistään marraskuun kolmantena sunnuntaina.

Kultakin vaalialueelta valittavien jäsenten lukumäärä on asetettava nähtäväksi viimeistään 90 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Ehdokasasettelua koskevat asiakirjat on toimitettava kirkkoherranvirastoon vaalivuonna viimeistään 45 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Ehdokasluettelon laatii vaalilautakunta. Ehdokkaat on numeroitava juoksevassa numerojärjestyksessä alkaen numerosta 2.

Kirkollishallitus määrää vaalien toteutustavasta, joka voi olla myös postiäänestys tai vaali tietotekniikan avulla. Vaalilautakunta päättää kirkollishallituksen vaaliohjeen mukaisesti vaalitoimituksen ajan, paikan ja vaalin tuloksen julkaisemisen ajankohdan.

Ehdokasluettelo sekä ilmoitus äänestyspaikoista, äänestysajoista, vaalitavasta ja siitä, milloin vaalin tulos julkaistaan, on asetettava nähtäväksi viimeistään 30 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Valittaessa kolttien edustajaa seurakunnanvaltuustoon noudatetaan, edellä olevasta poiketen, soveltuvin osin 31 §:ssä säädettyä menettelyä.

94 §

Tehtävät

Seurakunnanneuvoston tehtävänä on:

1) toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi;

- - -

100 §

Kirkkoherran vaali

Hiippakunnan piispa julistaa kirkkoherran tehtävän haettavaksi seurakuntaa kuultuaan ilmoittamalla siitä asianmukaisella tavalla. Ilmoituksessa on mainittava tehtävään vaadittava kelpoisuus, hakujan päättymispäivä ja se, kenelle hakemus on osoitettava.

Hiippakunnan piispan päätös ehdokasasettelusta sekä hakijoita koskeva lausunto annetaan hakijoille tiedoksi. Kelpoisuusehdot täyttävä hakija, jota ei asetettu ehdolle, voi seitsemän päivän kuluessa tiedoksi saannista pyytää hiippakunnan piispalta, että hänet otetaan vaalissa huomioon lisäehdokkaana.

Hiippakunnan piispan on lähetettävä ehdokasasettelua, mahdollisia lisäehdokkaita ja hakijoita koskevat asiakirjat liitteineen asianomaiselle seurakunnanneuvostolle.

Vaali on aloitettava ja päätettävä seurakunnan pääkirkossa. Jos vaali toimitetaan postiaänestyksenä tai tietotekniikkaa käyttäen, vaalimenettely alkaa pääkirkossa pidetyn jumalanpalveluksen jälkeen ja päättyy ennen viimeisenä vaalipäivänä pidettävän jumalanpalveluksen alkamista. Vaali voi kestää enintään 7 päivää.

Kirkollishallituksen vaaliohjeessa määrätään äänestysmenettelystä.

101 §

Papin, diakonin ja kanttorin valinta

Kirkkoherran valintaa koskevat 100 §:n 1 - 3 momentin säännökset koskevat soveltuvin osin myös papin, diakonin ja kanttorin valintaa.

135 §

Tehtävä

Ortodoksisen seminaarin tehtävänä on perehdyttää seminaarin opiskelijoita kirkon hengelliseen ja yhteisölliseen elämään. Seminaarissa järjestetään jumalanpalveluksiin sekä papin, diakonin ja kanttorin käytännön työhön liittyviä harjoituksia.

Ortodoksisessa seminaarissa järjestetään Itä-Suomen yliopiston ortodoksisen teologian koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaisesti soveltaviin opintoihin kuuluvaa opetusta.

Ortodoksisessa seminaarissa voidaan lisäksi järjestää seminaarin omaa opetusta. Seminaarin oman opetuksen järjestämisestä, sisällöstä ja laajuudesta päättää piispainkokous.

Ortodoksinen seminaari toimii kirkollishallituksen alaisena. Piispainkokous valvoo, että seminaarin toiminta on kirkon perinteen mukaista.

136 §

Johtokunta

Seminaaria johtaa ja sen hallintoa hoitaa johtokunta. Johtokunta valvoo seminaarin toimintaa.

Johtokunnan jäseninä ovat piispainkokouksen tehtävään nimittämä piispa, Itä-Suomen yliopiston edustaja, opiskelijoiden edustaja ja kaksi muuta asiantuntijaa.

Johtokunnan jäsenet valitsee kirkollishallitus. Itä-Suomen yliopiston edustaja valitaan ortodoksisen teologian koulutusohjelman opettajien esityksestä ja opiskelijoiden edustaja ortodoksisen seminaarin opiskelijoiden esityksestä. Jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii piispa. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Seminaarin johtaja on johtokunnan esittelijä ja sihteeri.

137 §

Opettajan tehtävät

Seminaarin teologisten aineiden opettaja toimii seminaarin johtajana.

Seminaarin opettajan tulee antaa 135 §:n mukaista opetusta ja hengellistä ohjausta sekä suorittaa muut hänelle ohjesäännössä määrätyt tehtävät.

138 §

Opiskelijaksi hyväksyminen

Seminaarissa annetaan opetusta henkilöille, jotka suorittavat tutkintoa Itä-Suomen yliopiston ortodoksisen teologian koulutusohjelmassa sen mukaan kuin seminaari ja yliopisto ovat sopineet.

Muun henkilön hyväksyy opiskelijaksi seminaarin johtokunta hakemuksesta. Opiskelijaksi hyväksymisen ehdoista määrätään seminaarin ohjesäännössä.

Seminaarin johtokunta päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitetun opiskelijan hyväksymisestä oppilasasuntolan asukkaaksi.

139 §

Ohjesääntö

Seminaarin ohjesäännön vahvistaa johtokunnan esityksestä kirkollishallitus. Esityksestä on kuultava Itä-Suomen yliopistoa.

Ohjesäännössä on määrättävä

- 1) opettajien tehtävistä;
- 2) johtokunnan tehtävistä; sekä
- 3) oppilasasuntolan käyttämisestä.

144 §

Poikkeusolot

Antaessaan ortodoksisesta kirkosta annetun lain 109 §:n tarkoittamia määräyksiä kirkollishallitus pitää huolen siitä, että määräyksellä puututaan mahdollisimman vähän ja vain välttämättömistä syistä luottamuselinten toimintaan ja toimivaltaan. Toimielinten toiminnan keskeyttäminen ja toimivallan siirto toiselle elimelle on mahdollista vain silloin, kun säännönmukaisen toimielimen toimintaa ei ole mahdollista jatkaa niiden menettelytapoja sopeuttamalla.

Seurakunnan, hiippakunnan ja kirkollishallituksen tulee valmiussuunnittelulla ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluilla sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen poikkeusoloissa.

Tämä päätös tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____ .

Liite
Rinnakkaistekstit

Voimassa oleva

Ehdotus

Kirkolliskokouksen päätös
Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen
muuttamisesta

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti *kumotaan* ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna kirkolliskokouksen päätöksellä 24.11.2021/1176, 24 ja 25 §, 32 – 34 §, 83 – 86 § ja 131 §; *muutetaan* sen 20 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 21 §, 22 §, 26 §, 27 §, 30 §, 31 §, 49 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 50 §, 51 §, 63 §, 82 §, 94 §:n 1 momentin 1) kohta, 100 §, 101 § sekä 135 – 139 §; sekä *lisätään* kirkkojärjestykseen 19 a § ja sen edellä väliotsikko, 48 a § ja sen edellä väliotsikko, 48 b – 48 d §, 67 a ja 67 b § ja 144 §,
seuraavasti:

Kirkollisia vaaleja koskevat yleiset säännökset

19 a § (*uusi*)

Vaalimenettely

Kirkollishallitus päättää kussakin vaaleissa noudatettavasta menettelystä, joka voi olla lippuäänestys, postivaalit tai vaali tietotekniikan avulla tahi näiden yhdistelmä. Kaikissa vaalitavoissa on varmistettava vaalisalaisuuden

säilyminen sekä äänestäjien yhdenvertaisen äänioikeuden toteutuminen. Kirkollishallitus antaa ohjeet vaalien toimittamisesta (*vaaliohje*).

Kirkolliskokousedustajien vaaleja varten kirkollishallitus määrää tarvittavat vaalilautakunnat tai vaalitoimitsijat.

Tietotekniikan avulla toteutettavissa vaaleissa kirkollishallitus voi uskoa vaalin teknisen toteutuksen myös yhteisölle tai yritykselle, joka kykenee vaalit toimittamaan. Tietotekniikalla toteutettujen vaalien tuloksen vahvistaa kirkollishallituksen tai seurakunnanvaltuuston asettama vaalilautakunta tai vaalitoimitsija.

Kirkollishallituksen vaaliohjeissa määrätään, miten äänestävät sellaiset äänioikeutetut, joiden ei ole mahdollista äänestää tietotekniikan avulla.

Kirkolliskokousedustajien vaali

20 § (ent. 21 §)

Papiston edustajien vaalin vaalialueet

Papiston edustajien vaalin vaalialueet ovat seuraavat:

1) Kuopion ja Karjalan hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat Kuopion ja Karjalan hiippakunnan seurakunnat;

2) Helsingin hiippakunnassa Helsingin I vaalialue, johon kuuluu Helsingin seurakunta ja Helsingin II vaalialue, johon kuuluvat Helsingin hiippakunnan muut seurakunnat; sekä

3) Oulun hiippakunnan vaalialue, johon

kuuluvat Oulun hiippakunnan seurakunnat.

Luostarit kuuluvat siihen vaalialueeseen, jonka alueella ne sijaitsevat.

21 § (ent. 23 §)

Papiston ja kanttorien edustajien vaalin vaalikelpoisten ja äänioikeutettujen luettelo

Hiippakunnan piispa vahvistaa vaalia edeltävän vuoden viimeisenä päivänä vaalialueittain papiston ja kanttorien ortodoksisesta kirkosta annetun lain 12 §:n mukaan vaalikelpoisten ja äänioikeutettujen luettelon. Luettelo on toimitettava viipymättä kirkollishallitukselle.

Papistoon ja kanttoreihin kuuluva kirkon jäsen voi olla vain yhden vaalialueen luetteloon merkittynä.

22 § (ent. 20 §)

Kirkollishallituksen päätökset papiston ja kanttorien edustajien vaalista

Kirkollishallitus määrää päätöksellään papiston ja kanttorien kirkolliskokousedustajien vaalit toimitettavaksi vaalivuonna viimeistään maaliskuun 31 päivänä. Samalla kirkollishallitus määrää kultakin vaalialueelta valittavien edustajien lukumäärän sekä vaaleissa noudatettavan menettelyn.

Kirkollishallituksen 1 momentin mukainen päätös on ilmoitettava papiston jäsenille ja kanttoreille viimeistään tammikuun 15. päivänä. Ilmoitukseen on liitettävä äänestysohjeet, vaalikelpoisten ja äänioikeutettujen luettelo sekä postivaaleissa myös äänestyslippu, vaalikuori,

Voimassa oleva

22 §

Papiston jäsenen kuuluminen vaalialueeseen

Papiston jäsen kuuluu siihen vaalialueeseen, jonka alueella olevaan seurakuntaan tai luostariin hän 2 §:n 2 momentin perusteella kuuluu.

24 §

Papiston ja kanttorien edustajien äänestäminen

Vaalitoimitsijoiden on huolehdittava siitä, että äänestyspaikalla on asianmukaiset tilat ja välineet sekä riittävä määrä äänestyslippuja. Äänestyspaikalla on oltava nähtävänä 23 §:n mukainen luettelo ja kirjalliset ohjeet vaalitavasta. Vaalileimana käytetään vaalipaikan seurakunnan leimaa.

Vaalitoimitsijan on selvitettävä tarvittaessa äänestäjille vaalitapa, tarkastettava äänestäjän äänioikeus ja tehtävä äänioikeutettujen ja vaalikelpoisten luetteloon merkintä äänestyksestä.

Äänestäjän on tehtävä merkintänsä äänestyslippuun siten, että vaalisalaisuus säilyy. Äänestäjän on annettava äänestyslippu kokoon taitettuna vaalitoimitsijoille leimattavaksi ja sen jälkeen lippu on laitettava vaaliurna.

Vaalitoimitsijoiden tulee tarkastaa ennen vaalokokousta äänestäneiden äänioikeus ja tehtävä äänioikeutettujen ja vaalikelpoisten luetteloon merkintä äänestämisestä. Vaalikuoret tulee leimata ja laittaa vaaliurna.

Vaalikokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään toimituksen kulku,

Ehdotus

lähetelomake ja lähetekuori.

Nykyisen 22 §:n sisältö siirretään kirkollishallituksen vaaliohjeeseen.

Nykyisten 24 ja 25 §:n sisältö siirretään kirkollishallituksen vaaliohjeeseen.

Voimassa oleva

Ehdotus

äänestyslippujen lukumäärä sekä se, ketkä ovat äänestäneet vaalikokouksessa ja ketkä ennen sitä. Jos vaalikokouksen puheenjohtaja toteaa, ettei äänestyslipun antaneen tai lähettäneen henkilön nimi ole äänioikeutettujen ja vaalikelpoisten luettelossa tai ettei hänellä muusta syystä ole äänioikeutta, puheenjohtajan on laitettava vaalikokouksessa annettu äänestyslippu avaamattomana äänestäjän nimellä varustettuun erilliseen kuoreen tai ennen vaalikokousta toimitettu vaalikuori lähetelomakkeen kanssa lähetekuoreen.

Vaalitoimitsijat allekirjoittavat pöytäkirjan. Vaalitoimitsijoiden on lähetettävä pöytäkirja sekä kaikki äänestysliput ja vaalissa kertyneet asiakirjat viipymättä kirkollishallitukselle.

25 §

Äänestäminen ennen vaalikokousta

Äänestäjän tulee merkitä äänestyslippuun äänestämänsä ehdokkaat, taittaa äänestyslippu ja sulkea se vaalikuoreen. Äänestäjän on täytettävä lähetelomake ja vaalikuori on tämän jälkeen suljettava lähetelomakkeen kanssa lähetekuoreen. Lähetekuori tulee toimittaa sen seurakunnan kirkkoherranvirastoon, jossa vaalikokous pidetään. Kirkkoherranviraston on toimitettava lähetekuoret vaalitoimitsijoille.

27 §

Maallikkojen edustajien vaalin vaalialueet

Maallikkojen edustajien vaalialueet ovat seuraavat:

26 § (ent. 27 §)

Maallikkojen edustajien vaalin vaalialueet

Maallikkojen edustajien vaalialueet ovat seuraavat:

Voimassa oleva

- 1) Helsingin hiippakunnan I vaalialue, johon kuuluu Helsingin seurakunta, vaalipaikkana Helsingin kaupunki, ja Helsingin hiippakunnan II vaalialue, johon kuuluvat Kaakkois-Suomen ja Turun seurakunnat, vaalipaikkana Lappeenrannan kaupunki;
- 2) Kuopion ja Karjalan hiippakunnan I vaalialue, johon kuuluvat Jyväskylän, Kuopion ja Saimaan seurakunnat sekä Lintulan ja Valamon luostarit, vaalipaikkana Kuopion kaupunki, sekä Kuopion ja Karjalan hiippakunnan II vaalialue, johon kuuluvat Joensuun ja Taipaleen seurakunnat, vaalipaikkana Joensuun kaupunki; sekä
- 3) Oulun hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat Pohjois-Suomen ja Tampereen seurakunnat, vaalipaikkana Oulun kaupunki.

26 §

Kirkollishallituksen päätökset maallikkojen edustajien vaalista

Kirkollishallitus määrää ortodoksisesta kirkosta annetun lain 17 §:n 2 momentin mukaan maallikkojen kirkolliskokouksen edustajien vaalialuekohtaisen lukumäärän, 28 §:n mukaan kunkin seurakunnan valitsemien valitsijamiesten lukumäärän, vaalikokouksien ajan, paikan, puheenjohtajat ja sihteeri (vaalitoimitsijat) sekä heidän varajäsenensä. Vaalit on määrättävä toimitettavaksi viimeistään maaliskuun 31 päivänä.

Kirkollishallitus ilmoittaa vaalivuonna viimeistään tammikuun 15 päivänä

Ehdotus

- 1) Helsingin hiippakunnan I vaalialue, johon kuuluu Helsingin seurakunta, ja Helsingin hiippakunnan II vaalialue, johon kuuluvat Kaakkois-Suomen ja Turun seurakunnat;
- 2) Kuopion ja Karjalan hiippakunnan I vaalialue, johon kuuluvat Jyväskylän, Kuopion ja Saimaan seurakunnat sekä Valamon ja Lintulan luostarit ja Karjalan hiippakunnan II vaalialue, johon kuuluvat Joensuun ja Taipaleen seurakunnat; sekä
- 3) Oulun hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat Tampereen ja Pohjois-Suomen seurakunnat .
- 4) Koltta-alueen vaalialue, jonka rajat määritellään kolttalaissa (253/1995).

27 § (ent. 26 §)

Kirkollishallituksen päätökset maallikkojen edustajien vaalista

Kirkollishallitus määrää päätöksellään maallikkojen kirkolliskokouksen edustajien vaalin toimitettavaksi vaalivuonna viimeistään maaliskuun 31. päivänä. Samalla kirkollishallitus määrää kultakin vaalialueelta valittavien edustajien lukumäärän sekä vaaleissa noudatettavan menettelyn. Jos vaali toimitetaan vaalilipuin, kirkollishallitus määrää myös vaalipaikat.

Kirkollishallituksen 1 momentin mukaisesta päätöksestä on tiedotettava seurakunnille ja kirkkokunnan julkaisuissa sekä muutoin

Voimassa oleva

vaalitoimitsijoille ja heidän varajäsenilleen sekä kirkkoherranvirastoille 1 momentin mukaiset päätöksensä. Kirkollishallituksen on liitettävä vaalitoimitsijoille ja heidän varajäsenilleen lähtevään ilmoitukseen äänestysohjeet sekä riittävä määrä äänestyslippuja.

30 §

Valitsijamiehille toimitettavat asiakirjat

Kirkkoherranviraston on toimitettava viipymättä valitsijamiehille ja heidän varajäsenilleen

1) valtakirjaksi ote seurakunnanvaltuuston pöytäkirjasta, josta ilmenee ortodoksisesta kirkosta annetun lain 16 §:n 3 momentin mukainen päätös;

2) 26 §:n 2 momentin mukainen kirkollishallituksen ilmoitus liitteineen; sekä

3) ortodoksisesta kirkosta annetun lain 16 §:n 2 momentin mukainen ehdokasluettelo.

31 §

Maallikkojen edustajien äänestäminen

Vaalitoimitsijoiden on huolehdittava siitä, että äänestyspaikalla on asianmukaiset tilat ja välineet sekä riittävä määrä äänestyslippuja. Äänestyspaikalla on oltava nähtävänä ortodoksisesta kirkosta annetun lain 16 §:n 2 momentin mukainen ehdokasluettelo ja kirjalliset ohjeet vaalitivasta. Vaalileimana käytetään vaalipaikan seurakunnan leimaa.

Vaalitoimitsijan on selvitettävä tarvittaessa valitsijamiehille vaalitapa, tarkastettava heidän

Ehdotus

kirkollishallituksen päättämällä tavalla viimeistään tammikuun 15. päivänä. Vastaava ilmoitus on annettava kolttien kyläkokouksille.

Nykyiset 30 – 34 §siirretään kirkollishallituksen vaaliohjeeseen.

Voimassa oleva
valtakirjansa ja tehtävä pöytäkirjaan merkintä
äänestämisestä. Äänestäjän on tehtävä
merkintänsä äänestyslippuun siten, että
vaalisalaisuus säilyy. Äänestäjän on annettava
äänestyslippu kokoon taitettuna vaalitoimitsijoille
leimattavaksi ja sen jälkeen lippu on laitettava
vaaliurna.

Vaalikokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa,
johon merkitään toimituksen kulku ja
äänestyslippujen lukumäärä. Jos vaalikokouksen
puheenjohtaja toteaa, ettei äänestyslipun
antaneella henkilöllä ole valtakirjaa tai ettei
hänellä muusta syystä ole äänioikeutta,
puheenjohtajan on laitettava äänestyslippu
avaamattomana äänestäjän nimellä varustettuun
erilliseen kuoreen.

Vaalitoimitsijat allekirjoittavat pöytäkirjan.
Vaalitoimitsijoiden on lähetettävä pöytäkirja sekä
kaikki äänestysliput ja vaalissa kertyneet
asiakirjat viipymättä kirkollishallitukselle.

32 §

Äänestyslippu

Äänestyslipussa tulee olla merkintä
ehdokkaan nimen merkitsemistä varten.
Merkintöjä tulee olla numerojärjestyksessä niin
monta kuin kyseiseltä vaalialueelta valitaan
kirkolliskokoukseen edustajia.

Kirkollishallituksen on huolehdittava, että
vaalissa on käytettävissä 1 momentin mukaiset
äänestysliput.

33 §

Äänestyslipun mitättömyys

Äänestyslippu on mitätön jos

- 1) vaalikuoreessa on useampi tai muutakin kuin yksi äänestyslippu;
- 2) vaalikuoreen tai äänestyslippuun on merkitty äänestäjän nimi;
- 3) vaalikuoreen tai äänestyslippuun on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 4) äänestyslippuna on käytetty muuta kuin kysymyksessä olevaa vaalia varten tarkoitettua äänestyslippua; tai
- 5) äänestyslippua ei ole leimattu.

Jos ehdokasta ei ole merkitty äänestyslipun osoittamalla tavalla tai merkinnästä ei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa, äänestyslippu on siltä osin mitätön.

Jos äänestyslippuun on merkitty sellainen ehdokas, joka ei ole vaalikelpoinen tai jota ei ole asetettu ehdokkaaksi, äänestyslippu on siltä osin mitätön. Jos äänestyslipussa on tämän jälkeenkin useampia ehdokkaita kuin kyseiseltä vaalialueelta valitaan edustajia, äänestyslippu on mitätön niiltä osin kuin siihen on merkitty ylimääräisiä ehdokkaita.

34 §

Vaalin tuloksen laskenta ja vahvistaminen

Kirkollishallitus avaa vaaliasiakirjat ja suorittaa äänestyslippujen laskennan.

Vaalin tulos on viipymättä julkaistava ilmoittamalla vaalin tuloksesta seurakunnille ja luostareille sekä toimittamalla valituille

30 § *(uusi)*

Vaalimenettely

Kirkollishallituksen vaaliohjeessa määrätään vaalimenettelystä, joko valitsijamieskokouksessa, postivaalina tai tietotekniikan sovellusta käyttäen.

Vaalin toimeenpanon suorittaa kullakin vaalialueella kirkollishallituksen määräämä vaalilautakunta tai vaalitoimitsija.

31 § *(uusi)*

Kolttien edustajan vaali

Kirkollishallitus toimittaa kolttien kyläkokoukselle luettelon kolttien edustajan vaaleissa äänioikeutetuista ja vaalikelpoisista henkilöistä viimeistään helmikuun 28 päivänä. Nämä henkilöt eivät ole äänioikeutettuja eikä vaalikelpoisia muilla vaalialueilla.

Ehdokkaan kolttien edustajan vaalissa voivat asettaa kaksi äänioikeutettua kolttia viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä kolttien kyläkokousta, jossa valinta tehdään. Ehdokkaiden vaalikelpoisuus todetaan kyläkokouksessa.

Vaali toimitetaan umpilipuun, jolle äänestäjä merkitsee yhden vaalikelpoiseksi todetun ehdokkaan nimen. Vaalilippu, jossa on muu merkintä, hylätään.

Vaalin tulos ilmoitetaan kirkollishallitukselle, joka laskee yhteen kyläkokousten vaalien tulokset. Valituksi tulee henkilö, joka on saanut eniten ääniä kummankin kylän vaalitulokset yhteen laskien. Jos äänet

Ehdotus
menevät vaalissa tasan, asia ratkaistaan saman
äänimäärän saaneiden kesken arvalla.

*Esittely ja kanoninen toimikunta (48 a – d §
uusina)*

48 a §

Piispan ja piispainkokouksen esittelijät

Piispainkokous nimittää viideksi vuodeksi
kerrallaan tarvittavan määrän esittelijöitä.
Esittelijöiksi on nimitettävä vähintään yksi papin
toimeen kelpoinen henkilö kustakin
hiippakunnasta. Lisäksi piispainkokous nimittää
esittelijäksi vähintään yhden tuomarin virkaan
vaadittavan tutkinnon suorittaneen henkilön.
Piispainkokous voi lisäksi nimittää talouden,
rakennustekniikan tai muun alan esittelijäksi
henkilön, jolla on alan koulutus.

Piispainkokous voi nimittää tiettyä tehtävää
varten ylimääräisiä esittelijöitä, joilla tulee olla 1
momentin mukainen kelpoisuus esittelijän
tehtävään.

Piispan esittelijänä toimii ensisijaisesti
piispan hiippakunnasta nimetty papin toimeen
kelpoinen esittelijä tai asian luonteen mukaan
lakimiesesittelijä tai muu esittelijä.
Piispainkokouksen esittelijöiden työnjaosta
määrätään esittelijöiden nimityspäätöksessä.

48 b §

Esittelijän tehtävät

Sen lisäksi, mitä ortodoksisesta kirkosta
annetussa laissa säädetään, esittelijä vastaa asian

käsittelystä, selvittämisestä, asianosaisten kuulemisesta sekä ratkaisun muotoa ja perustelemista koskevien normien soveltamisesta ortodoksisesta kirkosta annetun lain, hallintolain (434/2003) ja muiden sovellettavien säännösten mukaan.

Esittelijä varmistaa nimenkirjoituksellaan päätöksen oikeellisuuden ja voi liittää siihen eriävän mielipiteen. Esittelijä huolehtii asiaa koskevan aineiston tallentamisesta kirkollishallituksen määräämään arkistoon.

48 c §

Kanoninen toimikunta

Piispainkokous nimittää viideksi vuodeksi kerrallaan kanonisen toimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä vähintään kaksi ja enintään viisi muuta jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan molempien ollessa estyneitä, puheenjohtajana toimii iältään vanhin toimikunnan jäsen.

Kanoninen toimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi muuta jäsentä ovat paikalla. Toimikunta hyväksyy itselleen työjärjestyksen, jossa määrätään jäsenten vuorottelusta.

Kanonisen toimikunnan jäseneksi on kelpoinen ortodoksisen kirkon jäsen, joka on perehtynyt kirkon kanoniseen perinteeseen.

48 d §

Menettely kanonisessa toimikunnassa

Kanoninen toimikunta tutkii hiippakunnan

piispan tai piispainkokouksen puolesta, onko papiston jäsen siten toistuvasti ja vakavasti rikkonut velvollisuuksiaan, että hänet on katsottava kanonisesti sopimattomana toimimaan papiston jäsenenä ja määrättävä määräaikaiseen toimituskieltoon tai menettämään pappautensa. Valmistellessaan hiippakunnan piispan tai piispainkokouksen päätöstä kanoninen toimikunta noudattaa soveltuvin osin hallintolain (434/2003) menettelyä koskevia säännöksiä.

Kanoninen toimikunta aloittaa 1 momentissa tarkoitetun asian valmistelun hiippakunnan piispan tai piispainkokouksen määräyksestä. Määräyksestä tulee käydä ilmi, että asianomaisen epäillään toistuvasti ja vakavasti rikkoneen velvollisuuksiaan ja hänelle on varoituksella annettu mahdollisuus korjata menettelynsä, jollei kysymyksessä ole niin vakava rikkomus, ettei asianomaista voida kohtuudella pitää oikeutettuna jatkamaan papillisissa tehtävissä.

Kanoninen toimikunta lähettää piispan tai piispainkokouksen määräyksen liitteineen asianomaiselle ja kehottaa tätä antamaan vastineensa toimikunnan asettaman kohtuullisen määräajan sisällä.

Asianomaiselle on ilmoitettava oikeuksistaan menettelyssä. Asianomaisella on oikeus niin halutessaan tulla henkilökohtaisesti kuulluksi, käyttää valitsemaansa avustajaa, tutustua häntä vastaan esitettyyn näyttöön ja antaa siitä lausuntonsa sekä esittää oma näyttönsä. Todistajia kuultaessa asianomaisella on oikeus

Voimassa oleva

Kirkollishallitus

49 §

Kokoontuminen

Kirkollishallitus kokoontuu tarvittaessa.

Kirkollishallituksen kutsuu koolle arkkipiispa. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka.

50 §

Puheoikeus

Palvelukeskuksen johtajalla ja palvelukeskuksen lakimiehellä on puheoikeus kirkollishallituksen istunnossa.

51 §

Puheenjohtaja

Kirkollishallituksen puheenjohtajana toimii arkkipiispa.

Ehdotus

olla läsnä ja esittää kysymyksiä.

Kanoninen toimikunta valmistelee piispan tai piispainkokouksen päätöstä varten esittelymuistion, joka sisältää selostuksen asiasta ja siihen sovellettavista kirkon kanonien säännöksistä sekä päätösehdotuksen. Piispa tai piispainkokous voi hyväksyä päätösehdotuksen tai tehdä siitä poikkeavan päätöksen tahi määrätä asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kirkon hallinto

49 § (nyk. 49 – 51 §)

Kirkollishallitus

Kirkollishallituksen puheenjohtajana toimii arkkipiispa.

Kirkollishallitus kokoontuu tarvittaessa arkkipiispan kutsusta. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka.

Kirkollishallitus hyväksyy itselleen työjärjestyksen. Työjärjestyksessä voidaan määrätä asioiden siirtämisestä kirkollishallituksen jaoston, piispan tai kirkollishallituksen työntekijän ratkaistavaksi. Työjärjestyksessä voidaan määrätä kirkollishallitukseen kuulumattomien puheoikeudesta kirkollishallituksen kokouksissa.

50 § (uusi)

Kirkon palvelukeskus

Kirkon palvelukeskuksessa on johtaja, lakimies, taloustoimisto ja keskusrekisteri sekä

Voimassa oleva

Ehdotus

ohjesäännössä määrätyt muut yksiköt ja tehtävät.

Palvelukeskuksen johtajalla tulee olla tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Palvelukeskuksen lakimiehellä tulee olla oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto. Palvelukeskuksen muiden tehtävien kelpoisuusehdoista määrätään palvelukeskuksen ohjesäännössä.

Kirkollishallitus vahvistaa kirkon palvelukeskuksen ohjesäännön sekä nimittää palvelukeskuksen johtajan ja lakimiehen sekä ohjesäännössä erikseen nimetyt muut työntekijät. Muut työntekijät nimittää palvelukeskuksen johtaja.

51 § (*uusi*)

Palvelukeskuksen suoritteet

Palvelukeskuksen johtaja ja lakimies sekä ohjesäännössä erikseen nimetyt muut työntekijät voidaan määrätä toimimaan 48 a §:ssä tarkoitettuina esittelijöinä sekä suorittamaan kirkollishallituksen määräämät muut tehtävät.

Palvelukeskuksen seurakunnille ja muille tahoille tarjoamista palveluista sekä näistä perittävistä vastikkeista määrätään ohjesäännössä.

63 §

Hiippakunnan piispa

Hiippakunnan piispan tehtävänä on hiippakunnassaan

- 1) vaalia kirkon ykseyttä ja valvoa, että kirkon oppia esitetään puhtaasti ja väärentämättä; kirkon oppia esitetään puhtaasti ja väärentämättä;
- 2) edistää kirkon tehtävän toteutumista;

63 §

Hiippakunnan piispa

Hiippakunnan piispan tehtävänä on hiippakunnassaan

- 1) vaalia kirkon ykseyttä ja valvoa, että
- 2) edistää kirkon tehtävän toteutumista;

Voimassa oleva	Ehdotus
3) valvoa, että papiston jäsenet ja kanttorit täyttävät ortodoksisesta kirkosta annetun lain 109 §:n mukaiset velvollisuutensa;	<u>3) suorittaa tarvittavat vihkimiset pappeuden asteisiin;</u>
4) edistää hyvää työyhteyttä seurakunnissa, tukea ja ohjata seurakuntien työntekijöitä heidän työssään;	4) valvoa, että papiston jäsenet ja kanttorit §:n mukaiset velvollisuutensa;
5) toimia kirkkoherrojen, pappien, diakonien ja kanttorien esimiehenä vuosilomiin ja työssään;	5) edistää hyvää työyhteyttä seurakunnissa, tukea ja ohjata seurakuntien työntekijöitä heidän työssään;
6) toimia kirkkoherrojen esimiehenä palkkausjärjestelmään ja vapaa-aikaan liittyvissä asioissa sekä työterveyshuoltolain (1383/2001) tarkoittamaan terveystarkastukseen ohjaamisessa;	6) huolehtia <u>tarvittaessa</u> kirkkoherran, papin, diakonin ja kanttorin tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta;
7) huolehtia kirkkoherran, papin, diakonin ja kanttorin tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta;	7) edistää seurakuntien talouden, hallinnon sekä valvoa, että näissä toimissa noudatetaan voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä;
8) edistää seurakuntien talouden, hallinnon ja yhteistyön tarkoituksenmukaista hoitamista sekä valvoa, että näissä toimissa noudatetaan voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä;	8) suorittaa ne tehtävät ja päättää ne asiat, jotka ortodoksisen kirkon kanonien, ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen mukaan hänelle kuuluvat.
9) suorittaa ne tehtävät ja päättää ne asiat, jotka ortodoksisen kirkon sääntöjen, ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen mukaan hänelle kuuluvat.	

67 a § (uusi)

Piispan tehtävän päätyminen

Arkkipiispan saatua ekumeeniselta patriarkalta vapautuksen tehtävänsä hoidosta tai muun piispan pyydettyä piispainkokoukselta vapautusta, piispainkokous vahvistaa vapautuksen päivämäärän ja päättää piispan tehtävien tilapäisestä hoitamisesta uuden piispan asettamiseen saakka. Piispainkokous ilmoittaa

Voimassa oleva

Ehdotus
päätöksestään kirkollishallitukselle, joka ryhtyy
64 §:ssä säädettyihin toimiin.

Piispan tultua pysyvästi estyneeksi
hoitamasta tehtäväänsä piispainkokous ilmoittaa
asiasta ekumeeniselle patriarkaatille sekä päättää
piispan tehtävien tilapäisestä hoitamisesta uuden
piispan asettamiseen saakka. Päätöksensä
pohjaksi piispainkokous hankkii tarpeelliseksi
katsomansa selvityksen esteen laadusta ja
pysyvyydestä.

67 b § (uusi)

Piispan etuudet

Piispainkokouksen esityksestä
kirkollishallitus vahvistaa talousarvion
asettamissa rajoissa määräykset, jotka koskevat
piispojen loma oikeuden, vakuutusturvan,
työterveydenhuollon ja muiden ei-rahallisten
etuuksien järjestämistä. Etuuksien tulee vastata
julkishallinnon ylempien toimihenkilöiden
etuuksia.

Piispan vuosiloman ja virkavapauden
hyväksyy piispainkokous.

82 §

Seurakunnanvaltuuston vaali

Seurakunnanvaltuuston vaalit aloitetaan
marraskuun ensimmäisenä sunnuntaina ja
päätetään viimeistään marraskuun kolmantena
sunnuntaina.

Kultakin vaalialueelta valittavien jäsenten
lukumäärä on asetettava nähtäväksi viimeistään
90 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

82 §

Seurakunnanvaltuuston vaali

Seurakunnanvaltuuston vaalit aloitetaan
marraskuun ensimmäisenä sunnuntaina ja
päätetään viimeistään marraskuun kolmantena
sunnuntaina.

Kultakin vaalialueelta valittavien jäsenten
lukumäärä on asetettava nähtäväksi viimeistään
90 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Voimassa oleva

Ehdokasasettelua koskevat asiakirjat on toimitettava kirkkoherranvirastoon vaalivuonna viimeistään 45 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Ehdokasluettelon laatii vaalilautakunta. Ehdokkaat on numeroitava juoksevassa numerojärjestyksessä alkaen numerosta 2.

Vaalilautakunta päättää vaalitoimituksen ajan, paikan ja vaalin tuloksen julkaisemisen ajankohdan.

Ehdokasluettelo sekä ilmoitus äänestyspaikoista, äänestysajoista, vaalitivasta ja siitä, milloin vaalin tulos julkaistaan, on asetettava nähtäväksi viimeistään 30 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Ehdotus

Ehdokasasettelua koskevat asiakirjat on toimitettava kirkkoherranvirastoon vaalivuonna viimeistään 45 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Ehdokasluettelon laatii vaalilautakunta. Ehdokkaat on numeroitava juoksevassa numerojärjestyksessä alkaen numerosta 2.

Kirkollishallitus määrää vaalien toteutustavasta, joka voi olla myös postiäänestys tai vaali tietotekniikan avulla. Vaalilautakunta päättää kirkollishallituksen vaaliohjeen mukaisesti vaalitoimituksen ajan, paikan ja vaalin tuloksen julkaisemisen ajankohdan.

Ehdokasluettelo sekä ilmoitus äänestyspaikoista, äänestysajoista, vaalitivasta ja siitä, milloin vaalin tulos julkaistaan, on asetettava nähtäväksi viimeistään 30 päivää ennen vaalitoimituksen alkamista.

Valittaessa kolttien edustajaa seurakunnanvaltuustoon noudatetaan, edellä olevasta poiketen, soveltuvin osin 31 §:ssä säädettyä menettelyä.

83 §

Äänestyslippu

Äänestyslipussa tulee olla merkintä N:o _____ ehdokkaan numeron merkitsemistä varten. Merkintöjä tulee olla niin monta kuin kyseiseltä vaalialueelta valitaan valtuustoon jäseniä.

Vaalilautakunnan on huolehdittava, että vaalissa on käytettävissä 1 momentin mukaiset äänestysliput.

83-86 § kumotaan, vastaavat määräykset otetaan kirkollishallituksen vaaliohjeeseen.

84 §

Äänestäminen

Vaalilautakunnan on huolehdittava, että äänestyspaikalla on tarpeelliset tilat, välineet ja riittävä määrä äänestyslippuja. Äänestyspaikalla on oltava nähtävänä ehdokasluettelo ja kirjalliset ohjeet äänestämisestä. Vaalileimana käytetään seurakunnan leimaa.

Vaalilautakunnan on määrättävä jokaiselle äänestyspaikalle vaalitoimitsijat. Vaalitoimitsijan on selvitettävä tarvittaessa äänestäjille vaalitapa, tarkastettava äänestäjän äänioikeus ja tehtävä äänioikeutettujen luetteloon merkintä äänestyksestä.

Äänestäjän on tehtävä merkintänsä äänestyslippuun siten, että vaalisalaisuus säilyy. Äänestäjän on annettava äänestyslippu kokoon taitettuna vaalitoimitsijalle leimattavaksi ja sen jälkeen lippu on laitettava vaaliurna.

Jos äänestäjä sitä pyytää, vaalitoimitsijan on avustettava häntä merkinnän tekemisessä äänestyslippuun. Henkilö, jonka kyky tehdä äänestysmerkintää on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää äänestysmerkinnän tekemisessä apuna valitsemaansa avustajaa. Avustajana ei voi kuitenkaan toimia henkilö, joka on ehdokkaana asianomaisissa vaaleissa. Vaalitoimitsija ja muu avustaja on velvollinen tunnollisesti täyttämään äänestäjän tahdon ilmaukset sekä pitämään salassa äänestämisen yhteydessä saamansa tiedot.

Vaalitoimitsijalla on oikeus varoituksen jälkeen poistaa äänestyspaikalta henkilö, joka

Voimassa oleva
häiritsee vaalitoimitusta. Vaalitoimitsijalla on
oikeus keskeyttää vaalitoimitus, jos
järjestyksenpito sitä vaatii.

Vaalitoimituksesta on pidettävä pöytäkirjaa,
johon merkitään toimituksen kulku.
Vaalitoimitsijat allekirjoittavat pöytäkirjan.

Ehdotus

85 §

Äänestyslipun mitättömyys

Äänestyslipun mitättömyydestä on
soveltuvin osin voimassa mitä 33 §:ssä on
säädetty.

86 §

Vaalin tuloksen laskenta ja vahvistaminen

Vaalilautakunta avaa vaaliasiakirjat ja
suorittaa äänestyslippujen laskennan.

Vaalin vahvistamisesta on pidettävä
pöytäkirjaa, johon merkitään kunkin ehdokkaan
saama äänimäärä, mitättömien äänestyslippujen
lukumäärä sekä vaalin tulos. Vaalilautakunta
allekirjoittaa pöytäkirjan.

Vaalin tulos on viipymättä julkaistava
pitämällä sen sisältävä pöytäkirja
valitusosoituksineen nähtävänä 30 päivän ajan
sekä ilmoittamalla vaalin tuloksesta
seurakunnanvaltuustolle, seurakunnanneuvostolle
ja valituksi tulleille.

94 §

Tehtävät

Seurakunnanneuvoston tehtävänä on:

1) yleisesti johtaa seurakunnan toimintaa ja

94 §

Tehtävät

Seurakunnanneuvoston tehtävänä on:

1) toimia seurakunnan tehtävän

Voimassa oleva
toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi;

100 §

Kirkkoherran vaali

Hiippakunnan piispa julistaa kirkkoherran tehtävän haettavaksi seurakuntaa kuultuaan ilmoittamalla siitä asianmukaisella tavalla. Ilmoituksessa on mainittava tehtävään vaadittava kelpoisuus, hakuajan päättymispäivä ja se, kenelle hakemus on osoitettava.

Hiippakunnan piispan on lähetettävä ehdokasasettelua ja hakijoita koskevat asiakirjat liitteineen asianomaiselle seurakunnanneuvostolle.

Piispan päätös lisäehdokkaan hyväksymisestä tai hylkäämisestä on ilmoitettava vaalilautakunnalle vähintään kaksi päivää ennen vaalia. Vaalilautakunnan on huolehdittava hyväksytyin lisäehdokkaan nimen lisäämisestä ehdokaslistaan ennen vaalitoimituksen alkua.

Vaali on aloitettava ja päätettävä seurakunnan pääkirkossa. Vaali voi kestää enintään 7 päivää.

Äänestyslipussa tulee olla omassa sarakkeessaan kunkin ehdokassijalle asetetun ehdokkaan nimi. Jos piispa on hyväksynyt vaaliin lisäehdokkaan, äänestyslipussa tulee olla omassa sarakkeessaan lisäehdokkaan nimi.

Äänestäjän, joka äänestää ehdolle asetettua ehdokasta, on tehtävä merkintä äänestyslipun siihen sarakkeeseen, jossa tämän nimi on. Jos äänestäjä haluaa äänestää lisäehdokasta, hänen on

Ehdotus
toteuttamiseksi;

100 §

Kirkkoherran vaali

Hiippakunnan piispa julistaa kirkkoherran tehtävän haettavaksi seurakuntaa kuultuaan ilmoittamalla siitä asianmukaisella tavalla. Ilmoituksessa on mainittava tehtävään vaadittava kelpoisuus, hakuajan päättymispäivä ja se, kenelle hakemus on osoitettava.

Hiippakunnan piispan päätös ehdokasasettelusta sekä hakijoita koskeva lausunto annetaan hakijoille tiedoksi. Kelpoisuusehdot täyttävä hakija, jota ei asetettu ehdolle, voi seitsemän päivän kuluessa tiedoksi saannista pyytää hiippakunnan piispalta, että hänet otetaan vaalissa huomioon lisäehdokkaana.

Hiippakunnan piispan on lähetettävä ehdokasasettelua, mahdollisia lisäehdokkaita ja hakijoita koskevat asiakirjat liitteineen asianomaiselle seurakunnanneuvostolle.

Vaali on aloitettava ja päätettävä seurakunnan pääkirkossa. Jos vaali toimitetaan postiäänestyksenä tai tietotekniikkaa käyttäen, vaalimenettely alkaa pääkirkossa pidetyn jumalanpalveluksen jälkeen ja päättyy ennen viimeisenä vaalipäivänä pidettävän jumalanpalveluksen alkamista. Vaali voi kestää enintään 7 päivää.

Kirkollishallituksen vaaliohjeessa määrätään äänestysmenettelystä.

Voimassa oleva
tehtävä merkintä äänestyslipun siihen
sarakkeeseen, jossa tämän nimi on. Jos
lisäehdokasta äänestänyt haluaa äänestää myös
ehdolle asetettua ehdokasta, hänen on lisäksi
tehtävä merkintä äänestyslipun siihen
sarakkeeseen, jossa asianomaisen ehdokkaan nimi
on.

Vaalin toimittamisesta, äänestämisestä,
äänestyslipun mitättömyydestä, vaalin tuloksen
laskennasta ja vahvistamisesta on lisäksi
soveltuvien osin voimassa mitä 82 §:n 5 ja 6
momentissa sekä 84, 85 ja 86 §:ssä säädetään.

Vaalin vahvistamisesta pidetty pöytäkirja
on toimitettava viipymättä hiippakunnan
piispalle.

Ehdotus

101 §

Papin, diakonin ja kanttorin valinta

Kirkkoherran valintaa koskevat 100 §:n 1 ja
2 momentin säännökset koskevat soveltuvien osin
myös papin, diakonin ja kanttorin valintaa.

131 §

Palvelukeskuksen johtaja ja lakimies

Palvelukeskuksen johtajalla tulee olla
tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.
Palvelukeskuksen lakimiehellä tulee olla
oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto.
Palvelukeskuksen johtajan ja lakimiehen tulee
olla ortodoksisen kirkon jäseniä.

135 §

Tehtävä

101 §

Papin, diakonin ja kanttorin valinta

Kirkkoherran valintaa koskevat 100 §:n 1 -
3 momentin säännökset koskevat soveltuvien osin
myös papin, diakonin ja kanttorin valintaa.

Säännös siirretään 50 §:ään.

135 §

Tehtävä

Voimassa oleva

Ortodoksisen seminaarin tehtävänä on perehdyttää seminaarin opiskelijoita kirkon hengelliseen ja yhteisölliseen elämään. Seminaarissa järjestetään jumalanpalveluksiin sekä papin, diakonin ja kanttorin käytännön työhön liittyviä harjoituksia.

Ortodoksisessa seminaarissa järjestetään opintoja, jotka sisältyvät Joensuun yliopiston teologisen tiedekunnan ortodoksisen teologian koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaisesti soveltaviin opintoihin.

Ortodoksisessa seminaarissa voidaan lisäksi järjestää seminaarin omia opintoja. Seminaarin omien opintojen järjestämisestä, sisällöstä ja laajuudesta päättää piispainkokous.

Ortodoksinen seminaari toimii kirkollishallituksen alaisena. Piispainkokous valvoo, että seminaarin toiminta on kirkon perinteen mukaista.

136 §

Johtokunta

Seminaaria johtaa ja sen hallintoa hoitaa johtokunta. Johtokunta valvoo seminaarin toimintaa.

Johtokunnan jäseninä ovat yksi hiippakunnan piispoista, Joensuun yliopiston edustaja, opiskelijoiden edustaja ja kaksi muuta asiantuntijaa.

Johtokunnan jäsenet valitsee kirkollishallitus. Joensuun yliopiston edustaja valitaan ortodoksisen teologian koulutusohjelman opettajien esityksestä ja opiskelijoiden edustaja

Ehdotus

Ortodoksisen seminaarin tehtävänä on perehdyttää seminaarin opiskelijoita kirkon hengelliseen ja yhteisölliseen elämään. Seminaarissa järjestetään jumalanpalveluksiin sekä papin, diakonin ja kanttorin käytännön työhön liittyviä harjoituksia.

Ortodoksisessa seminaarissa järjestetään Itä-Suomen yliopiston ortodoksisen teologian koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaisesti soveltaviin opintoihin kuuluvaa opetusta.

Ortodoksisessa seminaarissa voidaan lisäksi oman opetuksen järjestämisestä, sisällöstä ja laajuudesta päättää piispainkokous.

Ortodoksinen seminaari toimii kirkollishallituksen alaisena. Piispainkokous valvoo, että seminaarin toiminta on kirkon perinteen mukaista.

136 §

Johtokunta

Seminaaria johtaa ja sen hallintoa hoitaa johtokunta. Johtokunta valvoo seminaarin toimintaa.

Johtokunnan jäseninä ovat piispainkokouksen tehtävään nimittämä piispa, Itä-Suomen yliopiston edustaja, opiskelijoiden edustaja ja kaksi muuta asiantuntijaa.

Johtokunnan jäsenet valitsee kirkollishallitus. Itä-Suomen yliopiston edustaja opettajien esityksestä ja opiskelijoiden edustaja

Voimassa oleva
ortodoksisen seminaarin opiskelijoiden
esityksestä. Jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi
kerrallaan.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii
hiippakunnan piispa. Johtokunta valitsee
keskuudestaan varapuheenjohtajan. Seminaarin
toiminnasta vastaava opettaja on johtokunnan
esittelijä ja sihteeri.

137 §

Opettajan tehtävät

Seminaarin teologisten aineiden opettaja
vastaa seminaarin toiminnasta.

Seminaarin opettajan tulee antaa 135 §:n
mukaista opetusta ja hengellistä ohjausta sekä
suorittaa muut hänelle ohjesäännössä määrätyt
tehtävät.

138 §

Opiskelijaksi hyväksyminen

Seminaarin opiskelijaksi hyväksymisestä
päättää hakemuksesta seminaarin johtokunta.
Seminaarin opiskelijaksi hakevan tulee liittää
hakemukseensa hiippakunnan piispan lausunto.

Seminaarin opiskelijaksi voidaan hyväksyä
henkilö, joka suorittaa alempaa tai ylempää
korkeakoulututkintoa ortodoksisen teologian
koulutusohjelmassa Joensuun yliopistossa
teologin, kirkkomusiikin tai aineenopettajan
suuntautumisvaihtoehdossa.

Seminaarin opiskelijaksi voidaan hyväksyä
myös henkilö, joka on suorittanut teologian
alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon.

Ehdotus
ortodoksisen seminaarin opiskelijoiden
esityksestä. Jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi
kerrallaan.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii piispa.
Johtokunta valitsee keskuudestaan
varapuheenjohtajan. Seminaarin johtaja on
johtokunnan esittelijä ja sihteeri.

137 §

Opettajan tehtävät

Seminaarin teologisten aineiden opettaja
toimii seminaarin johtajana.

Seminaarin opettajan tulee antaa 135 §:n
mukaista opetusta ja hengellistä ohjausta sekä
suorittaa muut hänelle ohjesäännössä määrätyt
tehtävät.

138 §

Opiskelijaksi hyväksyminen

Seminaarissa annetaan opetusta henkilöille,
jotka suorittavat tutkintoa Itä-Suomen yliopiston
ortodoksisen teologian koulutusohjelmassa sen
mukaan kuin seminaari ja yliopisto ovat sopineet.

Muun henkilön hyväksyy opiskelijaksi
seminaarin johtokunta hakemuksesta.
Opiskelijaksi hyväksymisen ehdoista määrätään
seminaarin ohjesäännössä.

Seminaarin johtokunta päättää 1 ja 2
momentissa tarkoitetun opiskelijan

hyväksymisestä oppilasasuntolan asukkaaksi.

Voimassa oleva

139 §

Ohjesääntö

Seminaarin ohjesäännön vahvistaa johtokunnan esityksestä kirkollishallitus. Esityksestä on kuultava Joensuun yliopistoa.

Ohjesäännössä on määrättävä

- 1) opettajien tehtävistä;
- 2) johtokunnan tehtävistä; sekä
- 3) oppilajasuntolan käyttämisestä.

Ehdotus

139 §

Ohjesääntö

Seminaarin ohjesäännön vahvistaa johtokunnan esityksestä kirkollishallitus. Esityksestä on kuultava Itä-Suomen yliopistoa.

Ohjesäännössä on määrättävä

- 1) opettajien tehtävistä;
- 2) johtokunnan tehtävistä; sekä
- 3) oppilajasuntolan käyttämisestä.

144 § (*uusi*)

Poikkeusolot

Antaessaan ortodoksisesta kirkosta annetun lain 109 §:n tarkoittamia määräyksiä kirkollishallitus pitää huolen siitä, että määräyksellä puututaan mahdollisimman vähän ja vain välttämättömistä syistä luottamuselinten toimintaan ja toimivaltaan. Toimielinten toiminnan keskeyttäminen ja toimivallan siirto toiselle elimelle on mahdollista vain silloin, kun säännönmukaisen toimielimen toimintaa ei ole mahdollista jatkaa niiden menettelytapoja sopeuttamalla.

Seurakunnan, hiippakunnan ja kirkollishallituksen tulee valmiussuunnittelulla ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluilla sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen poikkeusoloissa.